Waterschap Brabantse Delta

Waterschap Brabantse Delta

Jaarstukken 2025

Colofon

De Jaarstukken 2025 is een uitgave van waterschap Brabantse Delta.
Meer informatie over het waterschap vindt u op www.brabantsedelta.nl

Datum:
1 mei 2026

Afbeelding kaft:
Nieuwe steenbekleding bij Schipdiep (Keizersveer) voorkomt zorgen bij hoogwater

Jaarverslag 2025

Afbeelding: Baronesbrug over de Binnenmark

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van het waterschap Brabantse Delta in de openbare vergadering van 1 juli 2026.

De dijkgraaf	De secretaris-directeur
B.J.J. Bengevoord	dr. A.F.M. Meuleman

Documentnummer: 1023830

Waterschap Brabantse Delta

JAARREKENING 2025 IN ÉÉN OOGOPSLAG

	BEGROOT	WERKELIJK
NETTO LASTEN	200,6 mln	198,4 mln
BELASTINGOPBRENGSTEN EN BIJDRAGE PROVINCIE	194,1 mln	195,6 mln
WIJZIGING RESERVES	6,5 mln	2,8 mln

ALLE PROJECTEN	BEGROOT	WERKELIJK
NETTO	74,4 mln	74,6 mln
SUBSIDIES	14,1mln	8,9 mln
BRUTO	88,5 mln	83,5 mln

BEEKHERSTEL HEILOOP IN OSSENDRECHT MAAKT BRABANTSE WAL STERKER TEGEN DROOGTE

In 2025 is begonnen met de werkzaamheden aan de beek Heiloop ('t Loopke). Deze beek voerde water te snel af, waar het gebied snel droog werd. Door de beek opnieuw in te richten, houden we water langer vast en blijft de omgeving minder snel droog. Dit is beter voor planten en dieren en vergroot hun overlevingskans. We plaatsen stuwen, brengen dood hout aan in de beek en maken delen minder diep. Zo werkten we samen met Evides, Gemeente Woensdrecht en Natuurmonumenten aan een natter natuurgebied met meer biodiversiteit.

RENOVATIE VOORBEREIDEN OP RIOOLWATERZUIVERING BREDA

In 2026/2027 wordt het ontvangstwerk op onze rioolwaterzuivering Nieuwveer gerenoveerd. Dit zijn de putten waar afvalwater uit Breda en omliggende gemeenten binnenkomt. Voor deze werkzaamheden wordt het afvalwater tijdelijk omgeleid. Daarom is in 2025 een nieuwe, grote put gebouwd vlak voor de zuivering, vergelijkbaar met een kleine woning van drie verdiepingen onder de grond. Als laatste stap is een deel van de rioolbuis verwijderd. Deze is in stukken gezaagd en uit de put gehesen, waarbij het zwaarste deel ongeveer 5000 kilo woog.

DIJKVERSTERKING MOERDIJK-DRIMMELEN

Tussen Moerdijk en Drimmelen ligt een dijk van 17 kilometer die ons beschermt tegen hoogwater. Deze dijk voldoet niet meer aan de veiligheidsregels en moet worden verbeterd. Voor een deel van de dijk zijn er twee oplossingen mogelijk: de dijk versterken of het buitendijkse gebied gebruiken om golven te remmen. Deze natuurlijke oplossing heeft de voorkeur. Het koppelt twee landelijke programma's: het Hoogwaterbeschermingsprogramma en de Programmatische Aanpak Grote wateren. Momenteel onderzoekt Rijkswaterstaat of deze oplossing haalbaar is.

DE INZET VAN DRONES

We gebruiken drones om het toezicht makkelijker en sneller te maken. Getrainde medewerkers vliegen over gebieden mogelijke overtredingen te zien. Het gaat om watergerelateerde zaken waar het waterschap bevoegd gezag voor is.

HELGA VAN LEUR ONTHULT KLIMAATLAARZEN

De opvallende Klimaatlaarzen zijn voorzien van een extra dikke zool van 40 centimeter. Hiermee vraagt waterschap Brabantse Delta aandacht voor het steeds extremere weer. Het doel: inwoners weerbaar maken tegen wateroverlast. Droge voeten zijn immers niet langer vanzelfsprekend.

GROENE SCHOOLPLEINEN

Negen scholen in het werkgebied richten binnenkort hun schoolplein groener en klimaatbestendiger in. Zij krijgen daarvoor elk maximaal € 10.000 subsidie via het programma Schoolpleinen van de Toekomst. Vooral in stedelijke gebieden helpen groenblauwe schoolpleinen om water vast te houden en hittestress te verminderen.

OPENING EDUCATIEF PLEIN

We hebben bij sluis Bovensas een Educatief Plein geopend waar bezoekers spelenderwijs leren over water en dijken. Met oude materialen en duidelijke uitleg laat het plein zien hoe dijken vroeger en nu worden beschermd tegen water. Het is een leuke en leerzame plek voor jong en oud om meer te ontdekken over waterveiligheid.

VEILIGE DIJKEN

Veilig wonen, werken en genieten dankzij 568 kilometer dijken, 227 gemalen en 17 sluizen en waterbergingsgebieden.

SCHOON WATER

Gezonde natuur dankzij een goede waterkwaliteit.Schoonmaken van rioolwater van huizen en bedrijven in 17 rioolwaterzuiveringen.

VOLDOENDE WATER

Genieten van water dankzij het maaien en baggeren van 8.115 kilometer sloten, beken en rivieren. Zorgen dat het niet te droog is dankzij 1.752 stuwen.

Inhoudsopgave

Colofon ... 1
Jaarstukken in een oogopslag ... 3
Deel I: Jaarverslag 2025 ... 6
1. Inleiding ... 6
2. Interne en externe ontwikkelingen ... 8
3. Programmaverantwoording ... 10
3.1 Programmaplannen ... 10
3.1.1 Inleiding ... 10
3.1.2 Programma Waterketen ... 11
3.1.3 Programma Waterveiligheid en Vaarwegen ... 14
3.1.4 Programma Watersystemen ... 17
3.1.5 Programma Klimaat en Duurzaamheid ... 25
3.1.6 Programma Innovatie en Digitale Transformatie ... 28
3.2 Overzicht dekkingsmiddelen ... 30
3.3 Heffing vennootschapsbelasting ... 30
3.4 Onvoorzien ... 31
4. Realisatie belastingopbrengsten en toelichting ... 32
4.1 Criteria, grondslagen en kwijtscheldingsbeleid ... 32
4.1.1 Objectieve, bedrijfseconomische criteria toerekening van kosten ... 32
4.1.2. Kwantitatieve grondslagen ... 32
4.1.3. Beschrijving kwijtscheldingsbeleid en oninbaar ... 34
4.2 Watersysteembeheer ... 34
4.2.1 Realisatie van belastingopbrengsten ... 34
4.2.2 Toelichting op realisatie van belastingopbrengsten ... 35
4.3 Zuiveringsbeheer ... 36
4.3.1 Realisatie van belastingopbrengsten ... 36
4.3.2 Toelichting op realisatie van belastingopbrengsten ... 36
5. Paragrafen ... 37
5.1 Paragraaf Uiteenzetting van de financiële positie ... 37
5.1.1 Financiering ... 37
5.1.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing ... 39
5.1.3 Kengetallen ... 43
5.2 Assetmanagement ... 45
5.2.1 Waterkeringen en bijbehorende kunstwerken ... 45
5.2.2 Watergangen, waterkwantiteitskunstwerken en gemalen ... 45
5.2.3 Zuiveringstechnische werken ... 45

5.2.4 Wegen, vaarwegen, havens en bijbehorende kunstwerken 45
5.3 Bedrijfsvoering 46
5.3.1 Stand van zaken van de bedrijfsvoering 46
5.3.2 Gerealiseerd beleid t.a.v. de bedrijfsvoering 48
5.3.3 Informatie over de financiële rechtmatigheid 49
5.4 Verbonden partijen 53
5.4.1 Gevoerd beleid 53
5.4.2 Overzicht verbonden partijen 54
5.5 Openbaarheidsparagraaf 75
Deel II: Jaarrekening 77
1. Financieel resultaat en resultaatbestemming 77
2. Overzicht van baten en lasten en toelichting 81
2.1 Overzicht van baten en lasten 81
2.2 Toelichting per programma 81
2.2.1 Overzicht incidentele baten en lasten 84
2.2.2 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector 88
3. Gerealiseerde investeringen en toelichting 90
3.1 Investeringen 90
3.2 Toelichting 92
4. Balans en toelichting 94
4.1 Grondslagen waardering en resultaatbepaling 94
4.2 Balans per 31 december 2025 97
4.3 Toelichting op de balans 98
5. Rechtmatigheidsverantwoording 123
6. Accountantsverklaring 125
Bijlage 1: Staat van reserves en voorzieningen 132
Bijlage 2: Staat van baten en lasten naar kosten en opbrengstensoorten 133
Bijlage 3: BBP-productenlijst naar de taken 135
Bijlage 4: BBP-productenlijst naar de programma’s 142
Bijlage 5: Principes waarmee kosten en opbrengsten aan de beheerproducten zijn toegerekend 149
Bijlage 6: Overzicht van de door het bestuur toegekende kredieten 2025 150
Bijlage 7: Overzicht onderhanden werken met een restantkrediet eind 2025 152
Bijlage 8: Afwijkingen uitgaven of inkomsten investeringen 159
Bijlage 9: Overzicht van de door het waterschap actief openbaar gemaakte documenten in 2025 in het kader van de Wet open overheid 161
Bijlage 10: Resultaattabellen programma's 162
Bijlage 11: Jaarrekening 2025 gemeenschappelijke rekening muskusratten 183

Deel I: Jaarverslag 2025

1. Inleiding

De Kadernota 2025-2029 vormde de basis voor de koers van het waterschap in 2025. In de jaarstukken 2025 wordt inhoudelijk en financieel gerapporteerd ten opzichte van de begroting 2025. De jaarstukken 2025 zijn opgesteld in overeenstemming met de verslaggevingsregels uit het Waterschapsbesluit en de daarbij behorende ministeriële regeling “Beleidsvoorbereiding en verantwoording Waterschappen” (BBVW).

Het algemeen bestuur heeft op 25 juni 2025 ingestemd met een begrotingswijziging. De eerste bestuursrapportage over 2025 bevatte een aantal onontkoombaarheden en beleidskeuzes met financiële impact (zie hoofdstuk 2). In de tabellen van deze jaarstukken worden, voor zover mogelijk, zowel de cijfers van de oorspronkelijke begroting als die van de gewijzigde begroting getoond. Financiële afwijkingen worden toegelicht ten opzichte van de gewijzigde begroting 2025.

In 2025 zijn de producten en diensten grotendeels conform de begroting uitgevoerd. Het jaar is afgesloten met een nadelig exploitatiesaldo van € 2,81 miljoen. In de gewijzigde begroting 2025 was rekening gehouden met een nadelig saldo van € 9,05 miljoen.

Het **jaarverslag (Deel I)** geeft een beeld van de activiteiten van het waterschap in het jaar 2025 en de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen. De opbouw is als volgt:

- Hoofdstuk 2: Ontwikkelingen in het begrotingsjaar
- Hoofdstuk 3: Programmaverantwoording
- Hoofdstuk 4: Realisatie belastingopbrengsten en toelichtingen
- Hoofdstuk 5: De paragrafen

De **jaarrekening (Deel II)** bevat:
- Hoofdstuk 1: ‘Financieel resultaat en resultaatbestemming’.
- Hoofdstuk 2: ‘Overzicht van baten en lasten en toelichting’.
- Hoofdstuk 3: ‘Gerealiseerde investeringen en toelichting’.
- Hoofdstuk 4: ‘Balans en toelichting’ geeft de financiële positie van het waterschap weer ultimo 2025 en ultimo 2024, inclusief een toelichting. Hier is ook de verplichte informatie over de topinkomens opgenomen.
- Hoofdstuk 5: ‘Rechtmatigheidsverantwoording’ geeft een oordeel over de rechtmatigheidsverantwoording die dit jaar voor het eerst is opgesteld door het Dagelijks Bestuur in plaats van door de accountant.
- Hoofdstuk 6: ‘Overige gegevens’ bevat de accountantsverklaring van Baker Tilly.

In de **bijlagen** is de volgende informatie opgenomen:

De *uitvoeringsinformatie*:
- De staat van reserves en voorzieningen (bijlage 1);
- De staat van baten en lasten naar kosten en opbrengstensoorten (bijlage 2);
- De BBP-productenlijsten met de gerealiseerde nettolasten naar beleids- en beheerproducten en de toerekening van de nettolasten aan de taken (bijlage 3);
- De BBP-productenlijsten met de gerealiseerde nettolasten naar beleids- en beheerproducten en de toerekening van de nettolasten aan de programma’s (bijlage 4);
- Principes waarmee kosten en opbrengsten aan de beheerproducten zijn toegerekend (bijlage 5);

Behorende bij de *toelichting op de balans* zijn de volgende overzichten opgenomen:

- Het ‘Overzicht van de door het bestuur toegekende investeringskredieten in 2025’ bevat alle werken die in het jaar 2025 zijn gestart (bijlage 6);
- Een overzicht met werken die eind 2025 nog een restantkrediet hadden, inclusief een weergave van de verwachtingen over het vervolg van deze werken (bijlage 7);
- Een overzicht van de afwijkingen van uitgaven of inkomsten van investeringen (bijlage 8);
- Een overzicht van de door het waterschap actief openbaar gemaakte documenten in 2025 in het kader van de Wet open overheid (Bijlage 9);
- Een overzicht van de resultaattabellen per programma (Bijlage 10);

Tot slot is in bijlage 11 de ‘Jaarrekening 2025 van de gemeenschappelijke regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant’ opgenomen. Waterschap Brabantse Delta is uitvoerder van de gemeenschappelijke regeling ‘Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant’ en is belast met de administratie en financiering. Alle baten en lasten die uit de regeling voortvloeien, worden verantwoord in de wettelijke taak Watersysteembeheer.

Als algemene opmerking bij deze jaarstukken dient te worden gemeld dat door het afronden op duizendtallen mogelijk kleine afrondingsverschillen kunnen voorkomen. Deze verschillen hebben geen invloed op het resultaat.

2. Interne en externe ontwikkelingen

In deze paragraaf worden kort de belangrijkste algemene ontwikkelingen uit 2025 geschetst. Voor de belangrijke ontwikkelingen in de diverse programma's wordt verwezen naar de programmaverantwoording.

Aanpassing waterschapbelastingstelsel 2026

Op 1 januari 2026 is het vernieuwde belastingstelsel voor de waterschappen in werking getreden. Voor de waterschapbelastingen zijn de belangrijkste veranderingen:

- Met de nieuwe belastingwet is de verdeling van de kosten voor droge voeten, voldoende en gezond water meer gebaseerd op wat het waterschap voor u doet. (profijtbeginsel);
- De waarde van huizen, panden en gronden is niet meer de basis voor de verdeling van de kosten. Er wordt nu gekeken naar hoe het gebied eruitziet en wat dat betekent voor het werk van het waterschap. (gebiedskenmerken);
- Het waterschapsbestuur mag de verdeling van de kosten tot een zekere hoogte (bandbreedte) bijstellen, als ze daar goede redenen voor hebben. Zo kan het waterschap ervoor zorgen dat de verdeling zo goed mogelijk overeenkomt met wat het waterschap voor u doet. En dat de belasting zich voor elke groep gelijkmatig ontwikkelt;
- Voor het meten van de vervuiling van afvalwater voor de zuiverings- en verontreinigingsheffing hoeven geen stoffen meer gebruikt te worden die slecht zijn voor mens en milieu.

Waterschap Brabantse Delta is in 2025 gestart met de implementatie van het nieuwe stelsel. In dat jaar is een kostentoedelingsonderzoek watersysteembeheer uitgevoerd waarin onder andere relevante gebiedskenmerken en rekenkundige kostentoedelingspercentages zijn beoordeeld. Op 17 september 2025 heeft het algemeen bestuur de kostentoedelingsverordening Watersysteembeheer 2026 vastgesteld, die vanaf 2026 van kracht is.

Separate afvalwaterstromen

Als gevolg van aanpassing waterschapbelastingstelsel kan voor separate afvalwaterstromen per 1 januari 2026 geen zuiveringsheffing meer in rekening worden gebracht. Een separate lozer is een bedrijf of particulier die afvalwater direct loost op het stelsel van het waterschap, dus niet via het gemeentelijke riool.

Dit komt doordat in de nieuwe wet de zuiveringstaak van waterschappen specifieker is gedefinieerd. Zuiveringswerkzaamheden die het waterschap uitvoert voor separate lozers vallen niet langer onder de publieke taak, maar worden gezien als een economische (en privaatrechtelijke) activiteit waarvoor het waterschap de integrale kostprijs in rekening moet brengen bij de betrokken partij(en).

Ter voorbereiding op deze wetswijziging is in 2025 gewerkt aan het opstellen van privaatrechtelijke overeenkomsten op basis waarvan het waterschap partijen met een separate afvalwaterstroom een factuur in rekening kan brengen voor de geleverde diensten. Privaatrechtelijke overeenkomsten worden in principe gesloten voor de duur van 3 jaar en voor de totstandkoming van de integrale kostprijs is een systematiek met het DB afgesproken. In 2025 is één overeenkomst gesloten. De werkzaamheden om te komen tot de overige 8 privaatrechtelijke overeenkomsten lopen door in 2026. Die overeenkomsten zullen dan met terugwerkende kracht per 1 januari 2026 worden afgesloten.

Krapte arbeidsmarkt

Met de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt blijft het een uitdaging om sommige openstaande vacatures tijdig en met de juiste kandidaten in te vullen. Desalniettemin lukt het WBD relatief goed om kwalitatief passend personeel te vinden en te behouden. Er is echter een toename in het aantal vacatures dat meerdere malen open gezet moet worden. Daarnaast heeft in 2025 de focus gelegen op het compliant zijn aan de Wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) met als doel schijnzelfstandigheid tegen te gaan. Zo zijn er specifieke resultaatafspraken (opdracht) gemaakt, zijn medewerkers tijdelijk in dienst getreden of is de inhuur stopgezet.

Met het werkgeversmerk 'Waterwerk raakt ons allemaal' werken we aan een sterk imago op de arbeidsmarkt. En we zetten actief in op relaties met onderwijsinstellingen en bieden diverse stagemogelijkheden aan. Door te investeren in opleiding en ontwikkeling van de medewerkers (onder andere door de 21^{e}-eeuwse vaardigheden volgens het Columbusmodel), streven we naar behoud van personeel en verhoging van de kwaliteit.

Beleidswijzigingen gewijzigde begroting 2025

Het algemeen bestuur heeft op 25 juni 2025 ingestemd met een begrotingswijziging. De eerste bestuursrapportage over 2025 bevatte een aantal onontkoombaarheden en beleidskeuzes met financiële impact. In de gewijzigde begroting zijn de volgende beleidswijzigingen verwerkt:

- In 2025 zijn een aantal inpasbare maatregelen opgenomen vooruitlopend op de KRW-impuls Brabant. Het gaat om kleine procesoptimalisaties op de RWZI's om meer stikstof en fosfaat te verwijderen daar waar het effluent op KRW-lichamen wordt geloosd, het uitvoeren van extra metingen en extra inzet van capaciteit bij het proces Vergunningen, Toezicht en Handhaving om hotspots en bronnen van probleemstoffen op te sporen.
- Ter dekking van de KRW-maatregelen zijn de uitgaven met betrekking tot de stimuleringsregelingen Klimaatbestendige ruimtelijke ontwikkeling (waaronder het afkoppelen van regenwater) en Klimaatadaptatie naar beneden bijgesteld. Er is meer tijd nodig om een stimuleringsregeling van de grond te krijgen waarvan derden gebruik kunnen maken op een manier die transparant, bestuurlijk gedragen is en tevens de rechtmatigheid borgt.
- Daarnaast zijn er enkele extra activiteiten opgenomen, zoals de waardering van het cultureel erfgoed van het waterschap dat moet leiden tot erfgoedbeleid, de afkoop van schadevergoedingen met betrekking tot 'Vee op de kering' en het plaatsen van zonnepanelen op het bedrijfsgebouw RWZI Bath.

3. Programmaverantwoording

3.1 Programmaplannen

3.1.1 Inleiding

De programmaplannen laten zien wat ons waterschap de komende jaren op hoofdlijnen uit gaat voeren. Ze zijn integraal opgesteld, in lijn met de doelen uit het Waterbeheerprogramma 2022-2027. Daarnaast zijn de ambities uit het coalitieakkoord 2023-2027 'Water verbindt ons' verwerkt. De programmaplannen geven meer inzicht aan het bestuur over de voortgang in doelrealisatie en dragen daarmee bij aan integrale sturing door het bestuur op hoofdlijnen.

Waterprogramma's en ontwikkelprogramma's

De programma's zijn onderverdeeld in drie waterprogramma's (Watersystemen, Waterveiligheid en Vaarwegen en Waterketen) en twee ontwikkelprogramma's (Innovatie en Digitale Transformatie en Klimaat en Duurzaamheid). Voor de ontwikkelprogramma's zijn de kosten niet afzonderlijk in beeld gebracht. De activiteiten in deze programma's dragen altijd bij aan de drie waterprogramma's. De kosten voor deze activiteiten maken zodoende integraal onderdeel uit van de waterprogramma's. Een uitzondering hierop zijn de investeringen voor bedrijfsvoering. Deze zijn gezien het geringe bedrag niet verder uitgesplitst naar de ontwikkelprogramma's.

Hoe ziet de opbouw van een programmaplan eruit?

Elk programmaplan heeft dezelfde opbouw. Op het eerste blad wordt het doel van het programma toegelicht en is aangegeven aan welke duurzame ontwikkeldoelen[1] het programma bijdraagt. Verder worden de belangrijkste indicatoren voor het programma weergegeven en kort toegelicht. Tot slot is een tabel opgenomen met de kosten (bruto lasten, baten en investeringen) en worden afwijkingen t.o.v. de gewijzigde begroting > € 0,2 miljoen kort toegelicht.

Afbeelding 1: De 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

Het volgende blad beschrijft de belangrijke thema's van het programma. Per thema wordt ingegaan op het doel wat we willen bereiken, wat we daarvoor op hoofdlijnen doen en of we op koers liggen. Tot slot worden de belangrijkste risico's en aandachtspunten per programma toegelicht. In de bijlagen van de jaarrekening zijn tabellen opgenomen met de concrete resultaten. Deze geven aan waar het waterschap op stuurt om haar doelen te bereiken. Hierbij is aangegeven wat het einddoel

[1] De 193 lidstaten van de Verenigde Naties (VN) hebben een agenda 2020 voor duurzame ontwikkeling vastgesteld. De agenda bestaat uit 17 duurzame doelen. Deze Sustainable Development Goals (SDG's) gelden in alle landen en voor alle mensen. De 17 werelddoelen worden aangeduid met 'tegeltjes' die opgenomen zijn in de programmaplannen en staan vermeld en toegelicht op https://www.sdgnederland.nl/sdgs/ en https://www.rijksoverheid.nl/

is, in welk jaar dat gerealiseerd moet zijn en wat er in 2025 wordt gedaan om het einddoel te behalen. Tot slot is voor de waterprogramma's aangegeven wat voor soort verplichting het is conform de uitgangspunten in het waterbeheerprogramma (resultaatverplichting, inspanningsverplichting of eigen wens).

3.1.2 Programma Waterketen

Afbeelding 2: Overzichtskaart werkgebied Brabantse Delta met alle rioolwaterzuiveringsinstallaties

Doel

De waterketen flexibeler, duurzamer en toekomstgericht maken; hierbij blijvend zorgen voor een goede waterkwaliteit. We voeren de kerntaken efficiënter uit, werken intensiever in- en extern samen, zijn meer omgevingsgericht, halen meer waarde uit data en stellen het bestuur beter in staat op hoofdlijnen te sturen.

Afbeelding 3: Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van het programma Waterketen

Belangrijkste indicatoren

Einddoel	Jaarrekening 2025
Transport en zuiveren afvalwater	
Tijdige implementatie Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater	De Europese Richtlijn wordt momenteel landelijk uitgewerkt. In 2026 worden verdere stappen verwacht.
Beoordelen gevolgen verandering systematiek vergunningverlening RWZI's per 2026	In 2025 is 1 vergunning herzien (RWZI Nieuwveer).
Ondersteunen en uitvoeren KRW-plannen geïnitieerd vanuit programma Watersystemen.	Loopt volgens planning. Samen met watersystemen wordt bepaald wat de gevolgen van de KRW-plannen zijn voor de waterketen.
Transitie naar een duurzame waterketen	
Inzetten op ontmengen/ afkoppelen, besparen en hergebruiken	Doelen volgens begroting 2025 uitgevoerd. In alle bestuurlijke gesprekken is dit onderwerp van gesprek. Daarnaast wordt op een aantal RWZI's effluent als proceswater ingezet en is het waterschap met diverse partijen in gesprek om te bekijken hoe proceswater hergebruikt kan worden.
Opstellen en (blijven) uitvoeren toekomstgericht beleid en planvorming	Ondanks uitval en gebrek aan personele capaciteit is (beperkte) voortgang geboekt in 2025; de einddata in 2026 blijven wel ongewijzigd staan.
Starten met invulling geven aan actieplan biodiversiteit	Gerealiseerd volgens begroting 2025.

Tabel 3.1: Belangrijkste indicatoren programma Waterketen

Wat kost het?

Programma Waterketen	Rekening 2025	Burap 2-2025	Gewijzigde Begroting 2025	Begroting 2025
Bruto lasten	100.394	100.203	99.316	99.000
Baten	-2.628	-2.490	-2.407	-2.267
Netto lasten	97.765	97.712	96.909	96.733
Bruto investeringen	43.347	42.100	40.000	42.100
Subsidies/bijdragen	299	600	300	600
Netto investeringen	43.048	41.500	39.700	41.500

Tabel 3.2: Financiën programma waterketen (bedragen x € 1.000,-)

Toelichting lasten en baten

Voor een toelichting op de lasten en baten wordt verwezen naar hoofdstuk 2.2 "Toelichting per programma" in de jaarrekening.

Toelichting investeringsuitgaven

Voor een toelichting op de bruto investeringsuitgaven en subsidies/bijdragen wordt verwezen naar hoofdstuk 3 "Gerealiseerde investeringen en toelichting" in de jaarrekening.

Thema's

Thema transport en zuiveren afvalwater

Het programma waterketen is verantwoordelijk voor het transporteren en zuiveren van afvalwater. Dit is een wettelijke en maatschappelijke taak. In 2025 is voldaan aan de eisen en afspraken die de wetgever, partners en ons bestuur hebben opgelegd. Installaties en processen worden aangepast volgens het tactisch plan waterketen. Daarbij kijken we naar nieuwe bouwmethodes (zoals Verdygo) of maken we keuzes waarbij effluent het watersysteem goed kan bedienen. Zo werken we aan de transitie van de waterketen. De implementatie van de principes van assetmanagement is in 2025 in een volgende fase gekomen.

Thema transitie naar een duurzame en innovatieve waterketen

Met het einddoel voor ogen transformeren en bouwen we aan een duurzame en houdbare waterketen. Deze voegt optimaal waarde toe aan de samenleving, de omgeving en toekomstige generaties. We werken aan een waterketen die de ruimte biedt om eigen keuzes te maken. De huidige wijze van afvalwater zuiveren is op termijn niet meer toekomstbestendig. Daarom wordt ingezet op een transitie om naar een toekomstbestendige werkwijze te komen. Daarbij ligt niet alleen de focus op de huidige watertaken, maar ook op een circulaire waterketen.
Het afgelopen jaar zagen we dit vooral terug in initiatieven in de energietransitie, de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater en pilots om te komen tot afkoppelen van regenwater. Dit doen we gefaseerd, in 2025 is o.a. gewerkt aan een toekomstbestendig plan voor de RWZI's Dongemond, Baarle-Nassau, Halsteren en Nieuw-Vossemeer met de kennis van nu, kijkend naar de toekomst. Ook werken we aan een strategische visie die ons helpt om naar de toekomst toe keuzes te maken.

De volgende onderwerpen komen daarin aan bod:

- Van afvalbenadering naar grondstofbenadering (zoals hergebruik van effluent) en van hoogwaardige productkostenbenadering naar waardebenadering.
- Waarde toekennen aan de vermindering van broeikasgassen, aan klimaatneutraal of -positief worden en aan oppervlaktewaterkwaliteit en voldoende water.
- Naast de eisen die aan de waterketen gesteld worden, zoeken we kansen om extra waarde toe te voegen voor de samenleving, de omgeving en/of toekomstige generaties.

Daarnaast dragen we via onze verbonden partijen, zoals SNB, ook steeds meer bij aan een duurzame waterketen. Vanuit het programma Klimaat en Duurzaamheid zijn initiatieven overgedragen naar de waterprogramma's.

Afbeelding 4: Werkzaamheden project afvalwaterpersleiding 2.0, locatie Hoeven

3.1.3 Programma Waterveiligheid en Vaarwegen

Afbeelding 5: Overzicht keringen en kunstwerken in beheer

Doel

Het risico op en van een overstroming beperken. De principes van Meerlaagsveiligheid (sterke keringen, ruimtelijke inrichting minder kwetsbaar maken, en crisisbeheersing) zijn hiervoor de basis. Daarnaast wordt gewerkt aan veilig en bevaarbaar water. Zo kan iedereen rondom water veilig wonen, werken en genieten.

Afbeelding 6: Bijdrage duurzame ontwikkelingsdoelstellingen programma Waterveiligheid en Vaarwegen

Belangrijkste indicatoren

Einddoel	KPI eind 2025 Begroting	KPI jaarrekening 2025	Toelichting
Waterveiligheid			
Primaire keringen voldoen aan de norm voor 2050	64%	64%	Loopt volgens planning
Regionale keringen voldoen aan de norm voor 2030	91%	91%	Loopt volgens planning
Vaarwegen			
In 2027 voldoen de vaarwegen aan de geldende richtlijnen	70%	80%	Het project ”inhaalslag vaarwegen”, waarin de belangrijkste vaarwegen worden gebaggerd, loopt voor op planning.
Muskusrattenbeheer			
In 2035 zijn de muskusratten teruggedrongen tot aan de landsgrens	10% minder vangsten	10% minder vangsten	Loopt volgens planning
Strategisch crisismanagement			
In 2027 werken we volgens de principes van Strategisch Crisismanagement	De visie toekomst-bestendige crisisaanpak is opgesteld	De visie “Samen Breed Voorbereid“ is opgesteld	De visie wordt in 2026 vertaald in een plan van aanpak.

Tabel 3.3: Overzicht belangrijkste indicatoren programma Waterveiligheid en Vaarwegen

Wat kost het?

Programma Waterveiligheid	Rekening 2025	Burap 2-2025	Gewijzigde Begroting 2025	Begroting 2025
Bruto lasten	36.733	37.284	37.284	37.448
Baten	-2.391	-2.195	-2.195	-2.147
Netto lasten	34.342	35.089	35.089	35.301
Bruto investeringen	25.057	24.200	25.500	24.300
Subsidies/bijdragen	6.925	5.700	6.800	5.200
Netto investeringen	18.131	18.500	18.700	19.100

Tabel 3.4: Financiën programma waterveiligheid (bedragen x € 1.000,-)

Toelichting lasten en baten

Voor een toelichting op de lasten en baten wordt verwezen naar hoofdstuk 2.2 “Toelichting per programma” in de jaarrekening.

Toelichting investeringsuitgaven

Voor een toelichting op de bruto investeringsuitgaven en subsidies/bijdragen wordt verwezen naar hoofdstuk 3 “Gerealiseerde investeringen en toelichting” in de jaarrekening.

Thema’s

Primaire waterkeringen

In 2050 moeten alle primaire waterkeringen in Nederland aan de norm voldoen. Dit gebeurt binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Vrijwel de hele verbeteropgave voor waterschap Brabantse Delta is opgenomen op het Hoogwaterbeschermingsprogramma. De geprogrammeerde verbeterprojecten gaan volgens planning. Voor één normtraject (Keizersveer-Waalwijk) wordt een trajectaanpak doorlopen. Die trajectaanpak verloopt volgens planning.

Regionale waterkeringen

In 2030 moeten alle regionale waterkeringen in Noord-Brabant aan de norm voldoen. Het waterschap heeft een verbeteropgave bij de regionale waterkeringen langs het Markkanaal en Drongelens Kanaal. De voorbereidingen van deze projecten lopen volgens planning. In 2025 is gestart met de scenarioanalyse "doelmatig beheer en onderhoud van regionale keringen in relatie tot eigendom". Beeldvorming heeft hierover plaatsgevonden in de commissie Waterveiligheid en Vaarwegen van juni 2025. Oordeelsvorming en besluitvorming rondom dit thema volgt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026.

Muskus- en beverrattenbeheer

Waterschap Brabantse Delta is penvoerder van de Gemeenschappelijke Regeling Brabant. Vanuit deze samenwerking werkt het waterschap aan de landelijke strategie om de muskusratten in 2035 terug te dringen tot de landsgrens. De vangsten in 2025 laten plaatselijk een lichte stijging zien, het doel van terugdringen tot de landsgrens komt hiermee niet in gevaar.

Strategisch crisismanagement

In de visie op Waterveiligheid is het instrument strategisch crisismanagement opgenomen. Dit instrument helpt bewust na te denken en keuzes te maken over het verkleinen van het risico (kans of effect) en maakt onderdeel uit van de organisatiebrede visie "Samen Breed Voorbereid". Deze visie is in 2025 opgesteld en in het vierde kwartaal door het algemeen bestuur vastgesteld.

Scheepvaartbeheer op orde

In 2025 voldoet 80% van de belangrijkste vaarwegen aan de vigerende richtlijnen. Het project Inhaalslag Baggeren loopt iets voor op planning door een efficiënte en effectieve samenwerking met de aannemer.

Het waterschap heeft uitgesproken met de provincie Noord-Brabant te willen werken aan een ambitieniveau op de vaarwegen op de (middel-) lange termijn. Hierop heeft de provincie in het eerste kwartaal van 2025 toegezegd een visie op de vaarwegen in West-Brabant op te willen stellen, in samenwerking met het waterschap. Hiervoor is een planning opgesteld en is het proces opgestart. Op 26 november 2025 is de handreiking 'Vaarwegen' beeldvormend gepresenteerd aan de commissie Waterveiligheid en Vaarwegen.

Klimaatbestendige ruimtelijke ontwikkeling

De verandering van het klimaat heeft grote impact op de regio Midden- en West-Brabant. In de visie Waterveiligheid (2022) is een handelingsperspectief beschreven, waar binnen het programma Waterveiligheid en Vaarwegen invulling aan wordt gegeven. Dit gebeurt door aan de ene kant de werking van en gevolgen op eigen assets in beeld te brengen en aan de andere kant een proactieve houding aan te nemen richting de medeoverheden welke in het ruimtelijke domein acteren.

Afbeelding 7: Hoogwater bij de Bergsche Maas 2021

Duurzaam beheer van waterkeringen en vaarwegen

In het eerste kwartaal van 2025 is gestart met het emissie loos baggeren van de vaarwegen, waarmee een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan de duurzaamheidsdoelstellingen van het waterschap.

3.1.4 Programma Watersystemen

Afbeelding 8: Overzicht watergangen, ecologische verbindingszones en objecten in beheer

Doel

Het waterschap investeert met gebiedspartners en water- en bodemgebruikers in grensoverschrijdende klimaatrobuuste waterlandschappen (horizon 2050). We sluiten aan bij natuurlijke processen en werken aan gezond, voldoende water als levensader voor biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving. Hierbij zetten we ons in voor voldoende water van goede kwaliteit, waarbij we anticiperen op veranderingen in het klimaat en weersextremen.

Afbeelding 9: Bijdrage duurzame ontwikkelingsdoelstellingen programma Watersystemen

Wat kost het?

Programma Watersystemen	Rekening 2025	Burap 2-2025	Gewijzigde Begroting 2025	Begroting 2025
Bruto lasten	72.494	74.600	74.323	73.805
Baten	-4.383	-4.646	-3.688	-3.512
Netto lasten	68.111	69.954	70.635	70.292
Bruto investeringen	12.936	15.600	19.000	19.000
Subsidies/bijdragen	1.691	3.600	7.000	7.000
Netto investeringen	11.245	12.000	12.000	12.000

Tabel 3.5: Financiën programma watersystemen (bedragen x € 1.000,-)

Toelichting lasten en baten

Voor een toelichting op de lasten en baten wordt verwezen naar hoofdstuk 2.2 “Toelichting per programma” in de jaarrekening.

Investeringsuitgaven

Voor een toelichting op de bruto investeringsuitgaven en subsidies/bijdragen wordt verwezen naar hoofdstuk 3 “Gerealiseerde investeringen en toelichting” in de jaarrekening.

Afbeelding 10: Powerport regio Moerdijk

Belangrijkste indicatoren

Einddoel	KPI eind 2025 Begroting	Jaarrekening	Toelichting
Gezond water			
Realisatiegraad maatregelpakket Kader Richtlijn Water (KRW)	59%	57%	De realisatiegraad in % betreft het gemiddelde van gerealiseerde maatregelen binnen het KRW-maatregelenpakket: natte natuurparels, beek- en kreekherstel, bouwen met natuur, ecologische verbindingszones, vispassages, onderzoeken/pilots, akkerrandenbeheer en extensief onderhoud. Door verschuiving van de doelrealisatie van diverse projecten naar 2026 is voor 2025 een iets lagere doelrealisatie behaald.
Water in balans			
Mate van realisatie droogtemaatregelen	50%	65%	De onderdelen uit de Droogteagenda zijn brede, langlopende trajecten met een doorlooptijd richting 2040. Op dit moment bevindt ongeveer 65% van deze trajecten zich in een fase waarin aantoonbare voortgang wordt geboekt. Afgelopen jaar hebben we gewerkt aan het verder uitrollen van de hogere winter- en voorjaarsstuwstanden in vrij-afwaterende gebieden, het opzetten van een gedeelde Brabant brede aanpak voor bos- en bomenbeheer. Binnen het breed bestuurlijk grondwateroverleg (BBG), waarbij parallel intern een strategische analyse wordt uitgevoerd, hebben we voor onze zuiveringen in relatie tot de zoetwateropgaven de mogelijkheden voor hergebruik effluent verkend. Daarnaast zijn stappen gezet in de uitwerking van het beregeningsbeleid, waaronder de doorontwikkeling van het koersdocument en de bijbehorende pilots. Ook is gewerkt aan het opstellen van een handelingsperspectief voor droge periodes, zoals de ontwikkeling van een droogteprotocol.
Voldoen aan marges peilbesluiten	87%	82%	In 2025 is als gevolg van de droogte gestuurd op hogere peilen (binnen beheermarges) waarbij soms bewust beheermarges zijn overschreden. Als gevolg hiervan zijn we lager uitgekomen op ongeveer 82%. Dit % is exclusief de periodes (6%, ongeveer 3 weken) dat we bewust hebben gestuurd op vroeger ingestelde zomerpeilen en latere instelling van de winterpeilen (inzet van de dynamische marges).
Klimaatbestendige regio			
Het aantal stroomgebieden waar we een actuele, integrale visie hebben opgesteld vanuit het handelingsperspectief “Water en Bodem sturend”	3 stroomgebieden	3 stroomgebieden	Er is in 2025 een start gemaakt met het gebied Mark en Bovenlopen en Polder 2.0. En de systeemvisie zeekleipolders als onderdeel van de Stedelijke Regio West-Brabant. Daarnaast wordt gewerkt aan een klimaatrobuust watersysteem in de gebieden Zundert binnen het project ‘Zundert Floreert’.

Tabel 3.6: Belangrijkste indicatoren programma Watersystemen

Thema's

Algemeen

Binnen het programma Watersystemen stonden we in 2025 goed in verbinding met onze partners en versterkten we de samenwerking om gezamenlijk maatschappelijke opgaven duurzaam en effectief aan te pakken.

In 2025 is het waterschap gestart met het uitvoeren van het maaibestek volgens de nieuwe gedragscode die door de Unie van Waterschappen (UvW) is opgesteld. Zowel de marktontwikkelingen als de andere werkwijze heeft geleid tot beperkt draagvlak in de omgeving, praktische uitdagingen bij de uitvoering en kostentoename. De Unie van Waterschappen is in Q4 2025 gestart met de evaluatie van het werken met de nieuwe gedragscode. De eerste resultaten worden medio 2026 verwacht. Op basis van deze uitkomsten wordt geëvalueerd wat dit betekent.

Klimaatbestendige regio

Door klimaatverandering verandert er veel in Midden- en West-Brabant. Dit heeft grote gevolgen voor het waterbeheer. Tegelijk neemt de druk op de ruimte toe. Daarom is een sterke aanpak nodig. Samen met partners, overheden, inwoners en bedrijven werken we aan duurzame keuzes voor de inrichting van het gebied. Daarbij houden we rekening met water en bodem en werken we aan een watersysteem dat beter bestand is tegen het klimaat.

In 2025 is gestart met het maken van de systeemvisie Zeekleipolders vanuit de Regionale Investeringsagenda van de Stedelijke Regio West-Brabant. Daarvoor werd samen met de stedelijke regio een plan van aanpak gemaakt om inzicht te krijgen over hoe een klimaatrobuuste en plant-based polder er uit zou kunnen zien.

In 2025 is het waterschap aangesloten bij de Ontwerptafel Powerport Moerdijk. Het Rijk heeft daarbij de eerste richtinggevende besluiten genomen.

Daarnaast is in 2025 een plan van aanpak vastgesteld over hoe we omgaan met lokale laagten. Ook is op de externe website een tijdlijn geplaatst over 'water en bodem sturend'. Daarop staan alle belangrijke stappen en mijlpalen met uitleg.

Gezond water

In West-Brabant wordt gewerkt aan een gezonde leefomgeving waarin gezond water een essentieel onderdeel is. Eind 2027 moet het watersysteem voldoen aan de eisen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Voor een hoger KRW-doelbereik en de waterkwaliteitsopgave op lange termijn is door de Provincie en waterschappen de Strategienota KRW-Impuls Brabant opgeleverd. De specifieke KRW-Impuls maatregelen voor het waterschap zijn 25 juni 2025 door het algemeen bestuur vastgesteld en de realisatie is gestart. Zo is de KRW-ambassadeur, samen met de gebiedsadviseurs, met behulp van de checklist KRW-restopgave, gestart met het onder de aandacht brengen van de KRW-restopgave bij gemeenten.

In 2025 heeft het algemeen bestuur het KRW-impuls maatregelpakket 2025-2027 vastgesteld met ‘versnelling van uitvoering van inrichtingsmaatregelen’ als een belangrijk speerpunt. Dit met het oog op beperken van het risico dat het waterschap juridisch wordt aangesproken op de KRW vanwege het niet volledig uitgevoerd krijgen van de afgesproken (inrichtings)maatregelen voor eind 2027. Daarom heeft het waterschap veel energie gezet op de planvorming voor de nog resterende KRW-maatregelen. Hiermee krijgen we niet alle afgesproken KRW-maatregelen voor eind 2027 uitgevoerd, maar als de uitvoering gedeeltelijk nog doorloopt in de volgende planperiode (2028-2033) is dat beter uitlegbaar dan wanneer maatregelen nog niet zijn opgestart of vervallen.
Het waterschap stond voor verschillende uitdagingen in 2025. Zo had het waterschap een geringe invloed op de uitvoering van maatregelen in Vlaanderen. De beperkte beschikbaarheid van grond, de capaciteit van marktpartijen en de ingewikkelde integrale gebiedsaanpak vormden een uitdaging.
Het behalen van de biologische KRW-doelen hing af van een combinatie van belangrijke ecologische factoren. Ook was er beperkt maatschappelijk draagvlak voor meer afdwingbare en/of stimuleringsmaatregelen. Daarnaast moest worden gezocht naar een balans tussen inzet voor middellange termijn doelen, zoals klimaatbestendige en veerkrachtige waterlandschappen en het realiseren van de korte termijn KRW-doelen.

Een groot knelpunt bij de inrichtingsmaatregelen is bijna altijd het gebrek aan grondverwervingsmogelijkheden. Door samen te werken is duidelijker geworden welke aanvullende stappen nodig zijn om het extra instrumentarium daadwerkelijk te gebruiken. Verder is een aantal strategische grondaankopen gedaan in gebieden waar nog opgaven liggen. Daarnaast zijn met diverse terreinbeherende instanties afspraken gemaakt over een aantal percelen waarop (her)inrichting plaats kan vinden.

In 2025 is actief samengewerkt met de agrarische sector aan een betere waterkwaliteit en vermindering van emissies in het kader van het Deltaplan Agrarisch waterbeheer (Bodem UP, Schoon Water voor Brabant, aanpak agrarische erfemissies en agrarisch natuurbeheer). Hiervoor is onder andere de Stimuleringsregeling Landschap (STILA) in 2025 verlengd waarbij extra budget is opengesteld. Aan het kennisproject Bodem Up nemen inmiddels 1647 agrariërs deel, waarvan 525 bij waterschap Brabantse Delta.

Begin 2025 is de pilot ‘Handelingskader bronaanpak chemische stoffen’ uitgevoerd. Het doel van de pilot was een werkwijze te ontwikkelen om per KRW-lichaam de probleemstoffen, (lokale) bronnen en het resterend handelingsperspectief in kaart te brengen in samenwerking met gemeenten en omgevingsdienst. Voor de pilot was het KRW-lichaam Rietkreek – Lange Water geselecteerd en zijn verschillende acties en maatregelen opgehaald en is een werkwijze ontwikkeld voor aanpak van de overige KRW-lichamen. In september 2025 is gestart met een verdere uitrol van de bronaanpak chemische stoffen voor de resterende KRW-lichamen waarbij de ontwikkelde werkwijze vanuit de pilot wordt toegepast (inclusief een verdiepende bronnenanalyse).

Ondersteunend aan de bronaanpak is in 2025 volgens een vastgesteld meetplan bij 9 zuiveringen een breed pakket aan chemische stoffen gemeten in het effluent en oppervlaktewater (en medicijnresten in het influent van de zuiveringen).

De strategie microverontreinigingen is opgesteld en gereed voor vaststelling. De strategie beschrijft hoe het waterschap de belasting met microverontreinigingen wil terugdringen langs vier sporen: bronaanpak, lozingen, zuivering en het watersysteem.

Voor het beperken van erfemissies gewasbeschermingsmiddelen zijn in 2025 controles van de spoelplaatsen uitgevoerd. In 2025 is 29% (115 van de 400) van de spoelplaatsen bezocht.

Om de negatieve effecten van invasieve exoten op de waterkwaliteit beter te kunnen beheersen, is in 2025 het team Plaagsoorten en Invasieve Exoten opgericht. Dit team werkt aan een actieplan voor een effectieve aanpak van invasieve soorten.

Voor het herstellen van biodiversiteit is een actieplan 'Biodiversiteit' vastgesteld. De uitvoering van dit actieplan is gestart en in 2025 zijn diverse kleine maatregelen genomen die bijdragen aan de biodiversiteit. Zo zijn ecologische- en waterbodemonderzoeken uitgevoerd om een 0-situatie vast te leggen en zijn kleinere maatregelen (zoals plaatsing van nestkasten) uitgevoerd/in voorbereiding genomen.

Water in balans

In 2025 had het waterschap te maken met een lange periode van droogte. Daarom hebben we extra werk gedaan om vooral in de peilbeheerste gebieden genoeg zoet water te houden. We hebben er bewust voor gekozen om de waterstand hoger te houden. Daardoor zijn op sommige plekken de beheersmarges overschreden.

Voor de herijking van de Voorkeurstrategie Zuidwestelijke Delta hebben we samen met de waterschappen Hollandse Delta en Scheldestromen bouwstenen aangeleverd over zoet water en waterveiligheid. Deze bouwstenen zijn verwerkt in de Voorkeurstrategie. Ter voorbereiding zijn meerdere bijeenkomsten georganiseerd met het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. Tijdens deze bijeenkomsten zijn de hoofdlijnen van de bouwstenen toegelicht en besproken.

Binnen de Zuidwestelijke Delta is samen met gebiedspartners rond het Volkerak-Zoommeer een Lange Termijn Perspectief (LTP) opgesteld. Dit plan gaat over de toekomst van het meer en de omliggende gebieden, zoals het Mark-Vlietsysteem en de Binnenschelde. In het plan ligt de nadruk op betere waterkwaliteit en op de ambitie om beter water vast te houden in het gebied. De uitgangspunten uit dit plan moeten worden opgenomen in ons eigen Waterbeheerprogramma.

Binnen het project Freshem-NL is met een helikopter onderzoek gedaan naar de verdeling van zoet en zout water in de ondergrond van peilbeheerste gebieden. Deze werkzaamheden zijn in september afgerond. Deltares en TNO verwerken nu de gegevens. De verwachting is dat de resultaten eind 2026 of begin 2027 beschikbaar komen.

In de polders Prins-Hendrik, Auvergnepolder en Nieuw-Vossemeer (PAN-polders) wordt gewerkt aan een mogelijke verbetering van de zoetwatersituatie. Hiervoor loopt een gezamenlijk proces met agrariërs in het gebied. Zij hebben zelf metingen gedaan naar het zoutgehalte in het water. Dit onderzoek is eind 2025 afgerond.

Op basis van deze gegevens heeft een adviesbureau een voorstel gemaakt voor mogelijke maatregelen om de zoetwatersituatie in de polders te verbeteren. Deze maatregelen zijn besproken met betrokkenen in het gebied. Daar is draagvlak voor.

Aan de voet van de Brabantse Wal speelt het project Water tussen Wal en Schelde. Samen met de twee provincies, Waterschap Scheldestromen en Brabants Landschap worden maatregelen uitgewerkt waarmee afstromend water van de Brabantse Wal (wat normaliter deels ongebruikt de Westerschelde in stroomt) nuttig gebruikt kan worden. Dit water kan namelijk ook worden ingezet voor het op peil houden van het Markiezaatsmeer (en daarmee bijdragen aan het bereiken van de N2000-doelen voor dit gebied). In het voorjaar van 2025 is een intentieovereenkomst getekend door de betrokken partijen. Daarop is onderzoek gedaan door Witteveen en Bos naar de mogelijke risico's voor de waterkwaliteit van het Markiezaatsmeer (bij aanvoer van water vanaf de voet van de Brabantse Wal). Dit onderzoek heeft langer geduurd dan verwacht en is uiteindelijk in november 2025 afgerond. De uitkomsten van het waterkwaliteits(risico)onderzoek zijn in samenhang met de N2000-doelen beschouwd en met de betrokken partners is tot een advies gekomen waarbij de aanvoer van water en het voorgestelde project uitgangspunt is.

In 2025 is het plan van aanpak voor een toekomstvisie op het poldersysteem van West-Brabant (polder 2.0) opgesteld. Polder 2.0 wordt bezien in samenhang met de visie zeekleipolders van de stedelijke regio.

Binnen het Delta Plan Hoge Zandgronden (DHZ) is in 2025 gewerkt aan het versterken van het watersysteem op de hoge zandgronden. Dit wordt gedaan via natuurherstelmaatregelen maar ook waterconserveringsmaatregelen zoals het dempen van sloten en het meer infiltreren van water op de hogere grond door plaatsing van stuwen.

Daarnaast was er inzet van het waterschap binnen het Deltaplan Hoge Zandgronden (DHZ) met name gericht op samenwerking, afstemming en voorbereiding. Op basis van deze inzet is de tweede fase van DHZ ingezet tot en met 2028.

De pilot beregening in Zundert is in 2025 voortgezet. De ervaringen uit deze pilot worden gebruikt bij de verdere uitwerking van het beregeningsbeleid in samenhang met andere maatregelen uit de Droogteagenda. Zo zijn in 2025 belangrijke stappen gezet in de vorm van een strategie, ontwikkeld voor (her)gebruik van effluent, en is gewerkt aan beleid voor actieve grondwateraanvulling met gezuiverd afvalwater.

In 2025 is gewerkt aan het verder brengen van verschillende beleidssporen die bijdragen aan een robuust watersysteem. De strategie voor peilbeheer in vrij afwaterend gebied is vastgesteld en biedt een praktisch kader voor de omgang met peilen, ook bij toenemende weersextremen.

Afbeelding 11: Project Markdal

3.1.5 Programma Klimaat en Duurzaamheid

Doel

Waterschap Brabantse Delta neemt een maatschappelijke verantwoordelijkheid en pakt een actieve rol in het verduurzamen van onze omgeving. We werken samen met partners aan een vitale regio die klimaatbestendig, klimaatneutraal en circulair is en waarbinnen biodiversiteit is hersteld.

Afbeelding 12: Bijdrage duurzame ontwikkelingsdoelstellingen programma Klimaat en duurzaamheid

Wat kost het?

De activiteiten in dit programma zorgen voor een impuls en strategiebepaling op het gebied van Klimaat & Duurzaamheid bij de uitvoering van onze kerntaken. Deze zijn opgenomen in de programma's Watersystemen, Waterveiligheid en Vaarwegen en Waterketen. De kosten van de activiteiten van dit programma maken integraal onderdeel uit van de geraamde kosten voor de drie bovengenoemde programma's en de bedrijfsvoering van het waterschap. Bovenstaande geldt ook voor de investeringen. Aan dit programma zijn geen directe investeringen gekoppeld.

Belangrijkste indicatoren

Einddoel	Jaarrekening 2025
Klimaatadaptatie	
In 2050 is ons werkgebied waterrobuust en klimaatbestendig ingericht.	Volgens planning. De afgesproken inzet van het waterschap in de ruimtelijke samenwerkingsverbanden lopen volgens plan.
Klimaatneutraal	
Het waterschap streeft naar klimaatneutraliteit in de eigen bedrijfsvoering in 2035 en in de keten, inclusief de uitstoot van derden, in 2040.	De sporen om te komen tot energie- en klimaatneutraliteit lopen volgens planning. Rapportage en monitoring hebben we anders vormgegeven. We zetten sterker in op datagedreven werken, zodat de Klimaatmonitor steeds verder wordt geautomatiseerd en beter kan worden benut voor sturing en verantwoording. In dit kader is de inzet van de CO_2prestatieladder beëindigd. Wat betreft energie hebben we de doelstelling behaald (energieneutraliteit). De focus is in 2025 verlegd van opwek naar balans in het energiesysteem.
Circulair	
In het grondstoffenakkoord is de ambitie afgesproken om te streven naar een 100 % circulaire economie in 2050. Als tussenstap	Volgens planning. In de 2e helft van 2025 is gestart met het opstellen van de routekaart circulariteit. In oktober 2025 heeft een

Einddoel	Jaarrekening 2025
streeft het waterschap naar 50% minder primair grondstoffengebruik in 2030.	actualisatie plaatsgevonden van het Nationaal Programma Circulaire Economie. De routekaart wordt hierop aangescherpt.
Biodiversiteit	
In 2050 heeft het waterschap een herstelde biodiversiteit.	Volgens planning. Er is gestart met het uitvoeren van het actieplan biodiversiteit en de eerste maatregelen zijn uitgevoerd en gepland.
Duurzaam opdrachtgeverschap	
Bij alle relevante inkopen en aanbestedingen wordt Duurzaam Opdrachtgeverschap toegepast.	Volgens planning. Bij het proces Bouwen wordt structureel gewerkt met het ambitieweb Duurzaam GWW (DGWW). In 2025 is een start gemaakt met de implementatie van het materialenpaspoort. Bij de overige processen is met de implementatie van de ambitiewebben gestart.

Tabel 3.7: Belangrijkste indicatoren programma Klimaat en Duurzaamheid

Thema's

Duurzaam opdrachtgeverschap

Duurzaam Opdrachtgeverschap vertaalden we door naar onze eigen werkprocessen. Hierbij maken we gebruik van assetmanagement. Er is uitvoering gegeven aan het Implementatieplan Duurzaam Opdrachtgeverschap (DOW). Met de formering van het netwerkteam DOW wordt een doorvertaling gemaakt van programma naar proces.

Klimaatbestendige regio

- Het stimuleren van en deelnemen aan strategische ruimtelijke trajecten voor water en bodem sturend. Dit betrof zowel ruimtelijke trajecten van andere partijen, zoals in 2025 de twee stedelijke regio's en Powerport Moerdijk, maar ook de deelname aan Zundert Floreert en (gebieds)processen die het waterschap zelf heeft geïnitieerd op basis van het Waterbeheerprogramma, zoals Mark en Bovenlopen.
- Het doorontwikkelen van een strategisch onderzoeksprogramma op het vlak van water en ruimte (klimaatadaptatie en Water en Bodem Sturend), waarmee het waterschap zich strategisch heeft voorbereid op de vraagstukken van morgen. In dat kader is deelgenomen aan een traject van het College van Rijksadviseurs in het gebied van de Stedelijke Regio Breda-Tilburg ('Water en bodem als basis; hoe dan?') en is in 2025 voorbereiding getroffen om deel te nemen aan het onderzoekstraject Waterscape van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek voor 2026. Er zijn ook raakvlakken met het onderzoekstraject met Vlaanderen JCAR- ATRACE (Joint Cooperation programme on Applied scientific Research to Accelerate Transboundary Regional Adaptation to Climate Extremes).

Klimaatneutraal

- Energie: In 2025 is duurzame energie opwek op assets en slim energiemanagement voorbereid en is het CO_2-dashboard verbeterd voor realtime monitoring en sturing.
- Warmtetransitie: Samen met de Brabantse waterschappen is een start gemaakt met de Waterenergievisie Brabant om proactief bij te kunnen dragen aan de warmtetransitie in de regio voor o.a. aquathermie.
- CO_2-reductie: Er is onderzoek uitgevoerd naar de lachgasuitstoot op de zuiveringen, met een focus op monitoring en het treffen van maatregelen. Gezien de beperkte organisatiecapaciteit is de CO_2-prestatieladder in 2025 niet de meest geschikte methode gebleken. In plaats daarvan is de focus gelegd op datagedreven werken en het versterken van de monitoring binnen het programma Klimaat & Duurzaamheid.

Circulair

In 2025 is een start gemaakt met het opstellen van een routekaart circulariteit om richting te geven aan het behalen van de doelstellingen voor 2030. Daarnaast is gewerkt aan de volgende activiteiten:

- Waterkringloop: het aanwezige water optimaal benutten.
- Hergebruik grondstoffen uit watersystemen: inventariseren van mogelijkheden en benutten van kansen.
- Terugwinnen van grondstoffen uit de waterketen: ondersteunen van lopende innovatieve projecten.

Biodiversiteit

Binnen het spoor Biodiversiteit is ingezet op het versterken van biodiversiteit als basis voor ecosysteemherstel: Dit deden we door o.a.:

- Natuurlijke oplossingen te gebruiken in waterbeheer.
- Het uitvoeren van het actieplan biodiversiteit op onze eigen assets, voor een ecologisch gezond en veerkrachtig blauw-groen netwerk.
- Ecosysteemherstel te koppelen aan de andere maatschappelijke opgaven van het waterschap (integrale benadering).
- Biodiversiteit te koppelen aan klimaatverandering.

Afbeelding 13: Klimaatadaptatie, klimaatneutraal en circulair

3.1.6 Programma Innovatie en Digitale Transformatie

Doel

Waterschap Brabantse Delta ontwikkelt zich verder richting een innovatieve en digitaal georiënteerde organisatie. Watertaken worden slimmer, beter en anders uitgevoerd dankzij innovaties, digitale tools en informatie. Hierdoor wordt ook de dienstverlening verhoogd.

Afbeelding 14: Bijdrage duurzame ontwikkelingsdoelstellingen programma innovatie en digitale transformatie

Wat kost het?

Programma Innovatie en digitale transformatie *(alle bedragen x € 1.000)*	**Rekening 2025**	**Burap 2**	**Gewijzigde Begroting**	**Begroting**
Bruto investeringen	2.200	3.000	4.000	4.000
Subsidies/bijdragen	0	0	0	0
Netto investeringen	2.200	3.000	4.000	4.000

Tabel 3.8: Financiën programma Innovatie en digitale transformatie (bedragen x € 1.000,-)

Investeringsuitgaven

Een deel van de uitgaven van het project “Implementatie nieuw huisvestingsconcept veerkrachtig werken” schuift door naar 2026.

Belangrijkste indicatoren

Omschrijving doel	**KPI eind 2025 Begroting**	**KPI jaarrekening 2025**	**Toelichting**
Slim en informatiegestuurd			
Ieder proces heeft minstens 1 concreet plan uitgewerkt in value cases ten behoeve van efficiënter en effectiever informatie gestuurd werken.	10	10	Dit is een groeiproces en kansen worden verder uitgewerkt.
Assetmanagement			
Eind 2025 is assetmanagement op certificeerbaar niveau.	Eind 2025	85%	Op instrumenteel niveau is dit gerealiseerd. In houding en gedrag krijgt dit nog de nodige aandacht vanuit de processen.
Bewustwording			
Op basis van strategische personeelsontwikkeling en investeringen in bewustwording	80%	100%	In 2025 is een start gemaakt met SPO en 21ste eeuwse vaardigheden en

Omschrijving doel	KPI eind 2025 Begroting	KPI jaarrekening 2025	Toelichting
brengt iedere (team)manager actief ontwikkelactiviteiten in kaart voor zijn of haar team.			implementatie van het Columbus kompas. Dit loopt door in 2026.
Innovatie			
Scenarioplanning is uitgewerkt in een toekomstscenario's voor RWZI Dongemond.	RWZI Dongemond	RWZI Dongemond	Is afgerond, planvorming is vervolgens gestart.
Artificial intelligence			
Er zijn minimaal 2 processen actief met de inzet van AI (in een nieuwe toepassing).	2 processen	5 processen	De pilot AI is afgerond. Er is een start gemaakt met het structureel verankeren van AI in de organisatie door verkennen, leren en experimenteren.

Tabel 3.9: Financiën programma Innovatie en Digitale transformatie

Thema's

Innovatie en digitale transformatie

In 2027 is waterschap Brabantse Delta zoveel als mogelijk getransformeerd naar een innovatieve en digitaal georiënteerde organisatie. Watertaken worden slimmer, beter en anders uitgevoerd dankzij innovaties, digitale tools en informatie. Hierdoor wordt ook de dienstverlening verhoogd.

Digitale transformatie

Zoals bekend is het doel van dit programma kansen, verwachtingen en mogelijkheden van de toenemende digitalisering inzetten om de blijvende stap te maken naar een digitaal georiënteerde en wendbare organisatie (Digitale Transformatie) waarbij de omgeving centraal staat. Via de onderscheidende sporen van het programma worden initiatieven die bijdragen aan het doel aangejaagd en gestimuleerd bij medewerkers en bestuurders en met elkaar in verbinding gebracht. Een ontwikkeling die hierbij opvalt is dat Digitale Ethiek steeds belangrijker wordt. Mede door de toename van de hoeveelheid aan data in combinatie met transparantie en de toenemende inzet van AI. Denk hierbij aan risico's van data die verzameld wordt via drones, big brown data en de herleidbaarheid van data naar personen. Er wordt gestimuleerd bij pilots en projecten vooraf goed na te denken over de ethische risico's.

In samenwerking met alle waterschappen is een nieuw Koersplan voor het Waterschapshuis opgesteld. Daarnaast is door de Unie van Waterschappen de zogenaamde Vaarkaart voor de Digitale Transformatie van waterschappen opgesteld. De monitor hierop wordt voorbereid door de Unie van Waterschappen. Beide strategische documenten zijn ondersteunend aan de eerder door Brabantse Delta beschreven ambitie. Het strategische thema voor de komende jaren is het verder brengen van datamanagement als basis voor datagedreven werken. Dit is randvoorwaardelijk voor het behalen van onze doelen binnen de waterprogramma's. Dit betekent investering in ontwikkeling van mens, proces en techniek.

Innovatie

De realisatie van een research & development laboratorium (het Innovatielab) is in 2025 goedgekeurd. De innovatiegids (strategie) met als bijlage de innovatiewaaier is bestuurlijk vastgesteld.

3.2 Overzicht dekkingsmiddelen

In onderstaande tabel worden de dekkingsmiddelen weergegeven waarmee de netto lasten van de programma's worden gedekt:

Dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2025	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025	Jaarrekening 2024
Belastingopbrengsten				
- Watersysteemheffing	96.737	97.139	95.479	90.001
- Zuiveringsheffing	95.837	94.014	93.434	89.159
- Verontreinigingsheffing	551	392	392	650
Bijdrage Rijk	13	0	0	43
Bijdrage Provincie vaarwegenbeheer	2.436	2.554	2.584	2.173
Dividenden	2.122	2.372	2.400	2.547
Overige dekkingsmiddelen	-280	0	500	923
Totaal dekkingsmiddelen	**197.416**	**196.471**	**194.789**	**185.496**

Tabel 3.10: Dekkingsmiddelen (bedragen x € 1.000,-)

3.3 Heffing vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 zijn overheidsondernemingen vennootschapsbelastingplichtig. De financiële effecten van de Vpb-plicht zijn nu geformaliseerd in verschillende bepalingen in hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit. In 2025 is er € 0,01 miljoen aan vennootschapsbelasting afgedragen. In de aangiftes van 2023 en 2024 is het verrekenbaar verlies verrekend.

Vennootschapsbelasting	Jaarrekening 2025	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025	Jaarrekening 2024
Heffing vennootschapsbelasting	11	0	0	0

Tabel 3.11: Vennootschapsbelasting (bedragen x € 1.000,-)

3.4 Onvoorzien

In het Waterschapsbesluit is vastgelegd dat een waterschap in de begroting rekening dient te houden met onvoorziene uitgaven en een bedrag dient op te nemen om onvoorziene lasten te kunnen dekken. Jaarlijks wordt er € 0,5 miljoen in de oorspronkelijke begroting opgenomen ter dekking van onvoorziene uitgaven. In de gewijzigde begroting is dit bedrag al bijgesteld naar € 0,34 miljoen.

Onvoorzien	Jaarrekening 2025	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025	Jaarrekening 2024
Onvoorzien	0	335	500	0

Tabel 3.12: Onvoorziene uitgaven (bedragen x € 1.000,-)

Zowel in 2024 als in 2025 zijn er geen onvoorziene uitgaven gedaan die niet opgevangen konden worden binnen de begrote netto lasten van de programma's. Hierdoor is geen beroep gedaan op de post onvoorzien.

4. Realisatie belastingopbrengsten en toelichting

4.1 Criteria, grondslagen en kwijtscheldingsbeleid

4.1.1 Objectieve, bedrijfseconomische criteria toerekening van kosten

Kostentoedelingsverordening

Op basis van de Waterschapswet moet het algemeen bestuur van een waterschap voor de watersysteemheffing ten minste eenmaal in de vijf jaar een kostentoedelingsverordening vaststellen. Deze verordening geeft aan welke categorie welk deel van de netto kosten van het watersysteembeheer moet opbrengen. In 2023 heeft het kostentoedelingsonderzoek voor de jaren 2024 en 2025 plaatsgevonden. De verdeling van de kosten van het Watersysteembeheer is voor 2024 en 2025 als volgt vastgesteld:

Categorie Watersysteembeheer	Verdeling 2024-2025
Ingezetenen	29,9%
Gebouwd	60,4%
Ongebouwd	9,5%
Natuur	0,2%

Tabel 4.1: Verdeling kosten Watersysteembeheer over de categorieën

4.1.2. Kwantitatieve grondslagen

Grondslagen tarief Watersysteembeheer

De tarieven voor het Watersysteembeheer zijn gebaseerd op het aantal inwoners (categorie 'ingezetenen', bedrag per huishouden), de economische waarde (categorie 'gebouwd') en de belastbare hectaren (categorieën 'ongebouwd' en 'natuur'):

- De heffing die de *categorie ingezetenen* betaalt, hangt samen met het aantal huishoudens.
- De heffing die de *categorie gebouwd* betaalt, hangt samen met de economische waarde van het gebouwde goed (WOZ-waarde).
- De heffing die de *categorie ongebouwd* betaalt, hangt samen met de ongebouwde (agrarische) hectares grond. Voor openbare wegen geldt een tariefdifferentiatie van 250%.
- *Natuur*: onder natuurterreinen worden ongebouwde onroerende zaken verstaan waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Ook bossen en open wateren met een oppervlakte van ten minste één hectare behoren tot natuurterreinen.

Het waterschap is voor de Jaarrekening 2025 uitgegaan van de volgende grondslagen:

Grondslagen Watersysteembeheer	Rekening 2025	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025
Ingezetenen (hoofdbewoners)	368.171	367.762	367.762
- waarvan kwijtschelding/oninbaar	-/-19.802	-/-20.631	-/-20.631
Gebouwd: totale WOZ-waarde (miljarden €)	177,5	178.9	173.9
Ongebouwd			
- openbare landwegen (hectares)	6.418	5.957	5.957
- overig ongebouwd (hectares)	93.451	94.491	94.491
Natuur (hectares)	29.832	31.102	31.102

Tabel 4.2: Grondslagen Watersysteembeheer

Grondslagen tarief Zuiveringsheffing

Het tarief voor de Zuiveringsheffing is gebaseerd op het aantal vervuilingseenheden. Aan de zuiveringsheffing zijn huishoudens en bedrijven onderworpen:

- Voor huishoudens wordt dit berekend, waarbij een eenpersoonshuishouden wordt gesteld op één vervuilingseenheid en een meerpersoonshuishouden op drie vervuilingseenheden.
- De zuiveringsheffing voor bedrijven is gebaseerd op de hoeveelheid en hoedanigheid van het afvalwater. Vaststelling kan plaatsvinden op basis van meetcijfers of op de tabel afvalwater-coëfficiënten.

De netto lasten van de taak zuiveringsbeheer worden omgeslagen over de totale netto vervuilings-eenheden (totale vervuilingseenheden minus kwijtschelding en oninbaar). Per saldo resulteert dit in de volgende vervuilingseenheden:

Vervuilingseenheden belastingjaar	Rekening 2025	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025
Huishoudens	865.653	866.533	866.533
Bedrijven	374.581	367.514	360.163
Kwijtschelding	-33.772	-36.319	-36.319
Oninbaar	-6.584	-6.175	-6.175
Netto vervuilingseenheden 2025	**1.199.878**	**1.191.553**	**1.184.202**

Tabel 4.3: Vervuilingseenheden belastingjaar

Verontreinigingsheffing
Voor directe lozingen van afvalwater op oppervlaktewater wordt een belastingaanslag verontreinigingsheffing opgelegd. De opbrengst wordt ingezet voor het nemen van maatregelen tot het tegengaan en voorkomen van verontreiniging van het oppervlaktewater als gevolg van het direct lozen vanuit woon- of bedrijfsruimtes. De heffing wordt met het zuiveringstarief opgelegd, maar komt ten gunste van de taak Watersysteembeheer.

4.1.3. Beschrijving kwijtscheldingsbeleid en oninbaar
Op grond van artikel 144 van de Waterschapswet heeft het algemeen bestuur van het waterschap bepaald dat bij een inkomen dat gelijk of lager is dan 100% van het norminkomen volledige kwijtschelding plaatsvindt. De kwijtscheldingen hebben grotendeels betrekking op ingezetenen en huishoudens.
De bedragen die samenhangen met oninbaarheid variëren van jaar tot jaar. De hoogte wordt onder andere beïnvloed door faillissementen van bedrijven.

4.2 Watersysteembeheer

4.2.1 Realisatie van belastingopbrengsten

Realisatie 2025 taak Watersysteembeheer	Rekening 2025	Gewijzigde Begroting 2025	Begroting 2025
TOTAAL netto lasten	99.097	102.151	101.810
Opbrengst verontreinigingsheffing	-550	-392	-392
TOTAAL te dekken netto lasten	**98.545**	**101.759**	**101.418**
Opbrengst heffingen	-96.736	-97.139	-95.479
Bijdrage Rijk	-7		
Voorgestelde resultaatbestemming:			
Toevoeging bestemmingsreserve DFB	5.345	1.025	1.025
Onttrekking bestemmingsreserve DFB	-1.348	-1.348	-1.348
Onttrekking bestemmingsreserve cloudsoftware	-381	-210	-210
Mutatie algemene reserve	-206	12	12
Onttrekking (-) /toevoeging (+) egalisatiereserve	-5.212	-4.099	-5.418
TOTAAL dekking	**-98.545**	**-101.759**	**-101.418**

Tabel 4.4: Realisatie 2025 taak Watersysteembeheer (bedragen x € 1.000,-)

4.2.2 Toelichting op realisatie van belastingopbrengsten

Belastingopbrengst Watersysteemheffing (bedragen € 1.000)	Rekening 2025	Gewijzigde Begroting 2025	Begroting 2025
Watersysteemheffing 2025	96.813	97.139	95.479
Watersysteemheffing voorgaande jaren	-77		
Verontreinigingsheffing 2025	558	392	392
Verontreinigingsheffing voorgaande jaren	-7		
Totaal Watersysteemheffing	**97.288**	**97.531**	**95.871**

Tabel 4.5: Watersysteemheffing, totale belastingopbrengst (bedragen x € 1.000,-)

Toelichting verschillen rekening 2025 en gewijzigde begroting 2025

De opbrengst gebouwd is 0,24 miljoen lager ten opzichte van de gewijzigde begroting, voornamelijk omdat de stijging van de WOZ-waarden lager uitviel dan verwacht.

Geraamde belastingopbrengsten

De belastingtarieven

Hieronder worden de belastingtarieven voor de watersysteemheffing weergegeven:

Belastingtarieven watersysteemheffing	Tarief 2025	Tarief 2024
Ingezetenen	€ 82,24	€ 76,03
Gebouwd (% WOZ waarde)	0,0332%	0,0360%
Natuur	€ 6,15	€ 5,34
Ongebouwd openbare wegen	€ 275,52	€ 247,28
Overig ongebouwd	€ 78,72	€ 70,65

Tabel 4.6: Watersysteemheffing, belastingtarieven per eenheid

4.3 Zuiveringsbeheer

4.3.1 Realisatie van belastingopbrengsten

Realisatie 2025 taak Zuiveringsbeheer	Rekening 2025	Gewijzigde Begroting	Begroting
TOTAAL te dekken netto lasten	**96.844**	**95.890**	**95.533**
Opbrengst heffingen	-95.831	-94.014	-93.434
Bijdrage Rijk	-6		
Voorgestelde resultaatbestemming:			
Toevoeging bestemmingsreserve DFB	2.350	1.116	1.116
Onttrekking bestemmingsreserve DFB	-683	-683	-683
Onttrekking bestemmingsreserve cloudsoftware	-208	-115	-115
Mutatie algemene reserve	-566	48	48
Onttrekking (-) / toevoeging (+) egalisatiereserve	-1.900	-2.243	-2.466
TOTAAL dekking	**-96.844**	**-95.890**	**-95.533**

Tabel 4.7: Realisatie 2025 taak Zuiveringsbeheer (bedragen x € 1.000,-)

4.3.2 Toelichting op realisatie van belastingopbrengsten

Belastingopbrengst Zuiveringsheffing (bedragen € 1.000)	Rekening 2025	Gewijzigde Begroting 2025	Begroting 2025
Zuiveringsheffing 2025	94.670	94.014	93.434
Zuiveringsheffing voorgaande jaren	1.161		
Totaal Zuiveringsheffing	**95.831**	**94.014**	**93.434**

Tabel 4.8: Zuiveringsheffing, totale belastingopbrengst (bedragen x € 1.000,-)

Toelichting verschil realisatie 2025 en gewijzigde begroting 2025

De opbrengst zuiveringsheffing bedrijven over voorgaande jaren is voordelig door een hoger aantal van de vervuilingseenheden bij o.a. de meetbedrijven. Voor meetbedrijven loopt het proces tot de definitieve aanslag zuiveringsheffing over meerdere jaren. Voorlopige aanslagen worden gebaseerd op inschattingen. De definitieve aanslag wordt gebaseerd op de werkelijk gemeten vervuilingseenheden over het hele belastingjaar. Deze gegevens zijn pas later beschikbaar.

Tarief zuiveringsheffing/verontreinigingsheffing

Hieronder wordt het belastingtarief voor de zuiveringsheffing/verontreinigingsheffing weergegeven:

Tarief zuiveringsheffing/ verontreinigingsheffing	Tarief 2025	Tarief 2024
Tarief per vervuilingseenheid	78,90	74,65

Tabel 4.9: Tarief zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing per vervuilingseenheid

5. Paragrafen

5.1 Paragraaf Uiteenzetting van de financiële positie

5.1.1 Financiering

Met financiering wordt bedoeld het uitzetten en/of het aantrekken van gelden. In de wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden) zijn de kaders gesteld waaraan het treasurybeleid moet voldoen. Het accent ligt daarbij op het onberispelijk en behoedzaam uitvoeren van het financieringsbeleid, het inzetten van de beschikbare instrumenten ten behoeve van het publieke belang en een voorzichtige toepassing van beleggingsinstrumenten en afgeleide financiële instrumenten. In verband met de vereisten van de Wet FIDO zijn er twee instrumenten op het gebied van treasury: het treasurystatuut en de jaarlijkse financieringsparagraaf in de begroting en jaarrekening. Het treasurystatuut bevat het beleidskader waarbinnen de treasuryfunctie rechtmatig kan worden uitgevoerd. De treasuryfunctie omvat het beheren van de financiële vermogenswaarden, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's en het afleggen van transparante verantwoording hierover.

Rentevisie en financieringsbehoefte

Om investeringen te kunnen financieren, trekt het waterschap geld aan op de geld- en kapitaalmarkt. Het is van groot belang de ontwikkelingen te volgen en alert te reageren daar waar nodig. De rente op de leningen werkt door in de kapitaallasten. De rentelast voortkomend uit de langlopende leningen bedraagt voor 2025 € 10,7 miljoen. Dit is € 1 miljoen lager dan begroot doordat er minder geld is aangetrokken en ook later in het jaar tegen een lagere rente. Hierdoor is de rentelast in 2025 lager. Een deel van de begrote financieringsbehoefte wordt ingevuld in 2026. Daarnaast wordt er nog € 0,4 miljoen rente betaald voor roodstand op de rekening courant en kortlopende leningen (kasgeld). De jaarlijkse rentelast wordt omgeslagen over de boekwaarde van de investeringen en op deze wijze toegerekend aan de beheerproducten. Er is geen sprake van een renteresultaat, omdat de werkelijke kosten worden omgeslagen. De financieringsbehoefte voor 2025 was begroot op € 65 miljoen en is ingevuld met 2 nieuwe langlopende leningen afgesloten met een hoofdsom van totaal € 35 miljoen:

#	Duur	Vorm	Datum	Hoofdsom	Rente
1	10 jaar	Lineair	09-07-2025	€ 15 miljoen	2,630%
2	10 jaar	Lineair	27-10-2025	€ 20 miljoen	2,629%

Tabel 5.1: In 2025 aangetrokken langlopende leningen

Het treasurybeleid is erop gericht om de rentekosten te minimaliseren bij een aanvaardbaar risico voor de begroting en kadernota, hetgeen bijdraagt aan het verlagen van de maatschappelijke kosten vanuit het waterschap. Hiertoe worden nieuwe leningen tegen zo optimaal mogelijke condities aangetrokken. In 2025 zijn er twee reguliere leningen aangetrokken. Daarnaast wordt periodiek bekeken of de huidige leningenportefeuille nog verder geoptimaliseerd kan worden.

De restant financieringsbehoefte is in 2025 ingevuld met roodstand op de rekening courant. Het jaar 2025 kenmerkt zich door lichte stijging van de langetermijnrente. De kortlopende depositorente ECB is in het eerste kwartaal van 2025 gedaald en vervolgens gelijk gebleven. De financiële markt verwacht dat de kortlopende rente en de langetermijnrente in 2026 gaat stijgen. De renteprognoses kennen grote onzekerheid vanwege geopolitieke ontwikkelingen (VS, Midden-Oosten, Rusland, Oekraïne).

Door het aantrekken van leningen voor een periode van 10 jaar ontstaat er een optimale mix van kort, middellang en lang geld en een gelijkmatige vervalkalender van de aflossingsbedragen.

In het treasurystatuut is opgenomen dat terugmelding van de aangegane lening wordt gedaan via de tussentijdse bestuursrapportages. Conform dit statuut is terugmelding gedaan van de 1e aangegane leningen in 2025 via bestuursrapportage 2. De in tabel 5.1 opgenomen lening met volgnummer 2 is echter aangetrokken nadat de laatste bestuursrapportage is opgesteld. Daarom wordt via deze jaarrekening terugmelding gedaan aan het bestuur van deze aangegane lening.

Kasgeldlimiet ter beperking van het renterisico op korte financiering (< 1 jaar)

Het aantrekken van kort geld geschiedt in de vorm van rekeningcourant krediet en/of kasgeldleningen. De kasgeldlimiet is de grens waarbinnen decentrale overheden hun activiteiten met kortlopende middelen mogen financieren in een jaar. Elk kalenderkwartaal wordt het gemiddelde van de kortlopende middelen getoetst aan de kasgeldlimiet. Voor waterschappen is de wettelijk vastgestelde limiet bepaald op 23% van het begrotingstotaal. Voor 2025 bedraagt de kasgeldlimiet voor het waterschap € 52,0 miljoen (23% van € 226 miljoen). De kasgeldlimiet mag niet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. In 2025 heeft er geen overschrijding van de kasgeldlimiet plaatsgevonden, waardoor er wordt voldaan aan de wettelijke vereisten.

Renterisiconorm ter beperking van het renterisico op lange financiering (> 1 jaar)

Het bedrag aan aflossingen en het bedrag van leningen dat in aanmerking komt voor renteherziening mag in het betreffende jaar de renterisiconorm niet overschrijden. Voor waterschappen is in de wettelijke norm bepaald dat 30% van het begrotingstotaal opnieuw afgesloten mag worden. Voor 2025 bedraagt de renterisiconorm voor het waterschap € 67,8 miljoen (30% van € 226 miljoen). Het bedrag aan aflossingen en het bedrag dat in aanmerking komt voor renteherziening (totaal € 28 miljoen) is ruimschoots onder de norm gebleven.

5.1.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De koers van ons waterschap bevat doelstellingen waaraan risico's verbonden zijn. Risicomanagement is een middel wat ons helpt bij het bereiken van onze doelen. Het helpt te focussen op wat ertoe doet. Het is verweven met alles wat we doen en besluiten, vaak zonder het te beseffen (houding) en geregeld ook expliciet (activiteit). Het wordt op alle niveaus van de organisatie ingezet: voor de beheersing van processen en projecten, voor de besturing van primaire taken en programma's en voor de besturing van het waterschap als geheel. Actief en expliciet risicogestuurd werken stimuleert het risicobewustzijn en kansenbewustzijn van alle medewerkers.

Proces risicomanagement

Risicomanagement omvat het identificeren, analyseren, beoordelen en evalueren van risico's. Ook het benoemen, uitvoeren en monitoren/ auditen van risicobeheersingsmaatregelen is een onderdeel van risicomanagement. Onze bedrijfswaarden spelen een essentiële rol bij het beoordelen van risico's en het prioriteren van beheersmaatregelen. Bij het vaststellen van deze maatregelen richten we ons op activiteiten die de kans van optreden verkleinen of de gevolgen ervan beperken.

Bij de identificatie en kwalificatie van risico's maken we onderscheid in risico's met financiële gevolgen en risico's met gevolgen op onze bedrijfswaarden. In het kader van de jaarrekening ligt hier de focus op de risico's met financiële gevolgen.

(Rest)risico's met gevolgen op onze bedrijfswaarden

Op basis van de bij de bedrijfswaarden behorende waardenmatrix is bepaald welke geïdentificeerde risico's het grootste zijn. Om deze risico's te verminderen zijn/ worden maatregelen opgesteld. Zo fungeren onze bedrijfswaarden als leidraad voor strategische keuzes en bijbehorende investeringen. Ze dragen bij aan een bewuste en transparante besluitvorming vanuit een dialoog. Daarnaast ondersteunen ze assetmanagement, het toetsen op doelmatigheid en besturing op hoofdlijnen. De top tien van deze risico's voor het waterschap als geheel wordt sinds 2024 gerapporteerd in de bestuursrapportage.

(Rest)risico's met financiële gevolgen

Vanuit de Waterschapswet zijn waterschappen verplicht om inzicht te hebben in hun risico's en hun financiële middelen om deze risico's af te kunnen dekken. Bij de bepaling van het Weerstandsvermogen worden bij de identificatie en kwalificatie van restrisico's de financiële gevolgen in beeld gebracht. De totale impact van deze risico's wordt vergeleken met de bestuurlijk vastgestelde norm voor het weerstandsvermogen. Op deze manier zorgt het waterschap ervoor dat het voldoende weerstandscapaciteit heeft om financiële tegenslagen op te vangen. Dit wordt vastgelegd in de jaarlijkse rapportage rondom het weerstandsvermogen. De omvang van een risico wordt berekend met de formule 'Risico = Kans x Effect'. Dit leidt tot de volgende top 5 restrisico's in het risicoregister:

Inventarisatie van de risico's

Uitval zuiveringsinstallaties

Een afvalwaterzuiveringsinstallatie kan uitvallen als gevolg van technisch falen. Ondanks adequate procesvoering en preventief onderhoud is uitval van dergelijke omvangrijke en complexe infrastructuur niet altijd uit te sluiten. Slijtage van de installaties, in combinatie met een hoge belastinggraad en veroudering van de installaties, verhogen daarbij de kans op uitval. Daarnaast zijn er externe factoren, zoals cybercriminaliteit of extreem weer, die voor uitval kunnen zorgen. De (financiële) gevolgen van de uitval kunnen aanzienlijk zijn door herstelkosten, claims van derden, boetes van gemeente/EU, kosten lozingsheffing, milieuschade, imagoschade, extra transportkosten en eigen schade.

Het waterschap heeft een groot aantal assets (technische installaties) in het beheer en eigendom. Diverse assets bevinden zich aan het einde van hun technische levensduur of naderen de grenzen van hun capaciteit. Zolang deze situatie voortduurt, is de kans op negatieve gevolgen aanwezig en zal dit risico toenemen. Deze situatie zal er overigens altijd zijn en blijven, aangezien er altijd “nieuwe” assets zijn of komen die op enig moment versleten zijn. Rekening houdend met de overige kerntaken en ambities van het waterschap plus de grenzen aan de financiële mogelijkheden, moeten met behulp van assetmanagement en risicomanagement goed onderbouwde keuzes gemaakt worden voor instandhouding en/of vernieuwing.

Breuk persleiding

Een breuk van een persleiding heeft een lozing van afvalwater of slib tot gevolg. De kosten voor reparatie, noodmaatregelen, opruimen en claims van externen kunnen aanzienlijk zijn. Oorzaken van leidingbreuken zijn slijtage van binnenuit, verzakkingen of (graaf)werkzaamheden in de buurt van de leidingen. Om voldoende zicht te krijgen en te houden op de toestand waarin onze assets verkeren, worden periodieke inspecties uitgevoerd via de exploitatie en minder frequente, kostbare inspecties worden projectmatig uitgevoerd via het investeringsprogramma.

Het is onmogelijk om de persleidingen periodiek compleet te inspecteren aan de binnen- en buitenzijde. Inspecties worden uitgevoerd op basis van risicoanalyses en steekproeven. Door de toenemende leeftijd van de assets moet het waterschap steeds meer inspanning leveren om voldoende zicht te blijven houden, de risico’s te bepalen en de vervangingsinvesteringen doelmatig te kunnen plannen. Deze inspanningen zullen via de meerjarenprogramma’s van de exploitatie en de projecten in concrete aanvragen bij het bestuur voorgelegd worden. Door diverse investeringen in AWP2.0 is de kans op een breuk van deze persleiding lager geworden.

Informatieveiligheid/ Cybercriminaliteit

Informatieveiligheid verwijst naar het beschermen van informatie tegen ongeautoriseerde toegang, wijziging, vernietiging of openbaarmaking. Het omvat maatregelen om de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van informatie te waarborgen. De afhankelijkheid van informatiesystemen en informatiestromen groeit gestaag. Betrouwbare, beschikbare en correcte informatie is essentieel voor de primaire processen en bedrijfsvoering van ons waterschap. Cybercriminaliteit is een specifieke vorm van een informatieveiligheidsrisico. Het omvat misdaden die worden gepleegd via digitale technologieën en het internet zoals bijvoorbeeld hacken, phishing, malware, ransomware of datalekken.

Het profiel van (cyber)dreigingen (zoals verstoring, manipulatie, spionage) verandert continu en dreigingen nemen in omvang toe. Door de toenemende afhankelijkheid van ICT kunnen de waterschapstaken gedurende korte of langere tijd stil komen te liggen. Met lozingen van vuil water, hoog water, overstroming, onvoldoende stuurinformatie en maatschappelijke ontwrichting als mogelijke gevolgen. Bij kwetsbare gebieden kan dit tot aanzienlijke schade en commotie leiden.

Door de implementatie van de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) en de aandacht voor Informatieveiligheid in alle bedrijfsprocessen wordt er continu gewerkt aan beveiliging en wordt er regelmatig getoetst wat de status en effecten ervan zijn.

De Europese richtlijnen NIS2 (Network and Information Security) en CER (Critical Entities Resilience) zijn op 17 oktober 2024 in werking getreden. De omzetting van deze richtlijnen naar nationale wetgeving – respectievelijk de Cyberbeveiligingswet (Cbw) en de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (Wwke) – laat echter langer op zich wachten dan oorspronkelijk voorzien. De Nederlandse overheid streeft momenteel naar inwerkingtreding van beide wetten in het tweede kwartaal van 2026. Dit uitstel betekent geenszins

dat wij als waterschap achteroverleunen. Integendeel: de voorbereidingen op de uitvoering van deze wet- en regelgeving gaan onverminderd door. Wij nemen onze maatschappelijke verantwoordelijkheid serieus en zetten actief stappen om tijdig te voldoen aan de aankomende verplichtingen.

Deze wetten hebben als doel de cyberbeveiliging en weerbaarheid van essentiële diensten, zoals waterschappen, te verbeteren. We voeren zelf risicobeoordelingen uit en nemen passende maatregelen om de continuïteit van onze diensten te waarborgen. Daarnaast nemen we deel aan audits vanwege het toezicht. Bovendien moeten we incidenten binnen 24 uur melden bij de toezichthouder.

Naast aandacht voor preventie (deur dicht houden) richt ons waterschap zich steeds meer op detectie en reactie mocht het toch een keer gebeuren. In 2025 neemt ons waterschap deel aan het waterschapsbrede Security Operations Center (SOC). Dit is een voorziening waar cybersecurity-experts 24/7 de IT-omgeving van de waterschappen monitoren op digitale dreigingen. Doel van deze samenwerking is het versterken van de gezamenlijke digitale weerbaarheid van de sector. Het Waterschapshuis heeft inmiddels een externe dienstverlener gecontracteerd die de landelijke SOC-dienst gaat verzorgen. Deze partij is verantwoordelijk voor de operationele inrichting en uitrol van de dienst naar de deelnemende waterschappen. De aansluiting van onze eigen SIEM-oplossing (Security Information and Event Management) op het landelijke SOC is nog in voorbereiding. De planning voor deze aansluiting is nog niet vastgesteld, maar er wordt wel actief afgestemd met het Waterschapshuis en andere betrokken partijen om helderheid te krijgen over de fasering en technische vereisten.

Om de beheersing te borgen is er een jaarplan opgesteld inclusief hoe dit te borgen in de pdca-cyclus. Tussentijdse toetsing helpt ons om verdere verbetering te realiseren.

Lozing met onverwacht hoge concentratie giftige stoffen door een RWZI in de omgeving

Lozingen met onverwacht hoge concentraties giftige stoffen kunnen schade veroorzaken aan flora en fauna. Oorzaken zijn bijvoorbeeld een giftige stof die niet wordt gesignaleerd in het influent en via het effluent de installatie verlaat. Een andere mogelijke oorzaak is een storing in het zuiveringsproces met als gevolg dat een giftige stof in het effluent wordt geloosd. Door onvoldoende zicht op en tijdige signalering van de (illegale) giftige stoffen is tijdig ingrijpen niet altijd mogelijk. De financiële gevolgen kunnen aanzienlijk zijn, zeker als ze niet te verhalen zijn bij een dader.

Door een actieve monitoring, samenwerking met handhaving en politie wordt ingezet op het tijdig kunnen ingrijpen. Een aantal jaar geleden is een proactievere manier van beheersen onderzocht (monitoring giftige stoffen in de transportleidingen). Echter, ook dan blijft het restrisico hoog omdat er te veel onbekende giftige stoffen zijn. De kosten die hierbij gemoeid zijn, leveren onvoldoende op. De (calamiteiten)organisatie staat goed gesteld om bij afwijkingen van de belangrijkste monitoringsparameters of bij een gemelde lozing zo snel en goed mogelijk te kunnen reageren.

Saneringsplicht bij vervuiling

Bij de gronden of waterlopen die in bezit zijn van het waterschap, geldt bij een nieuwe verontreiniging een saneringsplicht bij (water)bodemvervuiling door bijvoorbeeld drugslozingen of brand. In de afgelopen jaren heeft ons waterschap steeds vaker te maken gekregen met saneringsplicht als gevolg van drugslozingen. Criminelen lozen steeds vaker synthetisch drugsafval, wat gevaarlijke chemicaliën bevat die de waterkwaliteit ernstig aantasten en schadelijk zijn voor zowel het ecosysteem als de volksgezondheid.

Om deze vervuiling te mitigeren en te corrigeren, hebben we diverse maatregelen. Om dumpingen te voorkomen is toegang tot risicovolle locaties moeilijker gemaakt door middel van hekken of slagbomen.

Daarnaast werken we vanuit de calamiteitenorganisatie en proces Onderhouden nauw samen met de politie en brandweer om de effecten van vervuiling zo laag mogelijk te houden. Hierdoor kan er snel een gespecialiseerd bedrijf worden ingeschakeld om de vervuiling te saneren. De afdelingen VTH en Onderhouden werken hierbij goed samen om de werkzaamheden nauwkeurig te monitoren en zo nodig te handelen (bijv. handhavend op te treden).

Beleid risico's en weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen van het waterschap is het vermogen om onvoorziene financiële tegenslagen op te vangen, rekening houdend met de risico's die het waterschap loopt. Waterschap Brabantse Delta beoordeelt jaarlijks de kans en impact van de belangrijkste risico's, en vergelijkt de uitkomst met de bestuurlijk vastgestelde norm voor het weerstandsvermogen. Het gaat hier om restrisico's: de risico's die overblijven na het treffen van beheersmaatregelen, waaronder verzekeringen.

Deze systematische aanpak draagt bij aan een robuuste financiële positie. Een solide weerstandsvermogen voorkomt dat financiële tegenslagen direct leiden tot hogere lasten. Daarnaast wordt voldaan aan de verplichtingen uit het Waterschapsbesluit, die voorschrijft dat waterschappen inzicht moeten hebben in hun restrisico's en de middelen waarover zij beschikken om niet begrote kosten te dekken.

Het waterschap hanteert per wettelijke taak een algemene reserve. De norm voor het weerstandsvermogen - 1,2 x de omvang van de risico's - is daarbij steeds beschikbaar als algemene buffer voor calamiteiten en overige risico's. De omvang van de risico's en weerstandsratio voor de wettelijke taken zijn per 31-12-2025 als volgt:

Watersysteembeheer	Rekening 2025	Begroting 2025
Algemene reserve	2.468	2.496
Tariefegalisatiereserve	10.553	8.349
Bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid	4.801	4.801
Weerstandscapaciteit	17.822	15.646
Risico omvang	1.840	2.080
Weerstandsratio	9,7	7,5

Tabel 5.2: Weerstandsratio taak Watersysteembeheer (bedragen x € 1.000,-)

Zuiveringsbeheer (*bedragen x € 1.000*)	Rekening 2025	Begroting 2025
Algemene reserve	3.704	3.732
Tariefegalisatiereserve	4.338	3.274
Bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid	1.965	1.965
Weerstandscapaciteit	10.007	8.971
Risico omvang	2.570	3.110
Weerstandsratio	3,9	2,9

Tabel 5.3: Weerstandsratio taak Zuiveringsbeheer (bedragen x € 1.000,-)

De weerstandsratio van waterschap Brabantse Delta ligt voor beide wettelijke taken ruim boven de afgesproken norm van 1,2 (oordeel 'voldoende'). Een weerstandsvermogen tussen 1,4 en 2 wordt als 'ruim voldoende' beschouwd en een weerstandsvermogen boven de 2 als 'uitstekend'.

Omdat de resultaatbestemming van de Jaarrekening 2025 nog niet is vastgesteld door het algemeen bestuur, is het exploitatiesaldo 2025 nog niet verwerkt in bovenstaande tabellen.

Naast de algemene reserves worden ook de tariefegalisatiereserves en de bestemmingsreserves duurzaam financieel beleid meegenomen in de bepaling van de totale weerstandscapaciteit. De tariefegalisatiereserves zijn bedoeld om grote schommelingen in de belastingtarieven op te vangen. Op het moment dat deze reserves niet aanwezig zijn, worden kostenontwikkelingen direct zichtbaar in de tarieven. Uitgangspunt is dat de tariefegalisatiereserves binnen de meerjarenraming worden afgebouwd naar nul en het realiseren van een gelijkmatige tariefontwikkeling. De bestemmingsreserves Duurzaam Financieel Beleid worden ingezet om maatregelen te financieren ter verbetering van de schuldpositie.

5.1.3 Kengetallen

Netto

De netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen de omvang van de netto schuld (schuldpositie) en de totale belastingopbrengsten. In 2025 bedraagt de netto schuldquote 288%, waarmee deze lager uitvalt dan de begrote 301%.

Netto schuldquote	Rekening 2025	Begroting 2025
Verhouding tussen de omvang van de netto schuld en de totale opbrengsten	288%	301%

Tabel 5.4: Netto schuldquote

Wendbaarheid van de begroting

De wendbaarheid van de begroting geeft de verhouding weer tussen de totale kapitaallasten – zijnde de kosten van rente en afschrijvingen – en de totale bruto exploitatiekosten. In 2025 bedraagt deze 26,9%, tegenover een begroting van 26,0%.

De hogere kapitaallasten hangen samen met de investeringen die zijn gedaan om de doelen en ambities van het waterschap te realiseren, waaronder de maatregelen uit het akkoord "Water verbindt ons". Tegelijkertijd wordt verwacht dat maatregelen gericht op schuldreductie op de langere termijn een positief effect zullen hebben op de wendbaarheid van de begroting.

Wendbaarheid van de begroting	Rekening 2025	Begroting 2025
Verhouding tussen de totale kapitaallasten en de totale bruto-exploitatiekosten	26,9%	26,0%

Tabel 5.5: Wendbaarheid begroting

EMU-saldo

Het EMU-saldo 2025 voor waterschap Brabantse Delta is als volgt berekend:

	Berekening EMU saldo *(bedragen x € 1.000)*	Rekening 2025	Gewijzigde begroting 2025	Begroting 2025	Verschil t.o.v. gewijzigde begroting
	EMU-Exploitatiesaldo jaarrekening	-2.809	-9.051	-8.039	+6.243
	Invloed investeringen				
-/-	Bruto Investeringsuitgaven MVA en IMVA	-89.766	-89.399	-90.664	-367
+	Investeringssubsidies MVA en IMVA	8.915	14.100	12.900	-5.185
+	Verkoop materiële en immateriële activa	428	0	0	+428
+	Afschrijvingen	49.180	47.430	47.954	+1.750
	Invloed voorzieningen (staat van res. en voorz.)				
+	Toevoegingen t.l.v. exploitatie	976	11	11	+965
-/-	Onttrekkingen t.l.v. exploitatie	-481	0	0	-481
-/-	Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	0	0	0	0
+	Eventuele externe vermeerderingen van voorzieningen	0	0	0	0
	Deelnemingen en aandelen				
-/-	Boekwinst				
+	Boekverlies				
	EMU saldo Waterschap Brabantse Delta	**-33.556**	**-36.909**	**-37.838**	**3.179**
	Referentiewaarde WBD	**-33.000**	**-31.700**	**-31.700**	**-1.300**
	Verschil (+ is positief, -/- is negatief)	-556	-5.209	-6.138	+4.479

Tabel 5.6: EMU-saldo waterschap Brabantse Delta 2025 (bedragen x € 1.000,-)

5.2 Assetmanagement

Assetmanagement speelt een belangrijkere rol in het maken van optimale keuzes voor onze assets. In 2025 hebben we ons gericht op het toepassen en verder borgen van eerder ontwikkelde producten en instrumenten. Deze inspanningen hebben geleid tot waardevolle stappen in het organisatiebreed professionaliseren van assetmanagement. De belangrijkste principes binnen assetmanagement - levensduur denken, waarde en prestaties, risico's en kosten - worden steeds vaker en bewuster toegepast in de organisatie. Hierdoor krijgen we meer grip op onze assets en groeit onze voorspelbaarheid en sturingskracht.

Daarnaast hebben we in 2025 gewerkt aan het verder ontwikkelen en verduidelijken van processen, rollen en verantwoordelijkheden. Ook zijn producten en diensten aangescherpt en is gestart met het vertalen van organisatiedoelstellingen naar concrete, SMART geformuleerde assetdoelstellingen. Dit helpt ons om beter samen te werken tussen verschillende processen en om keuzes te maken die aantoonbaar bijdragen aan het realiseren van de meeste waarde.

5.2.1 Waterkeringen en bijbehorende kunstwerken

Conform de programmering en prioritering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma is in 2025 verder gewerkt aan de versterking van de primaire keringen. Middels drone-technologie zijn stappen gezet in het digitaliseren van de keringen. De hiermee opgebouwde dataset vormt de basis voor visuele inspecties en voorspellend onderhoud, wat direct bijdraagt aan een verbeterde calamiteitenbeheersing. Door een versterkte programmasturing worden de organisatiedoelstellingen vertaald naar concrete assetdoelstellingen, wat de effectiviteit en efficiëntie van de doelrealisatie borgt.

5.2.2 Watergangen, waterkwantiteitskunstwerken en gemalen

Het watersysteem speelt een cruciale rol in het realiseren van onze ambities op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit evenals het realiseren van het KRW-maatregelenpakket. Om een effectieve prioritering en programmering te borgen, is gestart met het verder vertalen van deze overkoepelende doelen naar specifieke doelstellingen voor assetmanagement. Daarnaast is aandacht besteed aan de demarcatie van verantwoordelijkheden binnen het onderhoud en de programmering. Dit zorgt voor een helder eigenaarschap en een gerichte uitvoering van de beheertaken.

5.2.3 Zuiveringstechnische werken

Bij de planvorming voor zuiveringstechnische werken wordt structureel gebruikgemaakt van 'value-cases'. Hierdoor worden de meest waardevolle, integraal afgewogen, varianten aan het bestuur voorgelegd en krijgen vernieuwing en verandering een kans. Het uitgevoerde inspectieprogramma heeft geresulteerd in een vergroot inzicht in de actuele toestand van de assets. In combinatie met de Lange Termijn Assetplanning (LTAP) biedt dit een solide basis voor de prioritering van renovaties en vervangingen. In 2025 is het 'Netwerkteam Energie' opgestart. Dit team vertaalt de opgave om energieneutraal te blijven naar concrete assetdoelstellingen en een uitvoeringsstrategie om deze ambities te verwezenlijken.

5.2.4 Wegen, vaarwegen, havens en bijbehorende kunstwerken

In 2025 is verdere invulling gegeven aan de uitvoering van het in 2023 vastgestelde Nautisch beleid. Hiermee is de grondhouding ten aanzien van de nautische verantwoordelijkheden van het waterschap steviger verankerd. De uitkomsten van geplande uitvoering van technische inspecties aan bruggen en

sluiscomplexen zal ons in staat stellen om investeringsprojecten gericht te initiëren en te programmeren.

5.3 Bedrijfsvoering

De kernwaarden van het waterschap zijn: Omgevingsgericht zijn, Samen werken en In beweging zijn. Dat betekent dat we als organisatie continu in ontwikkeling zijn om optimaal toegevoegde waarde aan onze omgeving te kunnen bieden. De belangrijkste ontwikkelingen van onze organisatie in 2025 zijn onderstaand opgenomen.

5.3.1 Stand van zaken van de bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling

De verbeteracties uit het organisatieonderzoek van PCRS waren gericht op integrale afweging tussen programma's, versterkte sturing vanuit programma's naar processen, versterken en versimpelen (ambtelijke) besluitvorming, cultuur, houding en gedrag: zakelijker en explicieter en datagedreven werken. Op al deze elementen is in 2025 voortgang geboekt. Zo zijn er diverse sessies geweest om programmasturing te versterken, is er een communicatiecampagne 'Zeg het even' ontwikkeld om de feedbackcultuur een boost te geven en wordt er actief ingezet op datagedreven werken.

Daarnaast is in 2025 ook gestart met Expeditie Next: een verkenning naar het waterschap van de toekomst, met focus op organisatie, cultuur, competenties en samenwerking. Daarbij wordt ook buiten onze eigen sector inspiratie op gedaan. Expeditie Next is geen reorganisatie, maar een verkenning: verschillende mogelijke richtingen in beeld brengen, zodat we vandaag betere keuzes kunnen maken voor morgen. Dit vormt input voor het transitiedocument voor het nieuwe bestuur.

Huisvesting

In 2025 is gestart met de implementatie van het nieuwe huisvestingsconcept Veerkrachtig werken. Dit concept biedt ruimte om effectiever en flexibeler samen te werken, zowel binnen teams als tussen processen en met de omgeving. Het verslagjaar stond in het teken van de voorbereidingsfase: het uitwerken van ontwerpkeuzes, het maken van functionele afwegingen en het treffen van de eerste bouwkundige voorbereidingen.

Bij de planvorming is specifieke aandacht besteed aan de toekomstige inrichting van de centrale regiekamer, de frontoffice en de calamiteitenruimte. Deze functies worden centraal en goed toegankelijk gepositioneerd, aansluitend op de ambities uit het coalitieakkoord.

De verdere uitvoering en realisatie van het huisvestingsconcept vindt in 2026 plaats, waarna de implementatie naar verwachting wordt afgerond.

Nieuw financieel systeem

Tijdens 2025 stond de implementatie van het nieuwe financiële systeem, inclusief onderdelen zoals e-facturatie, projectbeheersing, tijdschrijven, rapportages en dashboards, centraal. Oorspronkelijk was het de bedoeling om het systeem op 1 januari 2026 in gebruik te nemen, maar door de complexiteit van het systeemlandschap en de hoge druk op de (project)organisatie bleek dit niet haalbaar. De opleverdatum is daarom uitgesteld tot 1 januari 2027, waarmee extra tijd is gecreëerd voor een derde grondige testcyclus en een gedegen voorbereiding van de organisatie. In het verslagjaar lag de prioriteit op het oplossen van technische knelpunten, het optimaliseren van procesflows en het inrichten van een

stabiele testomgeving. Hiermee is een solide basis gelegd voor een zorgvuldige en succesvolle implementatie in 2027.

Nieuwe kwaliteitssystemen

Het kwaliteitssysteem is in 2025 gedeeltelijk geïmplementeerd. De modules voor het Information Security Management System (ISMS), inclusief privacy, zijn succesvol in gebruik genomen. Daarnaast is de functionaliteit voor risicomanagement in werking gesteld.

Niet alle beoogde onderdelen konden dit jaar worden gerealiseerd. De modules voor onder andere Audit & Control en KAM-audits bleken technisch en organisatorisch nog niet gereed voor implementatie. In 2025 is daarom vooral gewerkt aan evaluatie, analyse van knelpunten en het verkennen van scenario's voor een vervolgtraject in 2026 of 2027.

Digitale transformatie & innovatie

Binnen het programma Digitale Transformatie & Innovatie zijn in 2025 verdere stappen gezet in de ontwikkeling naar een informatie gestuurde organisatie. Onder meer op het gebied van datamanagement, digital twins, bouwinformatiemodellen en functioneel beheer is gewerkt aan professionalisering en versterking. Medewerkers zijn via diverse activiteiten ondersteund in hun digitale vaardigheden en bewustwording.

Ook op het terrein van informatieveiligheid is voortgebouwd op eerdere inspanningen. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) blijft richtinggevend voor het borgen van een veilig digitaal fundament. Aansluiting op het landelijke Security Operations Center (SOC) vond in 2025 nog niet plaats; tot het moment van instappen blijft Brabantse Delta gebruikmaken van het eigen SOC. Dit waarborgt continue monitoring en tijdige detectie van mogelijke dreigingen.

Werken onder architectuur

In 2025 is verder gewerkt aan de toepassing van bedrijfsarchitectuur als kader voor procesoptimalisatie, systeemontwikkeling en besluitvorming. Door het structureel inzetten van architectuur worden samenhang, transparantie en uniformiteit in processen en informatiestromen versterkt. Architectuur ondersteunt de organisatie in het maken van toekomstbestendige keuzes, het verbeteren van processen en het realiseren van een integrale werkwijze. De verdere verankering daarvan wordt in 2026 voortgezet.

Weerbaarheid en crisisbestendigheid

In 2025 is veel energie gestoken in de voorbereidingen om de organisatie weerbaarder te maken. Het verslagjaar stond in het teken van het inzichtelijk maken van de opgave, risico's en (financiële) consequenties op het gebied van langdurige stroomuitval, de Wet weerbare overheid (Wwke), digitale autonomie en soevereiniteit en onderdelen uit de Nationale Digitale Strategie.

Door middel van analyses, impactonderzoek en scenario-ontwikkeling is een helder beeld ontstaan van de inspanningen die nodig zijn om de crisisbestendigheid van Brabantse Delta structureel te versterken. Deze inzichten vormen een belangrijke basis voor strategische keuzes en het reserveren van middelen richting de Kadernota 2027, zodat vanaf 2026 en 2027 gericht kan worden geïnvesteerd in operationele en digitale weerbaarheid.

5.3.2 Gerealiseerd beleid t.a.v. de bedrijfsvoering

Nieuwe verslaggevingsregels waterschappen

De nieuwe verslaggevingsregels waterschappen zijn ingegaan per 1 januari 2025. In november 2024 is de bijbehorende Ministeriële Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen gepubliceerd in de Staatscourant.

De wijziging van deze verslaggevingsregels heeft ook invloed op de verordening ex artikel 108 Waterschapswet (Verordening financieel beleid, beheer en organisatie) en ex artikel 109 Waterschapswet (Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie). Het algemeen bestuur heeft in december 2024 de verordening artikel 109 voor waterschap Brabantse Delta en in april 2025 de verordening artikel 108 vastgesteld (met terugwerkende kracht per 1 januari 2025). Hierbij is gebruik gemaakt van de modelverordeningen van de Unie van Waterschappen, die in de Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen 13 december 2024 is vastgesteld. Bij de financiële verordening (ex artikel 108) zijn tevens wijzigingen meegenomen die aansluiten op de vernieuwde Planning & control-cyclus met programmasturing.

Op 21 maart 2025 is het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) gewijzigd. Met dit besluit is het Bado ook van toepassing op de waterschappen en is de goedkeuringstolerantie in het Bado aangepast. De verordening financieel beleid, beheer en organisatie Waterschap Brabantse Delta (art. 108) en de verordening controle op financieel beheer Waterschap Brabantse Delta (art. 109) wijzigen conform dit Bado besluit en zijn in december 2025 door het algemeen bestuur vastgesteld. Ze zijn daarmee weer in lijn met de wetgeving. De wijziging in de verordeningen, artikelen 108 en 109, houdt in dat voortaan het gezamenlijke totaalbedrag van rechtmatigheidsfouten én onduidelijkheden wordt geëvalueerd ten opzichte van de verantwoordingsgrens. Voorheen werden deze bedragen afzonderlijk, dus of rechtmatigheidsfouten óf onduidelijkheden, getoetst aan die grens.

Management development traject

In 2025 is het management development traject van 1,5 jaar afgerond. Hierbij is ingezet op:

- Zowel persoonlijke als collectieve ontwikkelnoodzaak en behoefte gericht op leidinggevende kennis, vaardigheden en competenties;
- Als leidinggevenden “dezelfde taal” gaan spreken;
- Meer verbinding tussen leidinggevenden en het creëren van een gezamenlijk belang;
- Bijdragen aan (en aansluiten bij) het verder brengen van de organisatieontwikkeling ‘Buiten Gewoon Doen’ op het gebied van cultuur en houding & gedrag;
- Beter om kunnen gaan met uitdagingen als leidinggeven aan: meerdere generaties, hybride teams, een snel ontwikkelende digitale en informatie gestuurde omgeving en een bestuurlijke context die steeds politieker wordt.

Intervisie is hierbij ingezet, om van en met elkaar te leren in een veilige omgeving. Er zijn interne Intervisiebegeleiders opgeleid om nog meer medewerkers in staat te stellen met deze werkvorm te werken. De managementontwikkeling is nooit klaar en na afronding van dit traject wordt management ontwikkeling door proces Organisatie verder onder de aandacht gehouden.

Strategische Personeelsplanning en -ontwikkeling

In 2025 hebben we aandacht gehad voor strategische personeelsplanning en -ontwikkeling (SP(P)O). SP(P)O is een cruciaal instrument om ons personeelsbestand te versterken en toekomstbestendig te maken. Tijdens deze sessies kijken we drie jaar vooruit, brengen we uitdagingen in kaart en bepalen we wat deze betekenen voor zowel onze medewerkers als leidinggevenden. Samen onderzoeken we hoe we onze toekomstbestendigheid kunnen waarborgen en welke concrete stappen nodig zijn om de ambities en doelen voor de korte en lange termijn te realiseren. Dit proces sluit aan bij de (voorbereiding van) kadernota en begroting. Doordat Brabantse Delta geconfronteerd wordt met uitdagingen zoals digitale transformatie, een krappe arbeidsmarkt en een hoge natuurlijke uitstroom (pensionering), worden strategische keuzes gemaakt. Hierbij spelen bewuste afwegingen zoals 'make, buy, or ally', maximale ontwikkeling en benutting van intern talent, en aantrekkelijk werkgeverschap een centrale rol. Brabantse Delta positioneert zich als een ontwikkelingsgerichte werkgever met maatschappelijke meerwaarde, wat ook wordt benut in onze arbeidsmarktbenadering.

Nieuw HR-systeem

Samen met 12 andere waterschappen is er, onder leiding van het Waterschapshuis, per 1-1-2025 een nieuw HR-systeem geïmplementeerd. Hierbij is tevens gekozen voor een Learning Management Systeem (LMS) om alle opleidingen te kunnen faciliteren voor Brabantse Delta. Ook de opleidingen vanuit de Brabant Aquademie worden in dit systeem geïntegreerd.

In 2025 is Connexys, het werving en selectiesysteem vervangen voor Jobylon. Dit is een gebruiksvriendelijk systeem waar ook gemakkelijker data uitgehaald kan worden m.b.t. doorlooptijd van vacatures.

5.3.3 Informatie over de financiële rechtmatigheid

Veranderende rol van het Dagelijks Bestuur

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording brengt een verschuiving met zich mee van de externe accountant naar het bestuur en de ambtelijke organisatie, waarbij het dagelijks bestuur verantwoordelijk is voor het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. Dit vraagt om een structurele borging van interne beheersing, bewustzijn en eigenaarschap binnen de gehele organisatie. Het boekjaar 2025 is het eerste jaar waarin het waterschap uitvoering heeft gegeven aan de rechtmatigheidsverantwoording in de huidige vorm.

Opbouw van organisatievolwassenheid

In aanloop naar de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in 2025 is gericht geïnvesteerd in het verhogen van kennis en bewustzijn binnen zowel het bestuur als de organisatie.

- In 2023 en 2024 zijn (beeldvormende) sessies georganiseerd met het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur. Deze sessies stonden in het teken van het duiden van de wettelijke verplichtingen, de bestuurlijke rolverdeling en de bredere implicaties van de rechtmatigheidsverantwoording voor de planning- en controlcyclus.
- In 2025 zijn aanvullende sessies verzorgd met (team)managers en medewerkers binnen de primaire processen. Hierbij is aandacht besteed aan de praktische invulling van interne beheersing, het belang van adequate vastlegging en de rol van processen in het aantoonbaar maken van rechtmatigheid. Een belangrijk onderdeel van deze sessies was de verdieping in het thema begrotingsrechtmatigheid. Hiermee is ingezet op het versterken van het begrip van de begrotingscyclus als onderdeel van de rechtmatigheidsketen. Ter ondersteuning aan deze sessies is om bewustwording te vergroten, via het intranet (Spraakwater) actief

gecommuniceerd over, onder andere, het belang van prestatieakkoordverklaringen. Deze communicatie richtte zich op het vergroten van inzicht in de relatie tussen de processen, interne controle en de rechtmatigheidsverantwoording.

Beeld van de organisatie

Op basis van de waarnemingen van internal audit is geconstateerd dat het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en het managementteam inmiddels beschikken over een duidelijk en gedeeld begrip van de systematiek en de strekking van de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordelijkheidsverdeling en het belang van een stevige interne beheersing zijn binnen deze gremia goed verankerd. Binnen de bredere organisatie blijkt echter dat dit bewustzijn nog niet overal op hetzelfde niveau ligt waardoor het minder als een integraal onderdeel van de eigen procesuitvoering wordt gezien. Dit onderstreept dat voortdurende aandacht nodig blijft voor kennisopbouw, bewustwording en eigenaarschap binnen de gehele organisatie.

Wijzigingen in wet- en regelgeving

Recent zijn de wettelijke kaders voor de rechtmatigheidsverantwoording aangepast. Hierbij zijn onder meer de verantwoordingsgrenzen herijkt en is de wijze waarop fouten en onzekerheden in de rechtmatigheidsverantwoording moeten worden beoordeeld verder aangescherpt. Deze wijzigingen zijn verwerkt in de interne controles en verantwoordingsdossiers, zodat de rapportages over het verslagjaar in overeenstemming zijn met de geldende normen.

Bevindingen

In het kader van de rechtmatigheidscontrole over het verslagjaar 2025 zijn diverse bevindingen geconstateerd. Een deel hiervan overschrijdt de vastgestelde rapportagegrens (€ 209.500) en wordt hieronder toegelicht. Tevens worden de maatregelen beschreven die het waterschap treft om deze rechtmatigheidsrisico’s in de toekomst te beperken.

1. Overschrijdingen van investeringsbudgetten

1a. Toepassing nieuwe verordening bij kredietaanvraag
De kredietaanvraag van een project is niet aan het juiste bevoegde orgaan aangeboden, hierdoor is er sprake van een onrechtmatigheidsfout. De oorzaak ligt bij de invoering van de nieuwe regels vanuit de verordening en het toepassen daarvan op een reeds gemandateerd project.
Maatregelen:

- De beheersmaatregel is geweest dat met de betrokken personen is gesproken over wanneer welke verordening (oud of nieuw) toegepast dient te worden en dat er nu een eenduidig beeld is over de toepassing.

1b. Overschrijding activeringsgrens exploitatiepost
Van een exploitatiepost hebben de uitgaven de activeringsgrens overschreden, hierdoor is er sprake van een onrechtmatigheidsfout. Gedurende de uitvoering in 2025 bleken enkele, niet voorziene, aanpassingen noodzakelijk. Hierdoor kwamen de totale kosten inclusief BTW net boven de activeringsgrens uit.
Maatregelen:

- Deze casuïstiek wordt, in samenhang met het activabeleid, onder de aandacht gebracht bij de specifieke opdrachtgevers en budgethouders.

2. Niet-Europese aanbestedingen voor inkoop boven de drempelwaarden

Tijdens de controle is vastgesteld dat enkele inkopen, die qua omvang verplicht Europees hadden moeten worden aanbesteed, niet conform de aanbestedingswetgeving zijn uitgevoerd. Hierdoor is sprake van onrechtmatige inkopen. Dit betreft met name situaties waarin de geraamde opdrachtwaarde vooraf onvoldoende was bepaald of waarin de gekozen procedure niet aansloot op de geldende regels.

Maatregelen:

- Verplichte inschakeling van inkoopadviseurs voorafgaand aan het starten van een inkooptraject.
- Extra scholing voor budgethouders en inkopers over aanbestedingsregels en drempelwaarden.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het misbruik- en oneigenlijk gebruikcriterium (M&O) heeft betrekking op het voorkomen dat middelen van het waterschap onrechtmatig worden aangewend. In het kader van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) is dit criterium betrokken bij de beoordeling van de interne beheersing van processen en de naleving van relevante wet- en regelgeving.

Binnen het waterschap zijn diverse beheersmaatregelen ingericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Deze maatregelen zijn onder andere zichtbaar binnen processen zoals belastingen, subsidies, inkoop en personeelsadministratie, waar functiescheiding, autorisatieprocedures en controlemaatregelen zijn ingebed. De toetsing hiervan vindt plaats via de tweede en derde lijn, waarbij met name de VIC een belangrijke rol vervult in de onafhankelijke toetsing van opzet, bestaan en werking van deze maatregelen.

Uit de uitgevoerde VIC werkzaamheden over 2025 blijkt dat binnen de gecontroleerde processen geen fouten of onduidelijkheden zijn geconstateerd op grond van het M&O criterium. Tevens zijn er binnen de afzonderlijke processen geen aanwijzingen voor misbruik of oneigenlijk gebruik naar voren gekomen.

Wel is vastgesteld dat het waterschap momenteel niet beschikt over een integraal, expliciet vastgesteld M&O beleid. Dit betekent dat de kaders voor preventie, signalering en opvolging van misbruik en oneigenlijk gebruik gefragmenteerd zijn vastgelegd in verschillende regelingen en processen.

Het waterschap onderkent het belang van een samenhangend beleidskader en zal in de komende periode bezien op welke wijze het M&O beleid verder kan worden geformaliseerd en geïntegreerd in het bestaande risicomanagement en de interne beheersing.

Fraude

Het waterschap beschikt over een visie op frauderisicobeheersing, waarin fraude wordt gedefinieerd als het opzettelijk verkrijgen van een onrechtmatig voordeel door misleiding. Deze visie richt zich op zowel preventie als detectie en opvolging van frauderisico's, waarbij nadrukkelijk wordt aangesloten bij het belang van een robuuste interne beheersing en een integere organisatiecultuur.

Beheersing en maatregelen
Binnen de organisatie zijn diverse maatregelen getroffen om frauderisico's te beheersen, waaronder:

- gedragscodes en integriteitsregelingen;
- een (geactualiseerde) klokkenluidersregeling;
- aandacht voor fraude in onboarding, trainingen en managementbijeenkomsten;
- functiescheiding en het vier ogenprincipe in processen zoals inkoop en financiële administratie.

Daarnaast wordt binnen de VIC expliciet aandacht besteed aan frauderisico's en de beheersing daarvan, onder andere door het opnemen van frauderisico's in risico controlematrices en het uitvoeren van gegevensgerichte en systeemgerichte controles.

Bevindingen en risico's
Uit de in 2025 uitgevoerde frauderisicoanalyse blijkt dat:

- het fraudebewustzijn binnen de organisatie aanwezig is, maar verschilt per proces;
- processen zoals Financiën, Inkoop, Vastgoed en Salarisadministratie als relatief fraudegevoelig worden aangemerkt;
- de bestaande frauderisicoanalyse op procesniveau (uit 2020) verouderd is en actualisatie behoeft;
- het gebruik van technologie (zoals data-analyse) ter ondersteuning van fraudedetectie nog beperkt is.

Verder blijkt dat binnen de organisatie geen materiële fraudegevallen zijn geconstateerd. De meldingen die zijn gedaan hebben voornamelijk betrekking op kleinere integriteitskwesties, zoals onjuist declaratiegedrag of gebruik van middelen, waarbij in de meeste gevallen sprake was van onbewust handelen.

Ontwikkelingen en verbetermaatregelen
Het waterschap is voornemens om:

- de visie op frauderisicobeheersing te actualiseren (voorzien in 2026);
- de frauderisicoanalyse op procesniveau te herijken;
- fraudebewustzijn verder te versterken binnen alle lagen van de organisatie;
- en de inzet van data analyse en monitoring verder te ontwikkelen.

Deze maatregelen dragen bij aan een verdere professionalisering van de frauderisicobeheersing en versterken de integriteitscultuur binnen het waterschap.

5.4 Verbonden partijen

5.4.1 Gevoerd beleid

Het waterschap kan op drie manieren taken uitvoeren: zelf doen, uitbesteden of deelnemen aan een verbonden partij. Verbonden partijen zijn zelfstandige organisaties met een eigen bestuur en een eigen financiële huishouding, waarin het waterschap een financieel en een bestuurlijk belang heeft. Het waterschap neemt deel aan verbonden partijen omdat samenwerking voordeel oplevert: schaalvoordelen, grotere doeltreffendheid, verbetering van de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening, risicospreiding en het beter benutten van kennis en expertise. Aan de andere kant kleven er ook risico's aan het deelnemen in een verbonden partij. Deelname kan verplichte uitgaven meebrengen, waar het waterschap slechts gedeeltelijk op kan sturen.

Een groot deel van de kosten van het waterschap gaat om in deze verbonden partijen. Het is een gecompliceerd speelveld: de verbonden partijen zijn zelfstandig, maar ook verweven met het waterschap. Het algemeen bestuur van het waterschap heeft bevoegdheden betreffende het oprichten van en deelnemen in verbonden partijen. Het dagelijks bestuur is primair verantwoordelijk voor het aansturen van de verbonden partijen en behartigen van het belang van het waterschap. In het vierde kwartaal 2025 is een start gemaakt met het actualiseren van de Nota Verbonden partijen. Deze zal in het tweede kwartaal 2026 ter besluitvorming worden aangeboden aan het AB.

5.4.2 Overzicht verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen

Naam verbonden partij	Aquon
Vestigingsplaats	Houten
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Participerende partijen	Waterschap Brabantse Delta Waterschap Aa en Maas Waterschap de Dommel Waterschap Hollandse Delta Waterschap Rivierenland Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden Hoogheemraadschap van Delfland Hoogheemraadschap van Rijnland Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Belang waterschap in de verbonden partij	1 van de 9 zetels in het algemeen bestuur.
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het verrichten van laboratoriumonderzoek ten behoeve van de deelnemers.
Doelstellingen(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het verrichten van laboratoriumonderzoek.
Ontwikkelingen verbonden partij	De gemeenschappelijke regeling bestaat per 1 juli 2011. De voormalige gemeenschappelijke regeling Delta Waterlab is opgegaan in AQUON. In 2017 is een nieuwe gemeenschappelijke regeling vastgesteld. In 2024 is de gemeenschappelijke regeling aangepast vanwege de nieuwe wet op Gemeenschappelijke Regelingen.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Het begrotingstotaal 2025 bedraagt: Laboratoriumdeel: € 38.948.000 Eigenaarsdeel: € 1.846.000 NRS bemonsteringen € 1.233.000 Totaal: € 42.027.000

Naam verbonden partij	Aquon
	Het aandeel van het waterschap hierin is: Laboratoriumdeel: € 4.022.000 Eigenaarsdeel: € 192.000 NRS bemonsteringen € 153.000 Totaal: € 4.367.000
Aandeel waterschap in (netto) rekeningtotaal verbonden partij	Jaarrekening 2025: Laboratoriumdeel: € 39.530.000 Eigenaarsdeel: € 1.845.000 NRS* bemonsteringen € 1.264.000 Totaal: € 42.639.000 Het aandeel van het waterschap hierin is: Laboratoriumdeel: € 4.155.000 Eigenaarsdeel: € 192.000 NRS* bemonsteringen: € 163.000 Totaal: € 4.510.000 *Op basis van de definitieve jaarrekening d.d. 9 april 2026* *De kosten van de NRS-bemonsteringen (Nationale Rioolwater Surveillance) worden vergoed door het Rijk. Het programma eigenaren geeft een resultaat van € 1.375.000. Voorgesteld is in de jaarrekening om het resultaat toe te voegen aan de bestemmingsreserve. De reserve dient voor dekking van de (frictie)kosten welke samenhangen met de centralisatie. Daarnaast wordt in de jaarrekening voorgesteld om € 1.011.000 uit dezelfde bestemmingsreserve terug te storten naar de deelnemers. Voor het waterschap is dit naar rato € 104.000.
Ontwikkelingen vanaf de business case	De businesscase uit 2019 bevestigde dat centralisatie van AQUON strategisch en financieel voordelen biedt. Daarom besloot het Algemeen Bestuur in 2020 tot centralisatie en nieuwbouw. In 2022 werd € 44,9 miljoen (plus € 5,2 miljoen risicomandaat) vrijgegeven. De bouw startte in mei 2023; het nieuwe laboratorium is zomer 2024 opgeleverd en AQUON is in het najaar van 2024 verhuisd.

Naam verbonden partij	Aquon
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	In 2024 is een toetredingsstrategie uitgewerkt en bestuurlijk vastgesteld. Vanaf 2026 kan een nieuwe deelnemer tot de gemeenschappelijke regeling toetreden. Waterschap Limburg heeft aangegeven per 1-1-2027 toe te willen treden tot Aquon.
Risico’s	De centralisatie en nieuwbouw moet o.a. leiden tot kwaliteitsverbetering, kostenreductie en een gunstiger effect op de prijzen van de producten en diensten van AQUON. Risico's die nu in beeld zijn die hiermee verband houden zijn mogelijk personeelsverloop, productiewisselingen e.d.

Naam verbonden partij	Belastingsamenwerking West-Brabant
Vestigingsplaats	Etten-Leur
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Participerende partijen	Gemeente Bergen op Zoom Gemeente Breda Gemeente Etten-Leur Gemeente Oosterhout Gemeente Roosendaal Gemeente Halderberge Gemeente Woensdrecht Gemeente Moerdijk Gemeente Dongen Gemeente Zundert Gemeente Rucphen Gemeente Loon op Zand Waterschap Brabantse Delta
Belang waterschap in de verbonden partij	Eén vaste zetel in het vierkoppig dagelijks bestuur. De stemverhouding in het algemeen bestuur is 1 op 13.
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Eén gezamenlijke belastingorganisatie voor gemeentelijke belastingen en heffingen en waterschapbelastingen in West-Brabant.
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het behalen van een kwalitatief hoogwaardig en efficiënt niveau van belastingheffing en –invordering. Dit leidt tot een adequate dienstverlening aan de deelnemers en de belastingplichtigen en het reduceren van de maatschappelijke kosten.
Ontwikkelingen verbonden partij	In 2025 lag de focus op het duurzaam verankeren van AI binnen de organisatie. Door het opstellen van formeel AI-beleid en het inrichten van een stevige governance-structuur wordt geborgd dat technologische innovaties altijd plaatsvinden binnen de strikte kaders van privacywetgeving (AVG) en informatiebeveiliging (BIO). In 2025 is de gemeenschappelijke regeling herzien en in procedure gebracht voor zienswijzen. De aangepaste regeling wordt naar verwachting in 2026 definitief vastgesteld.
Aandeel waterschap in (Netto) begrotingstotaal, verbonden partij	Het begrotingstotaal 2025 bedraagt: Primitieve Begroting 2025: € 21.368.000 Gewijzigde Begroting 2025: € 20.819.000 Het aandeel van het waterschap hierin is: Primitieve Begroting 2025: € 5.335.000 Gewijzigde Begroting 2025: € 4.932.000

Naam verbonden partij	Belastingsamenwerking West-Brabant
Aandeel waterschap in (Netto) rekeningtotaal, verbonden partij	Jaarrekening 2025: Totaal jaarrekening 2025: € 20.261.000 Het aandeel van het waterschap hierin is: Jaarrekening 2025: € 4.825.000,- *Resultaat bestemming* Het resultaat van de jaarrekening 2025 bedraagt € 613.000 positief. Voorgesteld wordt om dit volledige resultaat terug te laten vloeien naar de deelnemers. Voor het waterschap is dit € 157.000
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	In 2025 is de gemeenschappelijke regeling herzien en in procedure gebracht voor zienswijzen. De aangepaste regeling wordt naar verwachting in 2026 definitief vastgesteld.
Risico's	Er is een duidelijke trend zichtbaar waarbij NCNP-bureaus zich steeds meer richten op beroepszaken. Deze verschuiving kan leiden tot hogere proceskostenvergoedingen voor de deelnemers én tot toenemende uitvoeringslasten voor de BWB. Aansprakelijkheid in verband met de Algemene Verordening Gegevens bescherming (AVG)

Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke Regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant
Vestigingsplaats	Breda
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling: centrumregeling
Participerende partijen	Waterschap Aa en Maas Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel
Belang waterschap in de verbonden partij	Ieder waterschap wordt door één lid van het dagelijks bestuur vertegenwoordigd. De waterschappen nemen financieel voor 1/3 deel.
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Doelmatig beheer van muskus- en beverrat en voorkomen van schade door deze soorten aan waterstaatswerken.
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Voorkomen van schade door de muskus en beverrat aan waterstaatswerken.
Ontwikkelingen verbonden partij	In 2025 is de gemeenschappelijke regeling aangepast aan de nieuwe wet op Gemeenschappelijke Regelingen.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Het begrotingstotaal 2025 bedraagt: € 3.583.044. De overige opbrengsten bedragen € 213.500. Het nog te dekken bedrag door de waterschappen komt hiermee uit op € 3.369.544. Het aandeel van het waterschap hierin is: € 1.123.181.
Aandeel waterschap in (netto) rekeningtotaal verbonden partij	Jaarrekening 2025: € 3.416.579. De overige opbrengsten bedragen € 338.951. Het nog te dekken bedrag voor de waterschappen komt hiermee uit op € 3.077.628. Het aandeel van het waterschap hierin is: € 1.025.876 Het boekjaar 2025 resulteert in een positief exploitatieresultaat van € 291.915. Dit bedrag wordt gelijkelijk verdeeld over de 3 waterschappen en terugbetaald aan de deelnemers. Het terug te betalen bedrag per deelnemer is € 97.305.
Ontwikkelingen vanaf de business case	N.v.t.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Er zijn geen beleidsvoornemens ophanden.
Risico’s	Geen significante risico’s.

Naam verbonden partij	Het Waterschapshuis
Vestigingsplaats	Amersfoort
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Participerende partijen	21 waterschappen
Belang waterschap in de verbonden partij	Eén van de 21 stemmen in Algemeen Bestuur Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis.
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het waarborgen van een veilige, betrouwbare, efficiënte en toekomstbestendige digitale infrastructuur voor alle waterschappen, zodat zij hun publieke waterbeheeropgaven goed kunnen uitvoeren.
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Door deelname in Het Waterschapshuis realiseert Waterschap Brabantse Delta vooral deze doelstellingen: Professionele, veilige en toekomstbestendige ICT-voorzieningen Samenwerking en standaardisatie binnen de waterschapssector Ondersteuning van de bredere waterbeheerdoelen via digitale middelen
Ontwikkelingen verbonden partij	Het Waterschapshuis (hWh) heeft in 2025 een vernieuwde organisatiestructuur en programmaindeling ingevoerd, passend bij de strategienota van de opdrachtgeverstafel en het koersplan 2024-2027. De governance van de digitale transformatie binnen de sector is versterkt door de inrichting van nieuwe gremia zoals het I-beraad, Dienstenberaad en Opgave-overleggen. De nieuwe afdeling Diensten & Beheer is succesvol gestart en draagt bij aan een stabielere en professionelere ICT-dienstverlening. hWh heeft de interne organisatie verder geprofessionaliseerd, onder meer via verbeterde IT-processen, HR-beleid en projectsturing en is aangesloten op het 24/7 “Security Operations Center”. Ondanks de krappe arbeidsmarkt zijn 80 vacatures ingevuld, waardoor de afhankelijkheid van externe inhuur is verminderd. Enkele projecten kenden vertraging of stopzetting, waaronder WIWB 2.0. De discussie over de btw-plicht loopt nog bij de Hoge Raad.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Het begrotingstotaal 2025 bedraagt: Geactualiseerde begroting 2025: € 48.383.135 Gewijzigde begroting 2025: € 47.616.118 Het aandeel van het waterschap hierin is: Geactualiseerde begroting 2025: € 1.925.846 Gewijzigde Begroting 2025: € 2.066.850

Naam verbonden partij	Het Waterschapshuis
Aandeel waterschap in (netto) rekeningtotaal verbonden partij	Jaarrekening 2025: Totaal jaarrekening 2025: € 44.103.114 Het aandeel van het waterschap hierin is: Jaarrekening 2025: € 1.840.356 *Op basis van de concept jaarrekening d.d. 5 februari 2026* *Resultaatbestemming* Het resultaat van de jaarrekening 2025 bedraagt € 3.513.004 (incl. btw). Conform de systematiek van de gemeenschappelijke regeling wordt het resultaat verwerkt via de jaarlijkse afrekening, waarbij eventuele over- of onderuitputting van programma's wordt toegerekend aan de deelnemers op basis van de geldende verdeelsleutels. Voor Waterschap Brabantse Delta resulteert dit in een afrekening van € 226.495 (inclusief btw). De resultaatbestemming leidt daarmee niet tot aanvullende reserveringen binnen hWh, maar wordt volledig via de afrekening vereffend met de deelnemende waterschappen.
Ontwikkelingen vanaf de business case	Het Waterschapshuis ontwikkelt zich sinds de business case tot een organisatie die de waterschappen ondersteunt bij een toekomstbestendige, digitale en datagedreven sector. Het gegevensknooppunt waterschappen is daarbij doorontwikkeld tot de "snelweg van de digitale waterwereld" en speelt een centrale rol in de gezamenlijke informatievoorziening. De samenwerking met STOWA en de Unie van Waterschappen is verdiept, waardoor kennisontwikkeling en digitale transformatie steeds meer gezamenlijk worden vormgegeven. Daarnaast is de governance versterkt door implementatie van het dienstverleningsconcept uit hWh 2.0 en actualisatie van de Gemeenschappelijke Regeling, passend bij de toegenomen schaal en wettelijke eisen.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Deelname aan projecten van hWh wordt per project bekeken mede op basis van een business case.
Risico's	Het waterschap draagt alleen risico's voor opdrachten waarvoor het zelf (mede) opdrachtgever is. Door een 'loden deur' tussen elke opdracht te plaatsen waardoor kosten, opbrengsten en risico's alleen berusten bij de opdrachtgevers van die opdrachten, worden risico's zoveel mogelijk beperkt.

Vennootschappen en coöperaties

Naam verbonden partij	Nederlandse Waterschapsbank
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Participerende partijen	21 waterschappen, 9 provincies en de Staat der Nederlanden
Belang waterschap in de verbonden partij	Historische aanschafsprijs aandelen € 308.000. WBD heeft aandelen A en aandelen B met verschillende nominale waardes. Op basis van het gewogen gemiddelde heeft WBD een aandeel van 4,7% (ongewogen gemiddelde 4,2%). Het doel is maatschappelijke toegevoegde waarde te creëren door het verstrekken van kredieten tegen zo gunstig mogelijke condities aan onder andere Waterschappen.
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het doel is maatschappelijke toegevoegde waarde te creëren door het verstrekken van kredieten tegen zo gunstig mogelijke condities aan onder andere Waterschappen.
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Dankzij de NWB kan het waterschap vreemd vermogen aantrekken tegen een gunstige rente en gebruik maken van advisering door de bank. Daarnaast profiteert het waterschap van de nettowinst van de NWB Bank door middel van een dividenduitkering. Afgesproken is dit voordeel gedeeltelijk toe te voegen aan de bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid om zo de schuldpositie van het waterschap op een acceptabel niveau te houden. Er wordt invulling gegeven aan de doelstelling om de maatschappelijke kosten zo laag mogelijk te houden.
Ontwikkelingen verbonden partij	De NWB Bank heeft in 2025 haar rol als financier van maatschappelijke opgaven in Nederland goed kunnen vervullen ondanks de geopolitieke en economische onzekerheden. De NWB bank heeft de kredietportefeuille voor duurzaamheidsprojecten verder versterkt. De bank verstrekte € 227 miljoen aan financiering voor duurzame-energieprojecten, een duidelijke toename ten opzichte van € 110 miljoen in 2024. De ambitie is om in 2035 energiepositief te zijn op weg naar klimaatneutraal in 2050.

Naam verbonden partij	Nederlandse Waterschapsbank
	Per juni 2026 gaat de NWB bank over naar een volledige structuurregime doordat de bank dan voldoet aan de wettelijke criteria. Hiervoor is een statutenwijziging vereist.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Over het boekjaar 2025 wordt € 53 mln. uitgekeerd. Het verwachte dividend voor waterschap Brabantse Delta is € 2,25 mln.
Aandeel waterschap in (netto) rekeningtotaal verbonden partij	Nvt
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Actief participeren in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Risico's	Ontwikkelingen op financiële markten worden in hoge mate beïnvloed door van mondiale economische gebeurtenissen zoals ontwikkelingen rondom ECB-beleid en de energieprijzen. De NWB is een relatief veilige bank met dezelfde kredietbeoordeling als de Nederlandse overheid. Daarnaast spelen ook nog geopolitieke ontwikkelingen (Oekraïne, Rusland, VS en het Midden-Oosten). Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de reële economie in Europa en hierdoor ook op de toegang tot de financiële markten en de beschikbaarheid van financieringsmiddelen.

Naam verbonden partij	AquaMinerals
Vestigingsplaats	Rijswijk, kantoorhoudend te Nieuwegein
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Participerende partijen	Alle drinkwaterbedrijven in Nederland Waterschap Aa en Maas Waterschap Amstel Gooi en Vecht Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel Waterschap Limburg Waterschap Zuiderzeeland Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden Hoogheemraadschap van Delfland
Belang waterschap in de verbonden partij	Het waterschap is voor 2,49 % aandeelhouder.
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	AquaMinerals verzorgt de afzet van grondstoffen die vrijkomen uit het zuiveringsproces. In overleg met het waterschap wordt bekeken voor welke grondstoffen AquaMinerals de afzet kan gaan verzorgen.
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Vanuit vastgestelde doelen rondom circulair werken is een impuls nodig voor de afzet van grondstoffen. Meer schaalgrootte, inzet, kennis en expertise zijn nodig om markten en waardeketens te ontwikkelen. Dit is actueel en urgent voor het waterschap Brabantse Delta.
Ontwikkelingen verbonden partij	AquaMinerals richt zich op de versterking van de positie in de waterketen. De afgelopen jaren leidde dit tot verschillende projecten waarin AquaMinerals nieuwe ketens ontwikkelde voor waterschappen, een versteviging van de samenwerking met de netwerkorganisatie EFGF van de waterschappen alsook toetreding van nieuwe waterschappen. Er lopen diverse onderzoeksprojecten op het circulair(der) inrichten van grondstofketens om de kwetsbaarheid te verlagen. Daarnaast wordt er gewerkt volgens het nieuwe Strategisch en Operationeel Plan 2025 – 2027.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Het is niet specifiek weer te geven wat het begrotingstotaal van AquaMinerals is. Dit heeft te maken met de hoeveelheid reststromen die door de aandeelhouders aangeboden worden en daarna vermarkt worden. Dit wordt verrekend met de individuele aandeelhouders. Dat is anders ten opzichte van andere verbonden partijen.

Naam verbonden partij	AquaMinerals
	Er is een jaarbijdrage van alle aandeelhouders, omzet reststoffen en kosten van reststoffen. Die opbrengsten en kosten worden verdeeld naar de individuele aandeelhouders. Het waterschap is de samenwerking met AquaMinerals nog aan het vormgeven, waardoor er in 2025 alleen een jaarbijdrage is voldaan.
Aandeel waterschap in (netto) rekeningtotaal verbonden partij	De (concept)jaarrekening is nog niet beschikbaar.
Ontwikkelingen vanaf de business case	Er is geen sprake van een specifieke businesscase, per begrotingsjaar wordt bepaald wat de mogelijke afzet van reststoffen gaat worden.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Langdurige relatie om ontzorgd te worden bij het afzetten en vermarkten van rest- en grondstoffen. Daarnaast toezien dat er meer waterschappen aandeelhouder worden van AquaMinerals om zodoende in de toekomst een groter aanbod (en gezamenlijke afzet) en daarmee grotere schaalvoordelen te kunnen bewerkstelligen.
Risico’s	Vooralsnog geen, de samenwerking met AquaMinerals moet nog worden vormgegeven.

Naam verbonden partij	N.V. Slibverwerking Noord-Brabant
Vestigingsplaats	Moerdijk
Rechtsvorm	N.V.
Participerende partijen	Waterschap Aa en Maas Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel Waterschap Limburg Waterschap Scheldestromen Waterschap Vechtstromen Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
Belang waterschap in de verbonden partij	Waterschap Brabantse Delta is voor 14,51% aandeelhouder.
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	Het tot stand brengen van en het in stand houden van de duurzame exploitatie van een slibverwerkingsinstallatie voor de verwerking van zuiveringsslib dat in beginsel afkomstig is van waterschappen.
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Het verwerken van zuiveringsslib op de meest duurzame wijze tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.
Ontwikkelingen verbonden partij	De strategie van SNB is opgedeeld in drie samenhangende strategische sporen: 1. Excellente dienstverlener 2. Duurzame Ketenbouwer en 3. Innovatieve Scout. 1. Excellente dienstverlener: Voor de waterschappen is SNB de excellente dienstverlener voor het verwerken van hun zuiveringsslib. SNB zorgt voor een stabiele en solide bedrijfsvoering en organisatie waarmee de zorg voor het verantwoord verwerken van zuiveringsslib uit handen wordt genomen van de waterschappen. 2. Duurzame ketenbouwer: SNB handelt als duurzame ketenbouwer, die bouwt aan het uitbreiden van de slibketen door middel van grondstoffenterugwinning en eventueel het uitbouwen van de verwerkingscapaciteit. 3. Innovatieve scout: SNB blijft als innovatieve scout actief nieuwe technologieën volgen en zal niet aarzelen om keuzes te maken op het gebied van alternatieve slibeindverwerking en/of alternatieve verwerking van afval en grondstoffen.

Naam verbonden partij	N.V. Slibverwerking Noord-Brabant
Aandeel waterschap in (netto) rekeningtotaal verbonden partij	Jaarrekening 2025 (som der bedrijfslasten): € 41.460.000 Aandeel van het waterschap hierin is: € 6.781.000 *Resultaatbestemming* Het negatieve resultaat na belastingen (- € 1.343.000) wordt verrekend met de aandeelhouders via een kapitaalstorting in het eigen vermogen.
Ontwikkelingen vanaf de business case	In december 2020 is het nieuwe ondernemingsplan "Samen Natuurlijk Beter" (2021 – 2026) vastgesteld. Hierin zijn de uitkomsten van de slibstrategiestudie en de laatste technologische ontwikkelingen in verwerkt. Daarnaast is de governancestructuur aangepast en wordt er nu gewerkt met een onafhankelijke Raad van Commissarissen. In 2025 is het eerste speerpuntproject ter besluitvorming voorgelegd (upgrade lijn 1 en 4). In 2026 wordt een nieuw ondernemingsplan opgesteld.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Er zijn geen specifiek beleidsvoornemens. Wel heeft SNB de ambitie om een fosfaatrecyclingfabriek, stikstofrecyclingfabriek en een sterk verbeterde energieterugwinning uit zuiveringsslib te realiseren. Dit wordt opgenomen in het nieuw op te stellen ondernemingsplan.
Risico's	SNB is met haar ondernemende bedrijfsvoering blootgesteld aan strategische, operationele, financiële en compliance risico's. Risicomanagement is daarom een vast onderdeel van de bedrijfsvoering. Door een bewuste afweging te maken tussen de doelstellingen en de risico's die SNB bereid is te nemen, streeft SNB naar een bestendige en maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering. In de Jaarrekening SNB 2025 zijn de volgende – niet operationele - risico's beschreven inclusief de beheers-maatregelen die SNB neemt om de risico's te verminderen: <u>Strategisch</u>: Het niet realiseren van de strategische doelstellingen Het niet tijdig kunnen realiseren van speerpuntenprojecten Onbetrouwbaarheid van nieuwe technologie Gebrek aan afstemming in de afvalwater en slibketen

Naam verbonden partij	N.V. Slibverwerking Noord-Brabant
	Compliance/financieel: Niet kunnen voldoen aan (nieuwe) wet- en regelgeving op het gebied van milieu en Arbo Verandering in fiscale wetgeving en/of afspraken met de belastingdienst Rente-, liquiditeits-, financierings-, prijs-, markt- en tegenpartijrisico De risico's worden beperkt door intensieve ketensamenwerking, het borgen van bedrijfszekerheid, strategische inkoop, actief HR-beleid, het volgen van wetgeving en het maken van langjarige financiële en fiscale afspraken.

Stichtingen en verenigingen

Naam verbonden partij	Vereniging werken voor waterschappen
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vereniging
Participerende partijen	Alle 21 waterschappen in Nederland, Waternet, Aqualysis, Aquon, BSGW, BSR, GBLT (Lococensus-Tricijn), Noordelijk Belastingkantoor, De RGB, SVHW, Unie van Waterschappen, Waterproef, Het Waterschapshuis, Waterschapsbedrijf Limburg, Stowa en A&O-fonds waterschappen.
Belang waterschap in de verbonden partij	Het behartigen van de gemeenschappelijke sociale en sociaal-economische belangen van de leden van de vereniging die activiteiten verrichten binnen de sector waterschappen.
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	De Vwvw behartigt het openbaar belang door als werkgeversvereniging de sociale en sociaaleconomische randvoorwaarden te bewaken voor een goed functionerende waterschapssector, via cao-vorming, arbeidsvoorwaardenbeleid en landelijke belangenbehartiging.
Doelstellingen(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	De Vwvw helpt Brabantse Delta bij het realiseren van doelstellingen rond goed werkgeverschap, moderne arbeidsvoorwaarden en sectorbrede belangenbehartiging.
Ontwikkelingen verbonden partij	De Vwvw is in 2019 opgericht, omdat vanaf 1 januari 2020 de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren van kracht is. Door deze wet veranderde het juridisch kader voor de arbeidsrelaties bij veel overheidsorganisaties van het publieke ambtenarenrecht naar het private arbeidsrecht. Dit hield onder andere in dat sectorale arbeidsvoorwaarden in een cao geregeld worden en dat de waterschappen zich in een cao-overleg laten vertegenwoordigen door een werkgeversvereniging. De Vwvw is de werkgeversvereniging voor de sector waterschappen. De Vwvw is lid van de stichting Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW). Samen met andere sectororganisaties wil zij hiermee haar werkgeversrol in algemene zin versterken en gezamenlijk actief invloed uitoefenen op de thema's: arbeidsmarktbeleid, banenafspraak en pensioenen.

Naam verbonden partij	Vereniging werken voor waterschappen
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Bijdrage 2024: De contributie bedraagt € 17.815. Het aandeel van Brabantse Delta in de contributie bedraagt 5,1%. Bijdrage 2025: De contributie bedraagt € 18.515. Het aandeel van Brabantse Delta in de contributie bedraagt 5,1%.
(Netto) begrotingstotaal en resultaat verbonden partij	Het begrotingstotaal 2025 bedraagt € 463.205 (2024: € 445.709) Resultaat 2024 voor bestemming: -/- € 32.467 *De (concept)jaarrekening 2025 is bij het opstellen van dit document nog niet bekend.*
Ontwikkelingen vanaf de business case	Sinds de business case heeft de vereniging zich ontwikkeld tot een sectorbreed platform voor HR-samenwerking, onder meer via caovorming, ontwikkeling van instrumenten zoals de MBI-rekentool 2.0, arbeidsmarktprofilering, vertegenwoordiging in landelijke overlegstructuren en het opzetten van het jongerenplatform “De Toekomstdenkers” ter versterking van toekomstbestendigheid binnen de sector.
Belang waterschap in de verbonden partij	Drie van de 67 stemmen.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Continuering koers.
Risico’s	Geen significante risico’s.

Naam verbonden partij	Unie van Waterschappen
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vereniging
Participerende partijen	Alle 21 waterschappen in Nederland
Belang waterschap in de verbonden partij	Eén van de 21 stemmen.
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	De Unie behartigt op nationaal en internationaal niveau de belangen van de waterschappen en zorgt voor kennisuitwisseling en samenwerking tussen de waterschappen.
Doelstellingen(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Door deelname aan de Unie van Waterschappen werkt Waterschap Brabantse Delta mee aan de gezamenlijke belangenbehartiging, kennisontwikkeling en beleidsontwikkeling voor de sector. De UvW ondersteunt de waterschappen bij het inspelen op landelijke en Europese wet- en regelgeving, onder meer op het gebied van waterveiligheid, waterkwaliteit, klimaatadaptatie, digitalisering en crisisbeheersing. Ook draagt de Unie bij aan strategische dossiers zoals de Omgevingswet, de energietransitie, het nieuwe belastingstelsel en de transities in het landelijk gebied, waarmee gezamenlijke waterschapsdoelen op deze thema's worden bevorderd.
Ontwikkelingen verbonden partij	In 2025 heeft de Unie van Waterschappen een breed pakket aan werkzaamheden uitgevoerd rond actuele beleidsopgaven, waaronder de actualisatie van de bestuurlijke afspraken voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma en het versterken van de aanpak voor waterveiligheid en wateroverlast. Ook is gewerkt aan de implementatie van nieuwe en gewijzigde wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, het nieuwe belastingstelsel, en belangrijke thema's als water en bodem sturend en de Europese water- en bodemrichtlijnen. De Unie speelde daarnaast een centrale rol in de digitale transformatie van de sector, onder meer via de Vaarkaart digitale transformatie, de Wettenkaart digitalisering en ondersteuning op het gebied van informatiehuishouding en cyberweerbaarheid. Verder zijn de gezamenlijke lobby, belangenbehartiging en communicatie richting

Naam verbonden partij	Unie van Waterschappen
	kabinet, parlement en maatschappelijke partners geïntensiveerd, met aandacht voor thema's als klimaatadaptatie, waterkwaliteit, energie en circulaire economie.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	De totale begroting 2025 bedraagt: € 24.220.000 Waarvan contributies: € 13.833.500 Het aandeel van het waterschap hierin is: € 643.313
Aandeel waterschap in (netto) rekeningtotaal verbonden partij	Jaarrekening 2025 (som der bedrijfslasten): € 23.099.057 Waarvan contributies: € 13.833.499 Het aandeel van het waterschap hierin is: € 643.313 *Op basis van de conceptjaarreking 2025 d.d. 2 april 2026* *Resultaatbestemming* De Unie van Waterschappen heeft over 2025 een positief resultaat behaald van € 311.253 vóór bestemming. Conform het voorstel is € 200.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve upgrade gebouw en € 75.000 aan de bestemmingsreserve Beleidstafel Wateroverlast, terwijl € 620.344 is gedoteerd aan de egalisatiereserve voor de herwaardering van het Uniepand. Na deze mutaties resteert een negatief resultaat van € 34.091, dat ten laste wordt gebracht van de algemene reserve, die daarmee uitkomt op € 240.383 per 31-12-2025.
Ontwikkelingen vanaf de business case	De Unie van Waterschappen heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een organisatie met een sterkere rol in landelijke beleidsvorming en belangenbehartiging, onder meer via intensieve inzet op nieuwe en gewijzigde wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, het nieuwe belastingstelsel en het beleid rond water en bodem sturend.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Nee
Risico's	Waterschappers zijn op ambtelijk en bestuurlijk niveau vaak betrokken bij beleidsthema's die de Unie oppakt. Toch kunnen landelijk gemaakte Unie-afspraken afwijken van eigen beleid en/of extra druk op de organisatie leggen.

Naam verbonden partij	Noord-Brabantse Waterschapsbond (NBWB)
Vestigingsplaats	Boxtel
Rechtsvorm	Vereniging
Participerende partijen	Waterschap Aa en Maas Waterschap Brabantse Delta Waterschap De Dommel Waterschap Rivierenland
Belang waterschap in de verbonden partij	Ieder waterschap heeft één stem
Openbaar belang dat wordt behartigd door de verbonden partij	De behartiging van de belangen van gemeenschappelijke aard van de waterschappen in de provincie Noord-Brabant.
Doelstelling(en) waterschap die worden gerealiseerd door deelneming in de verbonden partij	Behartiging van de waterschapsbelangen in de gehele provincie. De vereniging biedt onder meer de basis voor afstemming (mede beleidsmatig) en gesprekken gericht op het verwerven van subsidies.
Ontwikkelingen verbonden partij	De belangrijkste activiteiten van de NBWB richten zich op het afstemmen van onderwerpen en standpunten en daarmee het gezamenlijk naar buiten optreden door of namens de vier leden.
Aandeel waterschap in (netto) begrotingstotaal verbonden partij	Het begrotingstotaal 2025 bedraagt: € 122.000 Het aandeel van het waterschap hierin is: € 37.538
Aandeel waterschap in (netto) rekeningtotaal verbonden partij	Jaarrekening 2025: € 123.290 Het aandeel van het waterschap hierin is: € 37.358 *Op basis van de concept jaarrekening d.d. 8 maart 2026* Het boekjaar 2025 resulteert in een positief exploitatieresultaat van €32.086. Het voorstel is om dit voor een bedrag van € 6.217 aan te wenden voor het aanvullen van het eigen vermogen tot het maximum van € 75.000. Het restant (€ 25.869) wordt verrekend met de contributie 2027.
Ontwikkelingen vanaf de business case	N.v.t.
Beleidsvoornemens waterschap omtrent verbonden partij	Continuering koers.

Naam verbonden partij	Noord-Brabantse Waterschapsbond (NBWB)
Risico’s	Geen significante risico’s.

5.5 Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) geldt vanaf 1 mei 2022. De Woo verplicht het waterschap om verantwoording af te leggen over de uitvoering van de Woo in het verslagjaar 2025. Dit is vastgelegd in deze openbaarheidsparagraaf. Hierin is onderscheid gemaakt in 7 thema's.

Actieve openbaarmakingsplicht

De Woo verplicht het waterschap om - gefaseerd - actief documenten uit elf informatie categorieën te publiceren. Het waterschap moet hiervoor een eigen online platform inrichten. In 2025 is een leverancier gekozen voor dit Woo-platform (iprox.open). De verwachting is dat het platform begin 2026 operationeel wordt. Het Woo-platform zal dan tevens zijn aangesloten op de Woo-index, dit is een landelijk online platform voor overheidsinformatie.

De tabel in bijlage 9 geeft een overzicht van de elf informatiecategorieën. In de tabel staat ook via welk online platform de informatie geheel of gedeeltelijk openbaar is gemaakt. In 2024 ging de publicatieplicht voor het eerste deel van de categorieën in (cat. 1 en 2 van de tabel). Waterschap Brabantse Delta voldoet aan deze verplichting. De publicatieplicht voor het tweede deel van de categorieën (cat. 3, 4, 5 en 7 van de tabel) volgt in 2027. Ook aan deze toekomstige verplichting voldoet waterschap Brabantse Delta reeds grotendeels.

Inspanningsplicht actieve openbaarmaking

Voor het openbaar maken van overige informatie geldt een inspanningsverplichting. In 2025 heeft het dagelijks bestuur besloten om aan deze inspanningsverplichting gevolg te geven voor de categorie Woo-verzoeken (incl. beslissing). Dit betekent dat vanaf april 2025 de Woo-verzoeken die met een besluit zijn afgehandeld op de website van het waterschap worden gepubliceerd. Zodra het online Woo-platform (zie punt 1) operationeel is zal openbaarmaking op dat platform plaatsvinden.

Passieve openbaarmaking

In 2025 zijn er 24 Woo-verzoeken ingediend bij waterschap Brabantse Delta. Van deze verzoeken is één verzoek buiten behandeling gesteld (onvoldoende gespecificeerd), zijn er veertien verzoeken informeel afgehandeld (als verzoek om informatie) en is er zeven keer een besluit op het verzoek genomen. Twee verzoeken waren nog niet afgehandeld in 2025.

De informatiehuishouding

Waterschap Brabantse Delta werkt doorlopend aan het verbeteren van de kwaliteit van de informatiehuishouding. In 2025 zijn de meeste processen naar de cloud (MS Teams en Sharepoint) gemigreerd. De verwachting is dat in 2026 de hele organisatie werkt in MS Teams en SharePoint. Deze omgevingen worden ingericht om informatie op tijd en volledig te kunnen vernietigen, om langdurig te kunnen bewaren en om over te kunnen brengen naar een e-depot.

Daarnaast is het waterschap een stap verder met het inrichten van een kwaliteitssysteem om het informatiebeheer te kunnen toetsen. Het overzicht met archiefbescheiden is aangevuld en wordt beter actueel gehouden. Tenslotte is er ook een stap gezet met de implementatie van het raamwerk "Duurzame Toegankelijkheid" (DUTO) van het Nationaal Archief.

Aanstelling Woo-contactpersoon

Het waterschap heeft een Woo-contactpersoon. De Woo-contactpersoon is het eerste aanspreekpunt bij vragen over de aanwezigheid van informatie.

Overige activiteiten

Er is een communicatieplan uitgewerkt om medewerkers en bestuurders bewust te maken van de Woo. Dat gebeurt in de vorm van een campagne die ook in 2025 is voortgezet. Daarnaast heeft waterschap Brabantse Delta actief meegedaan aan het initiatief #Woovember 2025. Dit is een landelijk initiatief dat in het teken staat van openheid, transparantie en samenwerking en waarmee overheidsorganisaties, kennispartners en maatschappelijke initiatieven hun ervaringen met de Woo delen.

Besteding subsidie

De implementatie van de Woo is een meerjarig traject waar de Rijksoverheid meerjarig geld voor beschikbaar stelt. In 2025 heeft waterschap Brabantse Delta in totaal 218.427 euro aan middelen ontvangen. De middelen zijn ingezet voor:

- De inzet van medewerkers voor het passief- en actief openbaar maken;
- Het aanschaffen, beheren en onderhouden van systemen voor het passief- en actief openbaar maken;
- En extra aandacht voor kwaliteit. Door het zorgen voor meer bewustwording onder medewerkers en bestuurders. En door het uitwerken van duidelijkere werkafspraken en procedures.

Deel II: Jaarrekening

1. Financieel resultaat en resultaatbestemming

Resultaat exploitatie 2025

De Jaarrekening 2025 sluit met een nadelig exploitatiesaldo van ruim € 2,8 miljoen. In de Gewijzigde Begroting 2025 was rekening gehouden met een nadelig saldo van ongeveer € 6,5 miljoen:

Bedrijfsresultaat 2025	Rekening 2025	Gewijzigde Begroting 2025	Begroting 2025
Totale bruto lasten[2]	224.286	226.286	226.334
Totale baten (inclusief bijdrage provincie N-B)	-221.478	-219.789	-218.295
Bedrijfsresultaat	2.809	6.497	8.038

Tabel 1.1: Bedrijfsresultaat 2025 (bedragen x € 1.000,- / + = nadelig, - = voordelig)

Resultaat per taak	Watersys-teembeheer	Zuiverings-beheer	Vaarwegen-beheer	Totaal 2025
Netto lasten	99.097	96.844	2.435	198.376
Belastingheffingen/omslagen	-96.737	-95.831	0	-192.568
Bijdrage Rijk	-7	-6	0	-13
Verontreinigingsheffing	-550	0	0	-550
Bijdrage Provincie	0	0	-2.435	-2.435
Resultaat per taak	1.802	1.007	0	2.809

Tabel 1.2: Resultaat per taak (bedragen x € 1.000,- / + = nadelig, - = voordelig)

[2] Bruto lasten zijn de totale kosten van het waterschap. Netto lasten zijn de bruto lasten verminderd met de overige opbrengsten (niet zijnde belastingopbrengsten).

Voorgesteld wordt het bedrijfsresultaat als volgt te bestemmen:

Resultaatbestemming per taak	Watersysteem-beheer	Zuiverings-beheer
Toevoeging bestemmingsreserve duurzaam financieel beleid	5.345	2.350
Onttrekking bestemmingsreserve duurzaam financieel beleid	-1.348	-683
Onttrekking bestemmingsreserve cloudsoftware	-381	-208
Onttrekking algemene reserve	-260	-620
Onttrekking tariefegalisatiereserve	-5.158	-1.846
Resultaatbestemming per taak	-1.802	-1.007

Tabel 1.3: Resultaatbestemming per taak (bedragen x € 1.000,- / + = toevoeging, - = onttrekking)

Toelichting op de resultaatbestemming

Toevoeging financiële meevallers aan bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid

Vanaf 2017 zijn er diverse maatregelen genomen die bijdragen aan een duurzaam financieel beleid. De maatregelen leiden per direct tot een lagere schuldpositie en op de langere termijn ook tot lagere netto lasten voor het waterschap. In eerste instantie leiden ze echter tot een stijging van de lasten. Om deze tijdelijke extra lasten op te kunnen vangen zonder de belastingtarieven te verhogen is besloten om financiële meevallers toe te voegen aan een bestemmingsreserve. Voor 2025 hebben de voordelen betrekking op:

1. *De dividenduitkering van de Nederlandse Waterschapsbank.* Op basis van afspraken uit het verleden wordt de eerste € 0,5 miljoen volledig ingezet voor duurzaam financieel beleid. Al het extra dividend wordt voor 50% ingezet.
2. *Het rentevoordeel vanwege het gedeeltelijk herstructureren van de leningenportefeuille.* In eerdere jaren was het vanwege de lage rentestand mogelijk om tweemaal een deel van de leningenportefeuille te herstructureren. Conform afspraak wordt het jaarlijkse rentevoordeel toegevoegd aan de reserve.
3. *Het positieve resultaat van de Jaarrekening 2025.* Op dit moment wordt gewerkt aan een integraal overzicht van de financiële middelen die nodig zijn om de transitie naar een toekomstbestendige, duurzame en innovatieve waterketen te realiseren en te voldoen aan de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater. Daarnaast staat het waterschap nog voor diverse andere grote en onvermijdelijke opgaven. Hierdoor zullen de belastingtarieven de komende jaren significant stijgen. Zodra de meerjarige financiële ontwikkeling in beeld is, wordt beoogd door inzet van de reserve Duurzaam Financieel Beleid een beheerste en voorspelbare meerjarige tariefontwikkeling te faciliteren. Parallel hieraan worden aanvullende maatregelen uitgewerkt om zowel de schuldpositie als wendbaarheid van de begroting verder te verbeteren. Bij de Kadernota van volgend jaar zal - samen met het nieuwe bestuur - een voorstel worden gedaan over de inzet van de beschikbare middelen. In afwachting hiervan wordt voorgesteld het resultaat van de Jaarrekening 2025 niet toe te voegen aan de egalisatiereserves, maar aan de bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid.

Onttrekking uit de bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid

De maatregelen die vanaf 2017 zijn genomen in het kader van een duurzaam financieel beleid leiden in eerste instantie tot een stijging van de lasten. De berekende extra lasten als gevolg van de reeds genomen maatregelen worden jaarlijks onttrokken aan de reserve.

Onttrekking bestemmingsreserve cloudsoftware

Vanaf de Begroting 2023 zijn de kosten van cloudsoftware overgeheveld van de investeringen naar de exploitatie. Vanwege enkele omvangrijke en onzekere cloudsoftwareprojecten in de meerjarenraming is destijds gekozen voor het instellen van een door het algemeen bestuur geautoriseerde bestemmingsreserve.

Met de implementatie van het nieuwe financiële systeem en projectmanagementsysteem per 1 januari 2027 zullen de uitgaven voor cloudsoftware weer normaliseren. Afschaffing van de bestemmingsreserve is dan logisch om de financiële structuur te vereenvoudigen en af te stemmen op de gewijzigde risicosituatie. In de Jaarrekening 2026 zal een voorstel hiertoe ter besluitvorming aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

Bij de besluitvorming van de Jaarrekening 2025 wordt voorgesteld € 0,40 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve Cloudsoftware. Dit betreft middelen voor cloudsoftwareprojecten waarvan de kosten doorschuiven naar 2026. Daarnaast wordt voorgesteld € 0,99 miljoen vrij te laten vallen uit de reserve voor projecten die goedkoper zijn gerealiseerd, zijn komen te vervallen of in 2025 hogere kosten kennen dan begroot. Per saldo wordt dan ook voorgesteld om € 0,59 miljoen vrij te laten vallen uit de reserve. Hiermee resteert er een bedrag van € 0,49 miljoen voor inzet in 2026, wat ongeveer gelijk is aan de begrote inzet voor 2026.

Onttrekking algemene reserve

Het waterschap hanteert per taak een algemene reserve. De norm voor het weerstandsvermogen - 1,2 x de omvang van de risico's is steeds beschikbaar als algemene buffer voor calamiteiten en risico's. Door de onttrekking worden de algemene reserves per taak op de juiste hoogte gebracht. Net als voorgaande jaren heeft het waterschap ook in 2025 de omvang van de risico's en het weerstandsvermogen bepaald. Tot vorig jaar werd hierbij gebruik gemaakt van een externe partij. Dit jaar is de berekening volledig intern uitgevoerd en is de geschatte risico-omvang afgenomen. Dit komt doordat bij de door het waterschap uitgevoerde Montecarlo-simulatie rekening is gehouden met de onderlinge correlatie tussen risico's.

Voorgesteld wordt om € 0,26 miljoen te onttrekken uit de algemene reserve Watersysteembeheer en € 0,62 miljoen uit de algemene reserve Zuiveringsbeheer en deze bedragen toe te voegen aan de egalisatiereserves.

Onttrekking tariefegalisatiereserves

De tariefegalisatiereserves zijn bedoeld om grote schommelingen in het tarief op te vangen. Op het moment dat deze reserves niet aanwezig zijn, zullen alle kostenontwikkelingen direct in de tarieven merkbaar worden. Als uitgangspunt geldt dat de egalisatiereserve binnen de meerjarenraming wordt afgebouwd naar nul om gelijkmatige tariefontwikkeling te bewerkstellingen. Voorgesteld wordt om € 5,16 miljoen te onttrekken uit de tariefegalisatiereserve Watersysteembeheer en € 1,85 miljoen uit de

tariefegalisatiereserve Zuiveringsbeheer. De bedragen bestaan uit de berekende onttrekkingen uit de oorspronkelijke Begroting (€ 5,4 miljoen en € 2,5 miljoen) en de toevoeging vanwege het op de juiste hoogte brengen van de algemene reserves (€ 0,26 miljoen en € 0,62 miljoen).

Zoals hierboven toegelicht wordt voorgesteld om het positieve rekeningresultaat over 2025 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Duurzaam Financieel Beleid.

2. Overzicht van baten en lasten en toelichting

2.1 Overzicht van baten en lasten

Onderstaande het overzicht van baten en lasten per programma. Hierin worden de netto lasten per programma, de dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting, onvoorzien en de toevoeging en onttrekking van de reserves weergegeven. Voor de bruto baten en lasten wordt verwezen naar bijlage 2.

Overzicht lasten en baten	Rekening 2025	Gewijzigde Begroting 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
Programma Waterketen	**97,78**	**96,91**	**96,73**	**90,04**
Bruto lasten	100,39	99,32	99,00	
Baten	2,61	2,41	2,27	
Programma Watersystemen	**68,14**	**70,63**	**70,29**	**63,21**
Bruto lasten	72,49	74,32	73,80	
Baten	4,35	3,69	3,51	
Programma Waterveiligheid & Vaarwegen	**34,38**	**35,12**	**35,34**	**29,32**
Bruto lasten	36,73	37,28	37,45	
Baten	2,35	2,16	2,11	
Totaal netto lasten programma's	**200,30**	**202,66**	**202,36**	**182,57**
Dekkingsmiddelen				
Belastingheffingen Watersysteembeheer	96,74	97,14	95,48	90,05
Belastingheffingen Zuiveringsbeheer	95,84	94,01	93,43	89,18
Bijdrage Provincie Vaarwegenbeheer	2,43	2,55	2,58	2,17
Opbrengst verontreinigingsheffing	0,55	0,39	0,39	0,65
Overige dekkingsmiddelen	1,84	2,37	2,90	0,23-
Totaal dekkingsmiddelen	**197,40**	**196,46**	**194,78**	**181,82**
Vennootschapsbelasting	0,00	0,00	0,00	0,00
Onvoorzien	0,00	0,34	0,50	0,00
Subtotaal	**-2,90**	**-6,54**	**-8,08**	**0,75**
Toevoegingen of onttrekkingen reserves	0,09	0,04	0,04	0,30
Saldo baten en lasten	**-2,81**	**-6,50**	**-8,04**	**1,05**

Tabel 2.1: Overzicht baten en lasten programma's 2025 (bedragen x € 1 miljoen)

2.2 Toelichting per programma

Toelichting lasten en baten Waterketen

Baten

De totale baten van het programma waterketen zijn € 0,22 miljoen hoger dan vooraf begroot. De opbrengsten voor vervolgingskosten vallen dit jaar € 0,1 miljoen hoger uit dan vooraf begroot. Dit is al wel deels bijgesteld tijdens BURAP-2.

Lasten

De totale lasten van het programma waterketen zijn € 1,07 miljoen hoger dan vooraf begroot.

In 2024 heeft AWP 2.0 aanvullend uitvoeringskrediet gekregen voor Persstation Hoeven, inclusief de sloop van de oude opstallen en het verwijderen van de ondergrondse leiding. Deze sloopkosten waren opgenomen in de kredietaanvraag. Aanvankelijk stonden de werkzaamheden voor Moerdijk en Hoeven op één projectnummer. Na het aanmaken van een apart projectnummer voor Hoeven (begin 2024) zijn per abuis de oude afschrijvingstermijnen overgenomen, zonder de sloopcomponent. Tijdens het activeringsgesprek eind 2025 is de fout ontdekt en zijn de termijnen gecorrigeerd. De sloopkosten worden volgens het activabeleid in 2025 ineens afgeschreven. In de jaren na 2025 ontstaat een financieel voordeel in de jaarlijkse afschrijvingen: naast de verschuiving van kosten naar 2025, heeft de investering in persstation Hoeven ook gemiddeld een langere afschrijvingstermijn. De impact hiervan op het programma Waterketen betreft € 1,7 miljoen.

Op basis van de definitieve cijfers van Slibverwerking Noord-Brabant valt het resultaat € 0,39 miljoen hoger uit dan begroot. Bij BURAP-2 hebben wij deze cijfers al deels bijgesteld naar boven.

Wat betreft de chemicaliën is het verbruik van metaalzouten deels weerafhankelijk waardoor er door het relatief droge 2025 een hoger rendement gehaald is op de zuiveringen waardoor de gemiddelde streefwaarde ruimschoots is gehaald. Als gevolg hiervan is er minder gedoseerd. Bij BURAP-2 was dit al bekend en derhalve is de prognose hier al naar beneden bijgesteld. De realiteit is dat de droogte van het najaar hier alsnog in doorgewerkt heeft. De impact hiervan op het programma waterketen betreft € 0,37 miljoen.

Binnen het onderhoud van slibverwerkingsinstallaties is bij het mechanisch en elektrisch onderhoud sprake van een lagere inzet dan begroot, met name bij team Techniek Oost. Er is gewerkt aan het realiseren van veilige en betrouwbare installaties en op meerdere locaties zijn bouwprojecten uitgevoerd die ook in 2026 nog inzet vragen. Tegelijkertijd zijn bij team Techniek West de onderhoudskosten lager uitgevallen, onder andere door minder uitgevoerde projecten en lagere personele inzet. De impact hiervan op het programma Waterketen ten opzichte van de begroting betreft € 0,45 miljoen.

In 2025 is gestart met een stimuleringsregeling afkoppelen. Hiervoor zijn afgelopen jaar de eerste bijdrages uitgekeerd, echter in verband met de opstart van deze stimuleringsregeling is niet het volledige budget benut. Aankomend jaar zijn al meerdere uitkeringen toegezegd. De impact t.o.v. de begroting betreft € 0,19 miljoen.

Toelichting lasten en baten Waterveiligheid en Vaarwegen

Baten

De overige baten van het programma waterveiligheid zijn € 0,19 miljoen hoger dan vooraf begroot. Het grootste verschil betreft een eenmalige vergoeding van de netwerkbeheerder voor het vestigen van een zakelijk recht van opstal op grond van het waterschap. De ontvangst viel na de laatste prognose en is daarom niet opgenomen in Burap 2-2025.

Lasten

De totale lasten van het programma waterveiligheid zijn € 0,55 miljoen lager dan vooraf begroot.

Van de begrote € 0,40 miljoen voor het actualiseren van de legger is uiteindelijk € 0,05 miljoen gerealiseerd. Door een latere start van het project schuiven de resterende lasten € 0,35 miljoen door naar 2026, dit was reeds bekend bij Burap 2-2025 en hierop is de prognose aangepast.

De deelnemersbijdrage vanuit de Belastingsamenwerking West-Brabant is bij de nacalculatie bijna € 0,4 miljoen lager uitgevallen. De belangrijkste afwijking betreft hierbij de invordering. Het tarief binnen dit programma is gedaald door een algemene toename van de productie met name bij de gemeenten. De impact op het programma waterveiligheid betreft € 0,11 miljoen.

Toelichting lasten en baten Watersystemen

Baten

De totale baten van het programma watersystemen zijn € 0,69 miljoen hoger dan vooraf begroot.

In 2025 heeft er eenmalige vergoeding van de netwerkbeheerder voor het vestigen van een zakelijk recht van opstal op grond van het waterschap. De impact op het programma Watersystemen betreft € 0,1 miljoen.

Voor deelname aan een onderzoek is er in september een subsidie ontvangen, dit was niet voorzien in de begroting. Vooraf werd namelijk niet verwacht dat we hiervoor een subsidie zouden krijgen. De impact op het programma watersystemen betreft 0,12 miljoen.

Voor de Deltaplan Agrarisch Waterbeheer is een subsidie van 50% ontvangen over de gemaakte kosten. Hiervan was vooraf niet bekend dat wij deze zouden krijgen en derhalve was dit bij de begroting nog niet opgenomen. De impact op het programma watersystemen betreft € 0,13 miljoen.

Voor het project regionale energiestrategie 2030 is € 0,17 miljoen meer ontvangen dan begroot. Het besluit is pas in september genomen dat € 0,12 miljoen hiervan wordt ontvangen. Daarnaast nog een eenmalig klein bedrag voor deelname onderzoek, dit was ook niet voorzien in de begroting.

Lasten

De totale lasten van het programma watersystemen zijn € 1,83 miljoen lager dan vooraf begroot.

Om aan te sluiten bij de actuariële berekening van de pensioenen van bestuurders is de voorziening opgehoogd. De impact voor watersystemen betreft € 0,4 miljoen. Deze ophoging hangt samen met de verplichting om de voorziening per 31 december 2025 op het juiste niveau te brengen, dit is vooruitlopend op de nieuwe regelgeving omtrent pensioenen die ingaat per 1 januari 2028 waarbij een andere methodiek wordt gehanteerd.

Door het uitzonderlijk droge jaar vallen de elektriciteitskosten lager uit dan begroot. In BURAP-2 is de prognose al naar beneden gesteld maar werd er nog rekening gehouden met een relatief natter najaar, echter bleef de neerslag uit. De impact hiervan op het programma watersystemen t.o.v. de begroting betreft € 0,59 miljoen.

Voor het onderhoud van kunstwerken actieve waterbeheersing is de uitvoering achtergebleven ten opzichte van de begroting. Dit komt doordat de aanpak via meerjarig onderhoudsplannen en

assetmanagement nog niet volledig is ingericht, waardoor keuzes in prioritering noodzakelijk waren. De focus lag op het uitvoeren van strikt noodzakelijke vervangingen om de functionaliteit te waarborgen. Hierdoor zijn werkzaamheden en bijbehorende kosten doorgeschoven naar toekomstige jaren. De impact hiervan op het programma Watersystemen ten opzichte van de begroting betreft € 0,44 miljoen.

In 2025 is gestart met de stimuleringsregelingen initiatieven klimaatadaptie en klimaatbestendige ruimte ontwikkeling. Hiervan is de regeling initiatieven klimaatadaptie pas in december uitgerold en hiervan zijn alleen advertentiekosten gemaakt. De regeling klimaatbestendige ruimte ontwikkeling is op projectmatige basis en die zijn minder uitgevoerd dan begroot door de opstart dit jaar van deze stimuleringsregeling. De impact t.o.v. de begroting betreft € 0,24 miljoen.

Het advies beleidsondersteunend, het advies streefpeilenplannen en het advies omtrent droogtestudies en klimaatonderzoek is opgestart maar zonder advies van derden. Bij de begroting was ervan uitgegaan dat advies van derden benodigd was om deze werkzaamheden uit te voeren, echter is dit door eigen personeel opgepakt. Hierdoor zijn deze kosten bespaard t.o.v. de begroting. De impact hiervan op programma Watersystemen betreft € 0,54 miljoen.

2.2.1 Overzicht incidentele baten en lasten

In de begroting van 2025 zijn incidentele baten en lasten opgenomen. Deze zijn in de onderstaande tabel weergegeven t.o.v. de gerealiseerde incidentele baten en lasten.

Post	Rekening 2025	Begroting 2025	Omschrijving
Cloudsoftwareprojecten	2.128	1.668	Betreffen kosten voor het nieuw financieel systeem.
Sloopkosten project AWP 2.0, persstation Hoeven	1.700	0	In het project AWP 2.0, als onderdeel van de deelproject persstation Hoeven, zijn er oude opstallen gesloopt en is er een ondergrondse leiding en verwijderd. De sloopkosten waren in eerste instantie op het project begroot, maar zijn conform het activabeleid in 2025 ineens afgeschreven.
Opstellen en vaststellen legger primaire keringen	50	400	Deze kosten zijn maar voor een deel uitgevoerd in 2025, het overige gedeelte wordt uitgevoerd in 2026.
Budget proces Onderhouden	39	375	Het saldo van de eenmalig extra begrote kosten van € 0,73 miljoen en eenmalige bezuiniging € 0,35 miljoen is lager vanwege: Een aantal werkzaamheden zijn intern uitgevoerd door eigen medewerkers of zijn binnen lopende contracten uitgevoerd.

Post	Rekening 2025	Begroting 2025	Omschrijving
			Het budget voor civiele inspecties is slechts deels benut vanwege capaciteitsgebrek en verschuiving van prioriteiten. De gereserveerde middelen voor externe advisering bij baggerwerkzaamheden bleken niet nodig te zijn.
Extra inleen/diensten financieel en juridisch	95	170	Ten behoeve van de implementatie van het nieuwe belastingstelsel is juridisch advies ingehuurd, onder andere voor het kostentoedelingsonderzoek en het opstellen van overeenkomsten met separate lozers. Een deel van deze kosten zou worden gedekt door de inzet van een externe projectleider. Uiteindelijk is besloten deze rol intern, via een projectteam, in te vullen. Hierdoor zijn de totale kosten lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot.
Energie Dongemond	200	162	Extra inkoop van energie op zuivering Dongemond vanwege minder productie van elektriciteit door een renovatie van de slibgisting.
Overige posten	0	72	In de financiële verordening is opgenomen dat in het overzicht van de gerealiseerde incidentele baten en lasten posten vanaf € 100.000 worden gespecificeerd, vandaar dat hier niets is opgenomen.
Ophoging pensioen overdrachtswaarde Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA)	472	0	In het kader van de wet toekomst pensioenen is er een onderzoek geweest naar de overdrachtswaarde APPA. Hieruit is gebleken dat onze voorziening te laag is opgenomen.
BTW controle	263	0	Over het boekjaar 2022 hebben we een controle laten uitvoeren door de Belastingdienst op de juistheid van de aangiften omzetbelasting. Bij deze controle is gebleken dat er sprake is van structurele fouten ten aanzien van het in rekening brengen en aangeven van de omzetbelasting. De Belastingdienst heeft hierop verzocht om ook voor de andere boekjaren van 2020 t/m

Post	Rekening 2025	Begroting 2025	Omschrijving
			2025 een suppletie te doen voor de geconstateerde structurele fouten. Waar mogelijk hebben we de BTW in rekening gebracht bij de eindgebruiker en waar niet mogelijk, worden de lasten geabsorbeerd door het Waterschap. De uiteindelijke last van alle correcties die we hebben moeten nemen in 2025 bedraagt € 0,26 miljoen. Voor de toekomst zal de omzetbelasting, waar van toepassing, in rekening worden gebracht aan de eindgebruikers en zal deze worden meegenomen in de reguliere aangifte, wat niet tot een aanvullende last zou leiden voor het Waterschap.
Totaal	4.947	2.847	Incidentele lasten 2025

Tabel 2.3: Incidentele lasten 2025 (bedragen x € 1.000,-)

Begrotingspost	Rekening 2025	Begroting 2025	Omschrijving
Verkoop dienstauto’s	62	200	De eigen dienstauto's worden verkocht en er wordt voor autolease gekozen. In 2025 zijn niet alle eigen dienstauto's verkocht wat wel gebudgetteerd was. Ook blijven de eigen dienstauto's langer rijden waardoor de verkoopwaarde minder wordt. De verkoop van de overige eigen dienstauto's zal plaatsvinden in 2026. Eind 2026 zullen alle auto's via autolease rijden.
Vestigen zakelijk recht van opstal	349	0	Het betreft een vergoeding voor het vestigen van een zakelijk recht van opstal op grond van het waterschap, ten behoeve van de netbeheerder. In ruil voor dat beperkte recht betaalt de netbeheerder eenmalig een vergoeding; deze vergoeding is belast met overdrachtsbelasting. Dit soort baten is in de praktijk lastig vooraf te ramen. Zolang onderhandelingen nog lopen, besluitvorming nog niet is afgerond of de notariële akte nog niet is gepasseerd, bestaat er nog onzekerheid over zowel de hoogte als het moment van ontvangst. In dit geval was dat moment ná het opstellen van de laatste prognose, waardoor de € 0,35 miljoen daar nog niet in was verwerkt.
Totaal	411	200	Incidentele baten 2025

Tabel 2.4: Incidentele baten 2025 (bedragen x € 1.000,-)

2.2.2 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Gegevens 2025 *bedragen x € 1,-*	A.F.M. Meuleman
	Secretaris- directeur
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 175.401
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.203
Subtotaal	**€ 198.604**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	**€ 198.604**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens 2024 *bedragen x € 1,-*	A.F.M. Meuleman
	Secretaris- directeur
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 167.142
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.282
Subtotaal	**€ 190.424**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	**€ 190.424**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Tabel 2.5: Wet normering topinkomens gegevens over 2025 en 2024

De Wet normeringtopinkomens (WNT) is van toepassing op waterschap Brabantse Delta. Het voor waterschap Brabantse Delta toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 0,246 miljoen. Dit is het algemeen bezoldigingsmaximum bij een dienstverband met volledige duur (365 dagen) en volledige omvang (1,0 fte).

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

- Er zijn bij waterschap Brabantse Delta in 2025 geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan de topfunctionaris betaald.
- Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2025 een bezoldiging boven het toepasselijk WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden.
- Er zijn in 2025 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.
- Er is in 2025 geen gebruik gemaakt van WNT-overgangsrecht en ook zijn er geen non-activiteitsregelingen getroffen voor de topfunctionarissen.
- Sinds 2018 is de zogenaamde anticumulatiebepaling in werking getreden. Dit houdt in dat, indien een leidinggevende topfunctionaris bij meerdere WNT-instellingen een leidinggevende topfunctie vervult, de instelling in de WNT verantwoording vermeldt welke topfunctionaris en welke WNT- instellingen het betreft. Bij waterschap Brabantse Delta is geen sprake van een leidinggevende topfunctionaris die bij meerdere WNT-instellingen een leidinggevende topfunctie vervult.

3. Gerealiseerde investeringen en toelichting

In de gewijzigde begroting 2025 is € 88,5 miljoen bruto investeringsuitgaven en € 74,4 miljoen netto investeringsuitgaven opgenomen. De realisatie bedraagt € 83,5 miljoen bruto (94%) en € 74,6 miljoen netto (100%).

3.1 Investeringen

Realisatie investeringsuitgaven 2025

Investeringsuitgaven[3]	Rekening Netto uitgaven 2025	Rekening Subsidies / Bijdragen 2025	Rekening Bruto uitgaven 2025
Programma Waterketen	43.048	299	43.347
Programma Watersystemen	11.245	1.691	12.936
Programma Waterveiligheid	18.131	6.925	25.057
- Reguliere projecten waterveiligheid	4.039	4.329	8.368
- Regionale keringen	2.723	-	2.723
- HWBP-bijdrage	7.752	-	7.752
- Reguliere projecten vaarwegenbeheer	1.168	151	1.320
- Achterstand baggeren vaarwegen	2.449	2.445	4.894
Bedrijfsvoering	2.202	-	2.202
Totaal gerealiseerde investeringsuitgaven	74.627	8.915	83.542

Tabel 3.1: Investeringsuitgaven (bedragen x € 1.000,-)

[3] De investeringsuitgaven zijn exclusief de in de staat van activa apart gerapporteerde projectfacturen en subsidies die over het jaar heen lopen. Ook zijn in deze cijfers de mutaties in het project voor strategische en anticiperende grondaankopen niet meegenomen. Zodra aangekochte gronden worden ingezet op investeringsprojecten worden deze gerapporteerd in de investeringsuitgaven.

Verwachte investeringsuitgaven bij bestuursrapportage 2025-2

Investeringsuitgaven	Burap 2-2025 Netto	Burap 2-2025 Subsidies / Bijdragen 2025	Burap 2-2025 Bruto uitgaven 2025
Programma Waterketen	41.500	600	42.100
Programma Watersystemen	12.000	3.600	15.600
Programma Waterveiligheid	18.500	5.700	24.200
- Reguliere projecten waterveiligheid	4.600	3.500	8.100
- Regionale keringen	2.200	-	2.200
- HWBP-bijdrage	7.900	-	7.900
- Reguliere projecten vaarwegenbeheer	1.700	100	1.800
- Achterstand baggeren vaarwegen	2.100	2.100	4.200
Bedrijfsvoering	3.000	-	3.000
Totaal gerealiseerde investeringsuitgaven	75.000	9.900	84.900

Tabel 3.2: Investeringsuitgaven (bedragen x € 1.000,-)

Verwachte investeringsuitgaven bij bestuursrapportage 2025-1 / Gewijzigde begroting 2025

Investeringsuitgaven	Begroting Netto 2025	Begroting Subsidies / Bijdragen 2025	Begroting Bruto uitgaven 2025
Programma Waterketen	39.700	300	40.000
Programma Watersystemen	12.000	7.000	19.000
Programma Waterveiligheid	18.700	6.800	25.500
- Reguliere projecten waterveiligheid	4.600	4.600	9.200
- Regionale keringen	2.200	-	2.200
- HWBP-bijdrage	7.900	-	7.900
- Reguliere projecten vaarwegenbeheer	1.900	100	2.000
- Achterstand baggeren vaarwegen	2.100	2.100	4.200
Bedrijfsvoering	4.000	-	4.000
Totaal gerealiseerde investeringsuitgaven	74.400	14.100	88.500

Tabel 3.3: Investeringsuitgaven (bedragen x € 1.000,-)

Verwachte investeringsuitgaven bij begroting 2025

Investeringsuitgaven	Begroting Netto 2025	Begroting Subsidies / Bijdragen 2025	Begroting Bruto uitgaven 2025
Programma Waterketen	41.500	600	42.100
Programma Watersystemen	12.000	7.000	19.000
Programma Waterveiligheid	19.100	5.200	24.300
- Reguliere projecten waterveiligheid	4.400	3.100	7.500
- Regionale keringen	2.300	-	2.300
- HWBP-bijdrage	8.100	-	8.100
- Reguliere projecten vaarwegenbeheer	2.200	-	2.200
- Achterstand baggeren vaarwegen	2.100	2.100	4.200
Bedrijfsvoering	4.000	-	4.000
Totaal gerealiseerde investeringsuitgaven	76.600	12.800	89.400

Tabel 3.4: Investeringsuitgaven (bedragen x € 1.000,-)

3.2 Toelichting

Toelichting Waterketen

De € 3,35 miljoen hogere bruto uitgaven ten opzichte van de gewijzigde begroting komen voornamelijk door het project Vervangen Elektrotechnische Installatie RWZI Bath . De 1e fase, het vervangen van alle kabels van waterlijn 1, is halverwege 2025 opgeleverd en verliep voorspoedig. Hierdoor konden andere werkzaamheden eerder uitgevoerd worden. Daarnaast verlopen de projecten “Renovatie Slibgisting RWZI Dongemond & Waalwijk” en “Renovatie Pendelzuigruimers RWZI Nieuwveer” ook voorspoedig waardoor werkzaamheden eerder uitgevoerd konden worden. De genoemde projecten dragen sterk bij aan het duurzaam toekomstgericht en flexibeler maken van de waterketen.

Toelichting Watersystemen

De bruto uitgaven zijn ruim € 6 miljoen lager dan de Gewijzigde Begroting en de subsidies/bijdragen ruim € 5,3 miljoen lager. Zoals gemeld in BURAP-2 is de vrijwillige grondverwerving voor het deelgebied Strijpen/De Berk van het project “Uitvoering inrichting natte natuurparel Noordrand Midden” niet gelukt. In april heeft de provincie Noord-Brabant daarom het besluit genomen het instrument “volledige schadeloosstelling met als sluitstuk de mogelijkheid tot onteigening” in te zetten. De provincie zal nu het grondverwervingsproces gaan uitvoeren. De uitgaven- en opbrengstenprognose voor 2025 is daarmee verlaagd en over de jaargrens verschoven. Bij het project “Monitoring en uitvoering restopgave natuurinrichting Westelijke Langstraat (fase 2)” zijn de geplande werkzaamheden eind 2025 uitgevoerd, maar is de betaling verschoven naar 2026 en daarmee ook de subsidie-toerekening.

De kosten voor het project “Realiseren ecologische verbindingszone Landstad de Baronie”, voor verwerving van gronden en gevestigde kwalitatieve verplichtingen met bijbehorende kosten voor advies en inrichting, zijn lager dan begroot en een gedeelte van de werkzaamheden verschuift over de jaargrens of komen later dan verwacht. Daarnaast zijn met de gemeente Etten-Leur nieuwe financiële afspraken gemaakt die gunstiger zijn voor het waterschap. Hierdoor daalt ook de opbrengstenprognose.

Doordat het vaststellen van de landelijke gedragscode meer tijd in beslag nam zijn de werkzaamheden verschoven voor het project “Vervangen van beschoeiingen 2021 – 2025”. Voor het project “Baggeren stedelijke gebieden 2024” zijn de uitvoeringswerkzaamheden pas in oktober 2025 gegund, en zijn bij de opstart een paar werkzaamheden doorgeschoven naar 2026.

Van genoemde projecten zal de deadline (2027) qua Kaderrichtlijnwaterdoelstellingen niet in gevaar komen.

Toelichting Waterveiligheid

Reguliere projecten Waterveiligheid

De bruto uitgaven zijn ruim € 0,83 miljoen lager dan de Gewijzigde Begroting en worden voornamelijk veroorzaakt door een aantal grotere projecten die zich bevinden in de voorbereidingsfase en voorspoedig verlopen.

Reguliere projecten Vaarwegenbeheer

De € 0,68 miljoen lagere bruto uitgaven ten opzichte van de Gewijzigde Begroting wat betreft het Vaarwegenbeheer wordt onder andere veroorzaakt door het project “Renovatie damwanden en overige oeververdedigingen fase 1” omdat een aantal werkzaamheden zijn doorgeschoven naar 2026 vanwege een aantal lopende vergunningstrajecten.

Toelichting Bedrijfsvoering

Het project “Implementatie nieuw huisvestingsconcept veerkrachtig werken” bevindt zich inmiddels in de realisatiefase. De werkzaamheden zijn eind oktober 2025 gestart en het merendeel van de werkzaamheden zullen naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026 worden afgerond. Een deel van de kosten is doorgeschoven naar 2026. Dit veroorzaakt vooral de € 1,8 miljoen lagere bruto uitgaven ten opzichte van de Gewijzigde Begroting.

4. Balans en toelichting

4.1 Grondslagen waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarstukken 2025 zijn opgesteld in overeenstemming met de verslaggevingsregels uit het Waterschapsbesluit en de daarbij behorende ministeriële regeling “Beleidsvoorbereiding en verantwoording Waterschappen (BBVW).

De waardering van de activa en passiva heeft plaatsgevonden volgens de door het algemeen bestuur goedgekeurde Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Brabantse Delta. De verordening is vastgesteld met inachtneming van artikel 108 van de Waterschapswet en hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

Resultaatbepaling

Ten aanzien van de resultaatbepaling zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De jaarrekening is opgesteld volgens het stelsel van lasten en baten.
- De lasten en baten zijn toegerekend aan de periode waarin ze daadwerkelijk gemaakt zijn (matchingprincipe)
- De opgelegde waterschapsbelastingen zijn volledig als baten verantwoord in het betreffende jaar.
- Verliezen worden als last genomen op het moment dat ze voorzienbaar en betrouwbaar zijn in te schatten (voorzichtigheidsprincipe).

Bijdrage provincie Noord-Brabant in het kader van het vaarwegbeheer

De provincie Noord-Brabant heeft het vaarwegenbeheer gedelegeerd aan het waterschap. Het programma ‘Vaarwegen en havens’ dient zowel de watersysteemfunctie als de vaarwegenfunctie. De kosten komen ongeveer voor 50% ten laste van de taak Watersysteembeheer en 50% ten laste van de taak Vaarwegenbeheer. De kosten van de taak Vaarwegenbeheer worden volledig door de provincie Noord-Brabant vergoed. De definitieve bijdrage 2025 komt uit op € 2,44 miljoen (Begroting 2025 € 2,17 miljoen).

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

Dit betreft activa die niet tastbaar zijn. Deze activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingprijs, inclusief de kosten van eigen personeel, onder aftrek van ontvangen bijdragen en afschrijvingen. Hieronder valt ook de bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

Materiële vaste activa

Dit zijn tastbare investeringen, bijvoorbeeld in gronden, waterkeringen, kantoren, watergangen en zuiveringstechnische werken. De waardering van de materiële vaste activa vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingprijs, inclusief de kosten van eigen personeel, onder aftrek van ontvangen bijdragen en afschrijvingen. Door voortschrijdend inzicht in de inhoud en realisatie van projecten, worden projecten soms in een andere categorie of product geplaatst, dan waar ze oorspronkelijk waren opgenomen. Dit geeft een verschuiving in de beginbalans ten opzichte van de eindbalans van de vorige jaarrekening.

Financiële vaste activa

Dit betreffen voornamelijk deelnemingen (aandelen en agio SNB, aandelen Nederlandse Waterschapsbank). Deze activa zijn gewaardeerd tegen historische aanschafwaarde. Deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

NV Slibverwerking Noord-Brabant (SNB): Waterschap Brabantse Delta is met andere waterschappen aandeelhouder van de N.V. Slibverwerking Noord-Brabant (SNB). Het aandeel van waterschap Brabantse Delta bedraagt 14,51%. Voor de financiering van de N.V. werd bij de oprichting gekozen voor een deelname in het aandelenkapitaal en het beschikbaar stellen van agio. Als gevolg hiervan werkte de N.V. slechts met eigen vermogen. In 2020 is besloten de SNB voortaan gedeeltelijk met vreemd vermogen te gaan financieren via de Waterschapsbank. De aandeelhouders hebben zich daarbij garant gesteld (naar rato van het aandelenbezit) voor de leningen die de SNB afsluit. Voor waterschap Brabantse Delta gaat het om een garantstelling voor een bedrag van maximaal € 4,36 miljoen (exclusief eventuele achterstallige (boete)rente of kosten).

Aandelen Nederlandse Waterschapsbank (NWB): De aandelen zijn conform het Waterschapsbesluit gewaardeerd op basis van de historische aanschafwaarde. De aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank kunnen niet vrijelijk verhandeld worden. Op basis van de intrinsieke waarde van de bank kan gesteld worden dat de aandelen in theorie een hogere waarde vertegenwoordigen dan de hier verantwoorde historische waarde.

Activabeleid

In de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie van waterschap Brabantse Delta is vastgelegd dat het activabeleid tenminste eenmaal in de vier jaar wordt geactualiseerd en aan het algemeen bestuur ter vaststelling aangeboden. In 2024 is het activabeleid geactualiseerd, onder andere om de gevolgen van de harmonisatie verslaggevingsvoorschriften te verwerken. Het nieuwe beleid is per 2025 ingegaan.

Activeren van lasten

Voor zover eigen personeel een directe bijdrage levert aan projecten worden de kosten daarvan geactiveerd. Aan personeelskosten is in 2025 in totaal € 13,65 miljoen geactiveerd. Dit is inclusief een opslag voor kosten van huisvesting en ICT.

Waardering vaste activa

De afschrijving vindt plaats op de netto-investeringsbedragen. Ontvangen bijdragen en subsidies worden eerst in mindering gebracht op het bruto investeringsbedrag. Materiële vaste activa worden geactiveerd volgens de componentenmethode. Afschrijving vindt plaats op basis van de economische levensduur. De activa worden lineair afgeschreven in de termijnen zoals vermeld in de tabel bij de nota Waardering en afschrijving van Nota Activabeleid 2025. Er wordt gestart met afschrijven met ingang van de eerstvolgende maand nadat het activum gereed is voor het beoogde gebruik.

Waardering immateriële activa

Immateriële activa worden in beginsel in 5 jaar afgeschreven. Naast de legger/GEO-data, die in 10 jaar wordt afgeschreven, is de enige andere uitzondering hierop de bijdragen in investeringen van derden, waarbij meestal wordt afgeschreven op basis van de levensduur van de investering waarin wordt bijgedragen.

Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

VLOTTENDE ACTIVA

Vlottende activa

De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Bij de debiteuren is in genoemde "ingeschatte correcties" rekening gehouden met een marge voor oninbare debiteuren.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het nog te bestemmen resultaat. De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen contante waarde.

Vaste schulden

Dit betreft aangegane leningen met een oorspronkelijke looptijd van 1 jaar of langer. De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende passiva

Dit betreft uitstaande schulden met een looptijd korter dan 1 jaar. Deze schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

4.2 Balans per 31 december 2025

	ACTIVA		31-12 -2025		31-12-2024
	VASTE ACTIVA				
I	Immateriële vaste activa		49.825		57.996
II	Materiële vaste activa		542.596		503.955
III	Financiële vaste activa		4.478		3.131
	TOTAAL VASTE ACTIVA		**596.899**		**565.083**
	VLOTTENDE ACTIVA				
IV	Liquide middelen		4		1
V	Kortlopende vorderingen		21.959		16.979
VI	Overlopende activa		9.702		16.487
	TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**31.665**		**33.467**
	TOTAAL ACTIVA		**628.564**		**598.550**

	PASSIVA		31-12- 2025		31-12-2024
	VASTE PASSIVA				
VII	Eigen vermogen		26.096		28.999
A.	Reserves				
	Algemene/calamiteitenreserves/wachtgeldreserves	6.171		6.228	
	Reserves tariefegalisatie	14.891		16.584	
	Bestemmingsreserve duurzaam financieel beleid	6.767		6.699	
	Bestemmingsreserve Cloudsoftwareprojecten	1.074		500	
	Bestemmingsreserve overdracht RWS	0		38	
		28.903		30.049	
B.	Nog te bestemmen resultaat	-2.808		-1.051	
VIII	Voorzieningen		3.803		3.212
IX	Vaste schulden		517.109		510.129
	TOTAAL VASTE PASSIVA		**547.008**		**542.340**
	VLOTTENDE PASSIVA				
X	Netto vlottende schulden		39.295		21.097
XI	Overlopende passiva		42.262		35.112
	TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**81.557**		**56.210**
	TOTAAL PASSIVA		**628.564**		**598.550**

Tabel 4.1: Totaaloverzicht activa en passiva (bedragen x € 1.000,-)

4.3 Toelichting op de balans

Vaste activa

Totaaloverzicht vaste activa	*+ of -/-*	*bedragen x €1.000*
Boekwaarde Activa 31-12-2024 balans	+	**565.083**
Boekwaarde Staat van Activa rekening 1-1-2025	+	**565.083**
Uitgaven	+	77.614
Desinvesteringen	-/-	428
Geactiveerde personeelslasten	+	13.646
Subsidies en bijdragen van derden	-/-	9.836
Investeringen 2025	+	**80.996**
Afschrijvingen 2025	-/-	47.728
Extra afschrijvingen	-/-	1.452
Boekwaarde 31-12-2025 Staat van Activa	+	**596.899**
Boekwaarde activa 31-12-2025 balans	+	**596.899**

Tabel 4.2: Totaaloverzicht vaste activa (bedragen x € 1.000,-)

Door diverse oorzaken kunnen bij onderhanden projecten verschuivingen ontstaan tussen de verschillende activa-categorieën. Bijvoorbeeld als de procentuele verhouding tussen verschillende afschrijvingstermijnen wijzigt gedurende het project. Om aansluiting te houden met vorig boekjaar worden deze verschuivingen per 1 januari getoond, alvorens het verloop tijdens het boekjaar te tonen in de verloopoverzichten.

I Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa *bedragen x € 1.000*	Boekwaarde 31-12-2024	Verschuiving tussen categorieën op 1-1-2025	Boekwaarde 1-1-2025
Onderzoek en ontwikkeling	6.698	-49	6.649
Bijdragen aan activa in eigendom van derden			
- Bedrijven	691	0	691
- Rijk	19.619	-30	19.589
- Openbare lichamen	6.653	0	6.653
- Overigen	661	0	661
Geactiveerde bijdrage Rijk	13.223	0	13.223
Overige immateriële vaste activa	10.451	-7.303	3.148
Totaal	**57.996**	**-7.383**	**50.614**

Tabel 4.3: Immateriële vaste activa – verschuivingen per 1 januari 2025 (bedragen x € 1.000,-)

Vanwege gewijzigde wet- en regelgeving vanuit de BBVW dient software onder de materiële vaste activa geclassificeerd te worden. Hiervoor is dan ook een correctie doorgevoerd op de beginbalans van € 6,21 miljoen.

Immateriële vaste activa *bedragen x € 1.000*	Boek-waarde 1-1-2025	Investering	Subsidie/ Bijdrage derden	Afschrijving	Des-investering/ verkoop	Boek-waarde 31-12-2025
Onderzoek en ontwikkeling	6.649	1.879	134	1.880	0	6.514
Bijdragen aan activa in eigendom van derden						
- bedrijven	691	0	0	138	0	553
- Rijk	19.589	7.880	0	5.477	0	21.991
- openbare lichamen	6.653	425	16	244	0	6.817
- overigen	661	425	140	17	0	929
Geactiveerde bijdrage Rijk	13.223	0	0	3.177	0	10.046
Overige immateriële vaste activa	3.148	513	99	587	0	2.975
Totaal	**50.614**	**11.122**	**390**	**11.521**	**0**	**49.825**

Tabel 4.4: Immateriële vaste activa – verloopoverzicht 2025 (bedragen x € 1.000,-)

Conform het Waterschapsbesluit wordt de post onderzoek en ontwikkeling afzonderlijk toegelicht. In het volgend overzicht worden de projecten met uitgaven > € 0,05 miljoen in 2025 nader toegelicht:

	Project	Toelichting 2025	Uitgaven 2025 netto
800676	Monitoring primaire keringen naar aanleiding van uitkomsten 4e ronde toetsing 2023	Monitoring van de primaire waterkeringen ("dijken") van het waterschap is belangrijk voor de standzekerheid op langere termijn. In dit project is het monitoringsysteem gerealiseerd, waarbij de meetwaarden input zijn voor een model voor monitoring van de dijken.	€ 309.094
800717	Realiseren Demo Installatie Vivianiet terugwinning op RWZI Nieuwveer (LIFE-project Phos4EU 101113877)	Het waterschap werkt aan de realisatie van een proeffabriek voor de terugwinning van vivianiet uit slib op RWZI Nieuwveer. Met de bouw van deze proeffabriek neemt ons waterschap een voortrekkersrol in de fosfaatterugwinning. Dit is een substantieel onderdeel in de bredere doelstelling om te komen tot een circulaire maatschappij. Door de bouw van een proeffabriek wordt een push gegeven aan de verdere doorontwikkeling en wereldwijde verspreiding van deze technologie. Dit gebeurt in samenwerking met verschillende partners en met financiële ondersteuning van Europese subsidie.	€ 389.664

	Project	Toelichting 2025	Uitgaven 2025 netto
800860	Uitwerken Stappenplan Risicobeheersing Waterveiligheid	Waterveiligheid kan het waterschap garanderen als de risico's beperkt en beheerst zijn. Daarom ontwikkelt het waterschap een stappenplan voor risicobeheersing voor risico's voor de primaire waterkeringen ("dijken") van het waterschap en werkt dit stappenplan uit naar een praktische werkwijze en hiervoor benodigde tooling.	€ 153.642
800911	Planproject toekomstbestendige RWZI's nav ketenplan	Binnen het project worden voor 5 RWZI's toekomstbestendige plannen uitgewerkt in separate studies. Ieder plan bevat meerdere varianten waarin is uitgewerkt hoe aan de doelen en ambities van het waterschap bijgedragen kan worden en welke extra investeringen hier tegenover staan. De plannen voor RWZI's Nieuw-Vossemeer en Baarle Nassau zijn inmiddels uitgewerkt. Aan de plannen voor RWZI's Halsteren, Dongemond en Rijen wordt gewerkt.	€ 136.785
800955	Trajectaanpak Keizersveer - Waalwijk	Uit de resultaten van de beoordelingsrapportage van dijktraject 35-1 is gebleken dat de primaire kering (tussen de Keizersveerse Brug en de Bovenlandse Sluis bij Waalwijk) niet aan de norm voldoet. De Trajectaanpak (vereiste vanuit het HWBP) heeft als doel om een goed beeld te krijgen van de veiligheidsopgave en de ontwikkelingen in de omgeving. Op basis hiervan wordt een strategie bepaald voor de dijkversterking, het type maatregelen omschreven en om inzicht verkregen in de kosten, de fasering en onzekerheden. De Trajectaanpak is de eerste stap om project Keizersveer-Waalwijk middels een ingangstoets te plaatsen op het programma van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).	€ 170.017

	Project	Toelichting 2025	Uitgaven 2025 netto
800959	Monitoring regionale keringen	Inzicht verkrijgen in het gedrag van regionale keringen in reguliere en extreme omstandigheden, door het uitvoeren van meetplannen. Voor het water bestaat het benodigd product uit het treffen van voorbereidingen voor het modelleren van het watersysteem ten behoeve van waterveiligheidstaken van het waterschap. Op deze wijze wordt rekening gehouden met reeds lopende hydrologische modellering bij het waterschap. Tevens wordt geëvalueerd of het huidige net van oppervlaktewatermeetpunten voldoende informatie levert om het model te voeden, of dat aanvullende meetpunten noodzakelijk zijn. Voor keringen zijn meerdere producten benodigd. Een meetnet voor het meten van waterspanningen geeft meer inzicht in het geohydrologisch gedrag van de kering. Daarnaast wordt een proevenverzameling opgesteld om gebiedsspecifieke grondeigenschappen in kaart te brengen.	€ 70.278
800993	Innovatie Initiatieven Waterketen	Binnen het project worden meerdere innovatieve initiatieven gerealiseerd. Dit kan in de vorm van een pilot of de verdere implementatie op RWZI's. Project Lachgas: Inzicht krijgen in de lachgasproductie en mogelijke maatregelen om deze te verminderen. Inzicht krijgen in het effect van maatregelen op lachgas, maar ook op andere parameters zoals energie, chemicaliën en effluentkwaliteit. Voldoen aan de meetverplichting voor het versnellingsplan lachgas om generieke emissiefactoren te verkrijgen die als referentie kunnen dienen om de reductie te onderbouwen. Project Harkos: Het cAGS-proces is een doorontwikkeling van het succesvolle Nereda proces (batch proces). In de nieuwe demonstratie fase werken vijf waterschappen, Stowa en adviesbureau RHDHV samen om de techniek te demonstreren voor een continu	€ 241.951

	Project	Toelichting 2025	Uitgaven 2025 netto
		proces. De toepassing van continu-aeroobkorrelslib in onze zuiveringen kan de capaciteit van de zuivering significant vergroten, specifiek energie- en chemicaliënverbruik verminderen en de effluent kwaliteit verbeteren. Voor RWZI Bath en RWZI Nieuwveer kan dit helpen om te voldoen aan nieuwe eisen uit de Europese richtlijn stedelijk afvalwater. Project Verdygo: Standaardiseren op een beschikbaar modulair ontwerp van afvalwaterzuiveringen, genaamd Verdygo. Naast het sneller ontwerpen en bouwen, zorgt standaardisatie dat het onderhoud en de bediening eenvoudiger en efficiënter zijn. Dit kan leiden tot minder kwetsbaarheid en een betere inzet van personeel. Project PHA2USE: In het samenwerkingsverband PHA2USE is eerder aangetoond dat uit slib PHA geproduceerd kan worden, de grondstof voor biologisch afbreekbare plastic (Caleyda). In dit project (samenwerkingsverband PHA2USE-transitiefase) vindt verder onderzoek plaats dat moet aantonen of grootschalige productie tot een positieve value case leidt. Dit onderzoek vindt plaatst met een pilot installatie die een half jaar draait op rwzi Nieuwveer en vervolgens een half jaar op rwzi Eindhoven (ws de Dommel). Als de uitkomst positief is dan is de volgende fase de bouw van een full scale installatie op een nader te bepalen zuivering (in een vervolgproject).	

	Project	Toelichting 2025	Uitgaven 2025 netto
801010	Onderzoek en uitvoering kleinschalige maatregelen bestrijding blauwalg 2025- 2028	Om Blauwalgenoverlast tegen te gaan worden (in samenwerking met de gemeente, al gestart in voorgaande "Blauwalg-projecten") locatiespecifieke watersysteemanalyses uitgevoerd naar oorzaken en mogelijke oplossingen. Ook worden proeven (bijvoorbeeld laboratoriumproeven en enclosureproeven in het veld) uitgevoerd om te testen of maatregelen werken en welke maatregelen het beste werken. Pas daarna worden (in overleg en samenwerking met de gemeente) maatregelen daadwerkelijk uitgevoerd. Op deze manier zijn al meerdere waterpartijen aangepakt met structurele maatregelen en is daar de blauwalgoverlast verdwenen. In vervolg op een prijsvraag van STOWA/WSBD/Waternet is bij de Binnenschelde een één jaar durende pilot (2024-2025) uitgevoerd om een nieuwe waterzuiveringstechniek op fosfaat verwijdering te testen (in samenwerking met gemeente Bergen op Zoom en provincie Noord-Brabant). De resultaten worden in 2026 beoordeeld en dan wordt bekeken hoe hier vervolg aan wordt gegeven.	€ 124.310

Tabel 4.5: Overzicht post onderzoek en ontwikkeling

II Materiële vaste activa

Materiële vaste activa *bedragen x € 1.000*	Boekwaarde 31-12-2024	Verschuiving tussen categorieën op 1-1-2025	Boekwaarde 1-1-2025
Gronden en terreinen	15.541	-1	15.540
Vervoermiddelen	101	0	101
Machines/apparaten/werktuigen	6.716	1.113	7.829
Bedrijfsgebouwen	28.589	-292	28.298
Woonruimten	228	0	228
Grond, weg- en waterbouw-kundige werken:			
- Waterkeringen	86.291	1.524	87.815
- Watergangen/kunstw./gemalen	107.572	-1.089	106.483
- Zuiveringstechnische werken			
> Transportsystemen	134.224	1.892	136.116
> Zuiveringsinstallaties	89.702	374	90.076
> Slibverwerkingsinstallaties	17.776	1	17.777
- Vaarwegen en havens	14.577	0	14.577
Overige materiële vaste activa	1.297	3.860	5.157
Subsidies beschikt na balansdatum	0	0	0
Nog te ontvangen facturen	1.341	0	1.341
Totaal	**503.955**	**7.383**	**511.338**
In exploitatie	445.994		445.994
Onderhanden werk	57.961	7.383	65.344
Totaal	**503.955**	**7.383**	**511.338**

Tabel 4.6: Materiële vaste activa – verschuivingen per 1 januari 2025 (bedragen x € 1.000,-)

Vanwege gewijzigde wet- en regelgeving vanuit de BBVW dient software onder de materiële vaste activa geclassificeerd te worden. Hiervoor is dan ook een correctie doorgevoerd op de beginbalans van € 6,21 miljoen.

Materiële vaste activa *bedragen x € 1.000*	Boek-waarde 1-1-2025	Investering	Subsidie/ Bijdrage derden	Afschrijving	Des-investering / verkoop	Boek-waarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	15.540	6.329	0	136	428	21.305
Vervoermiddelen	101	1	0	72	0	30
Machines/apparaten/werktuigen	7.829	1.860	0	1.343	0	8.346
Bedrijfsgebouwen	28.298	917	0	1.484	0	27.731
Woonruimten	228	0	0	9	0	219
Grond, weg- en waterbouw-kundige werken:						
- Waterkeringen	87.815	8.752	4.329	2.495	0	89.743
- Watergangen/kunstw./gemalen	106.483	12.397	1.467	6.865	0	110.548
- Zuiveringstechnische werken						
> Transportsystemen	136.116	11.324	121	12.840	0	134.479
> Zuiveringsinstallaties	90.076	27.228	12	8.666	0	108.626
> Slibverwerkingsinstallaties	17.777	3.582	0	1.692	0	19.667
- Vaarwegen en havens	14.577	6.213	2.596	1.194	0	17.001
Overige materiële vaste activa	5.157	40	0	690	0	4.507
Subsidies beschikt na balansdatum	0	0	921	0	0	-921
Nog te ontvangen facturen	1.341	-26	0	0	0	1.315
Totaal	**511.338**	**78.618**	**9.446**	**37.487**	**428**	**542.596**
In exploitatie	445.994					449.073
Onderhanden werk	65.344					93.523
Totaal	**511.338**	**0**	**0**	**0**	**0**	**542.596**

Tabel 4.7: Materiële vaste activa - verloopoverzicht 2025 (bedragen x € 1.000,-)

Per 31-12-2025 bedraagt de boekwaarde € 543 miljoen, waarvan € 94 miljoen in nog lopende projecten.

In de rij 'Subsidies beschikt na balansdatum' in tabel 4.7 wordt een bedrag opgenomen voor subsidiebeschikkingen die betrekking hebben op prestaties in 2025, maar waarvoor de beschikking na 31-12-2025 is ontvangen.

In de rij 'Nog te ontvangen facturen' in tabel 4.7 wordt een bedrag opgenomen van de prestaties die in het boekjaar zijn geleverd, maar waarvoor aan het einde van het jaar nog geen factuur van de leverancier is ontvangen. De boekwaarde per 31-12-2025 is lager dan de boekwaarde per 1-1-2025 en hierdoor wordt in het verloopoverzicht een negatief bedrag gepresenteerd.

Momenteel zijn er 2 rechten van erfpacht op materiële activa gevestigd.

- Project Vierde Bergboezem.

In 2012 zijn in het kader van natuurontwikkeling en natuurbeheer uit dit project gronden in erfpacht gegeven bij Staatsbosbeheer voor de duur van 30 jaar. Staatsbosbeheer betaalt hiervoor geen vergoeding.

- Projecten Zwarte Sloot en Zoekse Loop

In 2018 is het recht van erfpacht voor de duur van 30 jaar gevestigd op de percelen Rucphen U 160, Rucphen U 361, Rucphen U 1364, Rucphen U 1386, Zundert L 320 en Zundert L 352. Erfpachter is de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten. De vereniging betaalt daarvoor geen vergoeding. In bestuurlijk overleg met de gemeenten Zundert en Rucphen is afgesproken dat het waterschap als pilot voor de projecten ecologische verbindingszones Zwarte Sloot en Zoekse Loop wil meewerken aan een eigendomsoverdracht aan de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten. Aan het einde van de erfpachtstermijn wordt het eigendom tegen een bedrag van € 1 overgedragen.

In 2025 zijn er geen nieuwe erfpachtovereenkomsten afgesloten.
Een overzicht van de lopende projecten met de restantkredieten en de verwachte afloop na 2025 is in bijlage 5 opgenomen.

De verzekerde waarde van de opstallen en inventaris in 2025 is € 904 miljoen. Ten opzichte van 2024 is een indexering toegepast conform de Troostwijk index van 4,13% voor opstallen en 4,06% voor de inventaris.

III Financiële vaste activa

Financiële vaste activa *bedragen x € 1.000*	Boek-waarde 1-1-2025	Toename	Afschrijving / aflossing	Des-investering/ verkoop	Boek-waarde 31-12-2025
Kapitaalverstrekkingen aan bedrijven NV Slibverwerking Noord-Brabant					
- Aandelen SNB	645	-	-	-	645
- Agio	1.585	1.521	122	-	2.984
- Bouwrente	536	-	52	-	484
Aandelen NV Nederlandse Waterschapsbank	308	-	-	-	308
Aandelen AquaMinerals	56	-	-	-	56
overige uitzettingen > 1 jr	-	-	-	-	-
Totaal financiële vaste activa	**3.131**	**1.521**	**174**	**-**	**4.478**

Tabel 4.8: Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000,-)

NV Slibverwerking Noord-Brabant (SNB): In totaliteit is door waterschap Brabantse Delta oorspronkelijk € 1,27 miljoen aandelenkapitaal en € 35,7 miljoen agio gestort. Het aandeel bedroeg zowel in het aandelenkapitaal als agio 28%. Het aandeel van waterschap Brabantse Delta bedraagt nu 14,51%. Dit is door de tijd heen gewijzigd door toe- en uittreden van verschillende waterschappen. SNB heeft in 2025 een investeringsvoorstel voorgelegd aan de aandeelhouders. De AVA heeft op 10 juli 2025 ingestemd met het investeringsvoorstel. De investeringen worden deels gefinancierd door de aandeelhouders die bijstorten in het eigen vermogen van SNB. De bijstorting vind plaats naar rato van bezit. Voor WBD is het bezit 14.51%.

Op 10 december 2025 werd in de algemene vergadering van aandeelhouders besloten tot een agio-uitkering van € 0,12 miljoen.

Aandelen Nederlandse Waterschapsbank: Waterschap Brabantse Delta heeft € 0,31 miljoen gestort in het aandelenkapitaal van de N.V. Nederlandse Waterschapsbank. Per 31 december 2025 bestaat het bezit uit:
- 1.796 Aandelen A 100% volgestort
- 220 Aandelen A 200% volgestort
- 483 Aandelen B 25% gestort

Op basis van het gewogen gemiddelde heeft waterschap Brabantse Delta een aandeel van 4,7%.
In de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders is het vastgestelde dividend over boekjaar 2024 € 50 miljoen. Het aandeel van waterschap Brabantse Delta hierin bedraagt € 2,12 miljoen.

Vlottende activa

IV Liquide middelen

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Tegoeden van banken en kassaldo	4	1
Rekening-courant Schatkistbankieren	0	0
Totaal liquide middelen	**4**	**1**

Tabel 4.9: Liquide middelen (bedragen x € 1.000,-)

Op 15 december 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Het gaat daarbij om de middelen die het waterschap niet onmiddellijk nodig heeft voor de publieke taak. Het waterschap heeft daartoe in 2013 een nieuwe bankrekening geopend, die is gekoppeld aan het ministerie van Financiën. Zie onderdeel “VII Eigen vermogen” in deze paragraaf voor het drempelbedrag en de gemiddeld aangehouden bedragen in de schatkist per kwartaal in 2025.

V Kortlopende vorderingen

Kortlopende vorderingen	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Vorderingen op belastingdebiteuren	14.720	13.105
Vorderingen als gevolg van subsidies en bijdragen	32	52
Overige vorderingen	7.207	3.822
Totaal kortlopende vorderingen	**21.959**	**16.979**

Tabel 4.10: Kortlopende vorderingen (bedragen x € 1.000,-)

Belastingdebiteuren

Dit zijn de reeds verzonden aanslagen. In de onderstaande tabel staan de nog definitief vast te stellen aanslagen verminderd met de verwachte correcties op reeds opgelegde aanslagen.

Jaar	*Belasting-debiteuren* WVO Zuiverings-heffing	*Belasting-debiteuren* Ingezetenen	*Belasting-debiteuren* Omslag gebouwd	Totaal	Ingeschatte dubieuze debiteuren	Per saldo
2016	0	0	0	0	0	0
2017	-1	0	0	-1	-1	0
2018	6	1	1	8	8	0
2019	8	3	2	13	13	0
2020	23	9	4	36	36	0
2021	52	20	7	79	59	20
2022	103	41	12	156	39	117
2023	302	77	35	414	83	331
2024	1.151	179	107	1.437	520	919
2025	6.517	1.942	2.382	10.841	700	10.141
Totaal	**8.162**	**2.272**	**2.549**	**12.983**	**1.457**	**11.527**

Tabel 4.11: Belastingdebiteuren (bedragen x € 1.000,-)

Te ontvangen belastingopbrengsten van BWB	Totaal	Ingeschat oninbaar	Per saldo
Te ontvangen belastingopbrengsten	1.733	104	1.628
Totaal te ontvangen belastingopbrengsten	**1.733**	**104**	**1.628**

Tabel 4.12: Te ontvangen belastingopbrengsten van BWB (bedragen x € 1.000,-)

Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening dubieuze debiteuren bedraagt in totaal € 1,93 miljoen, waarvan € 1,46 miljoen betrekking heeft op de dubieuze belastingdebiteuren. De bijbehorende vervolgingskosten bedragen € 0,10 miljoen. Verder heeft het bedrag van € 0,37 miljoen betrekking op de post debiteuren.

VI. Overlopende activa

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Te vorderen		
Vooruitbetaalde crediteuren	1.519	1.052
Nog te ontvangen belastingen	1.081	1.678
Te vorderen subsidies en bijdragen van derden	7.102	13.756
Totaal te vorderen	**9.702**	**16.487**

Tabel 4.13: Overlopende activa (bedragen x € 1.000,-)

Te vorderen subsidies en bijdragen van derden (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Toe-voeging	Ont-vangen	Boekwaarde 31-12-2025
EU				
Life subsidie Phos4eu ViviMag	250	0	0	250
Interrreg - Otter over de grens	250	0	250	0
Totaal EU	500	0	250	250
Rijk				
EVZ's Tilburg (POP3)	109	0	0	109
Aanpassing waterhuishouding Waalwijk	1.791	0	1.791	0
Onderzoek erodeerbaarheid klei (HWBP)	0	29	0	29
Uppwater	0	90	0	90
Vispassages 2022-2027	4.700	0	4.700	0
Totaal Rijk	6.611	119	6.502	228
Provincie				
Bijdrageregeling Water & Bodem (MOK 2e tranche)	319	0	319	0
Bijdrageregeling Water & Bodem (MOK 3e tranche)	0	769	0	769
Inhaalslag baggeren vaarwegen	147	98	0	245
Water tussen Wal en Schelde	19	16	0	35
Panpolders	0	4	0	4
Restopgave maatregelen Westelijke Langstraat, fase 2	0	495	0	495
Totaal Provincie	485	1.382	319	1.548
Overige decentrale overheden				
Realisatie EVZ Landstad De Baronie gemeente Alphen Chaam	33	10	0	43
Realisatie EVZ Landstad De Baronie gemeente Baarle Nassau	40	2	0	42
Realisatie EVZ Landstand de Baronie gemeente Etten-Leur	109	11	0	120
Realisatie EVZ landstand De Baronie gemeente Gilze en Rijen	46	1	0	47
Realisatie EVZ Landstad De Baronie gemeente Zundert	31	2	0	33
Baggeren stedelijk water gemeente Tilburg	32	0	32	0
Realisatie EVZ Boomkikker gemeente Gilze en Rijen	37	0	0	37
Realisatie EVZ Boomkikker gemeente Alphen Chaam	19	0	0	19
Baggeren stedelijk water gemeente Bergen op Zoom	34	0	34	0
Baggeren stedelijk wateren gemeente gemeente Waalwijk	24	0	24	0
Baggeren stedelijk wateren gemeente Breda	39	0	39	0

Te vorderen subsidies en bijdragen van derden (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Toe-voeging	Ont-vangen	Boekwaarde 31-12-2025
Baggeren stedelijk wateren gemeente gemeente Moerdijk	34	0	34	0
Baggeren stedelijk wateren gemeente Dongen	16	0	0	16
Baggeren stedelijk wateren gemeente Steenbergen	20	0	20	0
Realisatie EVZ Terheijden gemeente Drimmelen	19	37	0	56
Cruijslandse kreken gemeente Steenbergen	50	22	0	72
EVZ Reinierpolder, Steenbergse Vliet gemeente Steenbergen	45	272	0	317
Onderzoek en uitvoering kleinschalige maatregelen bestrijding blauwalg gemeente Bergen op Zoom	17	0	0	17
Uitvoering inrichtng natte natuurparel Noordrand Midden	11	0	0	11
Onderzoek en uitvoering kleinsschalige maatregelen bestrijding blauwalg - gemeente Roosendaal	0	6	0	6
Green Quays UIA gemeente Breda	1	0	1	0
Totaal overige decentrale overheden	657	363	184	836
Overige				
Groen Ontwikkelfonds EVZ Boomkikker Gilze en Rijen	180	0	0	180
Groen Ontwikkelfonds EVZ gem.Alphen-Chaam	95	0	0	95
Groen Ontwikkelfonds EVZ deel waterschap, Breda	404	0	0	404
Groen Ontwikkelfonds EVZ deel gemeente, Breda	930	0	0	930
Groen ontwikkelfonds EVZ Bleekloop	136	0	136	0
Noordrand Midden grondverwerving projectdeel West (GOB)	442	0	442	0
NNP Noordrand Midden Staatsbosbeheer	898	299	50	1.147
Groen Ontwikkelfonds, EVZ Reinierpolder Steenbergse Vliet	131	217	0	348
Groen Ontwikkelfonds, Realisatie EVZ Terheijden	43	6	0	49
Groen Ontwikkelfonds, Alphen Chaam EVZ Landstad De Baronie	57	45	0	102
Groen Ontwikkelfonds, Baarle Nassau, Realisatie EVZ Landstad De Baronie	52	8	0	60
Groen Ontwikkelfonds, Etten-Leur EVZ Landstad De Baronie	398	49	0	447
Groen Ontwikkelfonds, Gilze en Rijen EVZ Landstad De Baronie	117	2	0	119
Groen Ontwikkelfonds, Zundert EVZ Landstad De Baronie	103	7	0	110

Te vorderen subsidies en bijdragen van derden (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024	Toe-voeging	Ont-vangen	Boekwaarde 31-12-2025
Noordrand Midden GOB inrichting Zwermlaken (GOB)	928	0	928	0
Noordrand Midden West gronden vanaf 2022 (GOB)	361	0	361	0
Blue Deal Argentinë	189	30	25	194
Klimaatrobuuste bovenlopen Markdal – stroomgebied Merkske	0	20	0	20
Water tussen Wal en Schelde	39	11	15	35
Totaal Overige	5.503	694	1.957	4.240
Totaal te vorderen subsidies en bijdragen van derden	**13.756**	**2.558**	**9.212**	**7.102**

Tabel 4.14: Te vorderen subsidies en bijdragen van derden (bedragen x € 1.000,-)

Schatkistbankieren

Op 10 december 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de wet HOF en de Regeling Schatkistbankieren, die is vastgelegd in de wet tot wijziging van de Wet financiering decentrale overheden (wet FIDO). De regeling houdt in dat decentrale overheden en door hen opgerichte gemeenschappelijke regelingen, al hun overtollige liquide middelen en beleggingen vanaf eind 2013 dienen aan te houden bij het ministerie van Financiën en niet langer bij private partijen. Als overtollige liquide middelen worden alle middelen boven het drempelbedrag aangemerkt. De drempel is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen en is altijd minimaal € 1 miljoen. Het drempelbedrag voor 2025 bedraagt voor waterschap Brabantse Delta € 4,53 miljoen In onderstaande tabel is te zien dat in geen enkel kwartaal de drempel voor Schatkistbankieren is overschreden:

Gemiddeld aangehouden bedragen in 2025	Buiten ’s Rijks schatkist	In ’s Rijks schatkist
1e kwartaal 2025	0	0
2e kwartaal 2025	62	0
3e kwartaal 2025	32	0
4e kwartaal 2025	235	0

Tabel 4.15: Gemiddeld aangehouden bedrag in de schatkist per kwartaal in 2025 (bedragen x € 1.000,-)

VII Eigen vermogen

In 2024 is de nota reserves en voorzieningen geactualiseerd. Het nieuwe beleid is per 2025 ingegaan.

A Reserves

Algemene reserve/calamiteitenreserve

Het waterschap hanteert per taak een algemene/calamiteitenreserve. Deze reserves hebben geen specifieke bestemming en fungeren als algemeen 'weerstandsvermogen' van het waterschap. Rest risico's, waarvoor geen beheersmaatregelen zijn of kunnen worden voorzien, kunnen hiermee worden afgedekt. Voor risico's die redelijkerwijs zijn in te schatten worden voorzieningen gevormd of er wordt een keuze gemaakt voor wel of niet verzekeren. De norm voor het weerstandsvermogen (1,2 x omvang bekende risico's) is steeds beschikbaar als algemene bufferruimte voor calamiteiten/risico's, zie 5.1.2 weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Algemene reserve werkloosheidsuitkeringen

Vanuit deze bestemmingsreserve worden tekorten op de voorziening werkloosheidsuitkeringen personeel en/of bestuur aangevuld. Per 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren in werking getreden. De bepalingen uit de Wet Werkloosheid zijn nu van toepassing. Er is nu sprake van WW-uitkeringen en eventuele aanvullende uitkeringen. Deze uitkeringen komen voor rekening van het waterschap. Het waterschap blijft dus risicodrager. In 2025 is er € 0,17 miljoen uit deze reserve onttrokken en toegevoegd aan de voorziening. Per 31 december 2025 bedraagt de reserve € 0,45 miljoen.

Bestemmingsreserve duurzaam financieel beleid (DFB)

Vanaf 2017 zijn er diverse maatregelen genomen die bijdragen aan een duurzaam financieel beleid. De maatregelen leiden per direct tot een lagere schuldpositie en op de langere termijn ook tot lagere netto lasten voor het waterschap. In eerste instantie leiden ze echter tot een stijging van de lasten. Om deze tijdelijke extra lasten op te kunnen vangen zonder de belastingtarieven te verhogen is besloten om financiële meevallers toe te voegen aan een bestemmingsreserve.
In deel II Jaarrekening, hoofdstuk 1 Financieel resultaat en resultaatbestemming worden onder het kopje 'Toelichting op de resultaatbestemming' de voorgestelde onttrekkingen en toevoegingen aan de bestemmingsreserve voor het jaar 2025 toegelicht.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en mogelijkheden waarover het waterschap beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (artikel 4 Lid 1, Waterschapsbesluit). De waterschappen zijn vrij zelf te bepalen welke reserves tot de weerstandscapaciteit gerekend worden. Bij waterschap Brabantse Delta omvat de weerstandscapaciteit de algemene/calamiteitenreserves, de tariefegalisatiereserves en de bestemmingsreserves Duurzaam financieel beleid. Voor de weerstandscapaciteit per wettelijke taak zie paragraaf 5.1 Uiteenzetting van de financiële positie.

Verloop weerstandscapaciteit 2025	Stand 31-12-2024	Verwerking resultaat 2024	Mutaties 2025	Stand 31-12-2025
Algemene/calamiteitenreserve WS	2.189			2.189
Algemene/calamiteitenreserve ZB	3.425			3.425
Algemene reserve/WW uitkeringen	614		-57	557
Totaal algemene reserves	**6.228**		**-57**	**6.171**
Egalisatiereserve Watersysteembeheer	10.564	-11		10.553
Egalisatiereserve Zuiveringsbeheer	6.020	-1.682		4.338
Totaal egalisatiereserves	**16.584**	**-1.693**	**0**	**14.891**
Bestemmingsreserve DFB WS	5.181	-379		4.801
Bestemmingsreserve DFB ZB	1.518	447		1.965
Totaal bestemmingsreserve DFB	**6.699**	**68**	**0**	**6.767**
Beschikbare weerstandscapaciteit	**29.511**	**-1.625**	**-57**	**27.919**

Tabel 4.16: Verloop totale beschikbare weerstandscapaciteit 2025 (bedragen x € 1.000)

Overige bestemmingsreserves

Overige bestemmingsreserves	Boekwaarde 31-12-2024	Verwerking resultaat 2024	Mutaties 2025	Boekwaarde 31-12-2025
Cloudsoftware	500	574	0	1.074
Overdracht waterstaatswerken Rijkswaterstaat	38	0	-38	0
Totaal overige bestemmingsreserves	**538**	**574**	**-38**	**1.074**

Tabel 4.17: Overige bestemmingsreserves (bedragen x € 1.000)

B Nog te bestemmen resultaat

In hoofdstuk 1 Verslag ter verantwoording van het financieel beheer is het voorstel tot bestemming van het resultaat 2025 (€ 3,2 miljoen nadeel) opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn verplichtingen en risico's waarvan de omvang en/of tijdstip van nakoming niet exact te bepalen zijn, maar die wel redelijkerwijs zijn in te schatten. In onderstaande tabel is het verloop van de voorzieningen in 2025 in beeld gebracht.

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2024	Mutaties 2025			Boekwaarde 31-12-2025
		Toe-voegingen	vrijval	Onttrekkingen/ aanwendingen	
Voorzieningen arbeidsgerelateerde verplichtingen					
Voorziening WW uitkeringen personeel	153	19		-109	63
Voorziening APPA-uitkeringen bestuur	57	147		-81	122
Voorziening pensioenen bestuur	3.003	811		-197	3.617
Totaal voorzieningen	**3.212**	**976**		**-386**	**3.803**

Tabel 4.18: Voorzieningen (bedragen x € 1.000)

Voorziening Werkloosheidsuitkeringen personeel

Per 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren in werking getreden en zijn de bepalingen uit de Wet Werkeloosheid van toepassing. Er is nu sprake van werkloosheidsuitkeringen en eventuele aanvullende uitkeringen. Het waterschap is risicodrager en een voorziening blijft daardoor noodzakelijk. Vanuit deze voorziening worden de reeds ingegane werkloosheidsuitkeringen van voormalig personeel betaald. Jaarlijks wordt beoordeeld of de voorziening nog toereikend is om de aanspraken op uitkeringen te kunnen nakomen. Per 31-12-2025 is een voorziening benodigd van € 0,06 miljoen. Vanuit de bestemmingsreserve Werkloosheidsuitkeringen is een onttrekking van € 0,11 miljoen gedaan voor betaling aan de uitkeringsgerechtigden.

Voorziening APPA-uitkeringen bestuur

Per 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren in werking getreden en zijn de bepalingen uit de Wet Werkeloosheid van toepassing. Er is nu sprake van werkloosheidsuitkeringen en eventuele aanvullende uitkeringen. Voor bestuurders is de regeling APPA van toepassing. Het waterschap is risicodrager en een voorziening blijft daardoor noodzakelijk. Vanuit deze voorziening worden de reeds ingegane werkloosheidsuitkeringen van bestuur betaald. Jaarlijks wordt beoordeeld of de voorziening nog toereikend is om de aanspraken op uitkeringen te kunnen nakomen. Per 31-12-2025 is een voorziening benodigd van € 0,12 miljoen. Vanuit de bestemmingsreserve Werkloosheidsuitkeringen is een toevoeging van € 0,15 miljoen gedaan om de voorziening op de gewenste hoogte te brengen. De verhoging is noodzakelijk omdat er in 2025 voormalig bestuurders in aanmerking zijn gekomen voor een werkloosheidsuitkering voor een langere resterende looptijd dan voorgaand jaar.

Voorziening Pensioenen bestuur

Op grond van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) hebben voormalige leden van het dagelijks bestuur en hun nabestaanden recht op pensioen. De voorziening is bepaald op basis van erkende actuariële grondslagen. Aan een extern bureau wordt jaarlijks een opdracht verstrekt

om de grootte van de benodigde voorziening te bepalen. Per 31-12-2025 is de voorziening verhoogd met € 0,81 miljoen naar € 3,62 miljoen. Deze ophoging hangt samen met de herijking van de bestuurderspensioenen in aanloop naar de overdracht aan het ABP onder de Wet toekomst pensioenen.

Uitgangspunten berekening voorziening pensioen bestuur

De berekeningen van de benodigde voorziening (reservewaarde) worden gemaakt met de volgende uitgangspunten:

- de rekendatum voor pensioenaanspraken is 31 december 2025;
- de rekenrente voor toekomstige pensioenen is 2,954% (RTS 25 jaar per 30 september 2025);
- de rekenrente voor ingegane pensioenen is 2,704% (RTS 10 jaar per 30 september 2025);
- de benodigde voorziening voor het nabestaandenpensioen van toekomstige pensioenen is opgenomen;
- de benodigde voorziening voor het nabestaandenpensioen van ingegane pensioenen is, waar nodig, opgenomen;
- voor de bepaling van sterfte wordt uitgegaan van periodetafel GBM/V 2010-2015;
- een onbepaald partnersysteem met gehuwdheidsfrequenties volgens de uitgangspunten voor individuele waardeoverdrachten;
- de geboortedatum en het geslacht van de bestuurder in combinatie met een leeftijdsterugstelling (mannen -5/-1 en vrouwen -3/-3);
- de indexatie van de pensioenen per 1 januari 2026 is opgenomen;

Rekenrente

PROambt gebruikt de rekenrente die voorgeschreven wordt door het Ministerie van BZK, het Verbond van Verzekeraars, de Pensioenfederatie en De Nederlandsche Bank (DNB). Deze rente is gelijk aan de rekenrente die gebruikt wordt op het moment dat een bestuurder kiest voor een individuele waardeoverdracht. De afgelopen jaren had de rekenrente het volgende verloop:

- Rekenrente per 1 januari 2022	0,162% (10 jaar)	0,528% (25 jaar)
- Rekenrente per 1 januari 2023	3,061% (10 jaar)	2,472% (25 jaar)
- Rekenrente per 1 januari 2024	3,384% (10 jaar)	3,160% (25 jaar)
- Rekenrente per 1 januari 2025	2,355% (10 jaar)	2,325% (25 jaar)

Eind oktober 2025 is de rekenrente per januari 2026 bekend gemaakt en deze bedraagt 2,704% en 2,954%. Dit is de geldende rente per 1 oktober 2025 uit de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur met een looptijd van 10 jaar respectievelijk 25 jaar.

IX Vaste schulden

Vaste schulden	Boekwaarde 31-12-2024	Nieuwe leningen / Lease	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2025
Verloop geldleningen	510.129	35.000	-28.020	517.109
Totaal vaste schulden	**510.129**	**35.000**	**-28.020**	**517.109**

Tabel 4.19: Vaste schulden (bedragen x € 1.000)

Leningen

In boekjaar 2025 zijn er twee nieuwe langlopende geldleningen afgesloten.
- een lineaire lening van € 15 miljoen met een looptijd van 10 jaar en rentepercentage van 2,63%
- een lineaire lening van € 20 miljoen met een looptijd van 10 jaar en rentepercentage van 2,629%

De totale rentelast van de langlopende leningen bedroeg in 2025 € 10,61 miljoen.

IX Netto vlottende schulden

Netto vlottende schulden	Stand 31-12-2025	Stand 31-12-2024
Rekening Courant	18.119	9.711
Belastingen en sociale lasten	5.016	4.587
Leveranciers	13.877	5.913
Overige overheden en verbonden partijen	2.283	886
Totaal te betalen	**39.295**	**21.097**

Tabel 4.20: Netto vlottende schulden (bedragen x € 1.000)

De schuld aan leveranciers is hoger ten opzichte van vorig jaar. Dit heeft te maken met een hoger aantal termijnfacturen van verschillende aannemers ten opzichte van vorig jaar. In totaal is er in december voor een bedrag van ongeveer € 6 miljoen aan termijnfacturen ontvangen.

Overlopende passiva

Overlopende passiva	Stand 31-12-2025	Stand 31-12-2024
Te betalen		
Rente langlopende leningen	2.797	2.647
Restant verlof	6.651	5.453
Afrekening Aquon	147	39
Afrekening Vaarwegen	149	0
RVU verplichting CAO regeling	0	152
Verontreinigingsheffing Rijk	519	574
Te ontvangen projectfacturen	1.315	1.442
Te betalen salarissen	40	150
Agio storting SNB	1.521	0
Overig nog te betalen	5.102	6.408
Totaal te betalen	**18.242**	**16.866**

Tabel 4.21: Overlopende te betalen passiva (bedragen x € 1.000,-)

Het restant verlof is in 2025 aanzienlijk hoger dan in 2024 vanwege een hogere stijging van het uurloon. Daarnaast is het aantal fte gestegen ten opzichte van vorig jaar.

De afrekening van Aquon is hoger ten opzichte van 2024 door het gestegen aantal verkooppunten. De gestegen verkooppunten hebben met name te maken met de grotere baggeropgave wat zorgt

voor meer monstervakken. Daarnaast zijn er extra onderzoeken uitgevoerd (PFAS-onderzoek vliegbasissen Gilze-Rijen en Woensdrecht en extra analyses in het kader van het nieuwe belastingstelsel.

De post Overig nog te betalen bestaat met name uit: terug te betalen / door te storten subsidies (€ 0,7 miljoen), nog te ontvangen facturen van leveranciers waarvan werkzaamheden reeds zijn uitgevoerd (€ 1,2 miljoen).

Op grond van het Waterschapsbesluit wordt inzicht gegeven in de vooruit ontvangen subsidies en bijdragen die dienen ter financiering van investeringen en exploitatiekosten in komende jaren.

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2025	Boekwaarde 31-12-2024
Vooruitontvangen		
Subsidies EU	1.882	1.095
Subsidies Rijk	11.754	9.597
Subsidies provincie Noord-Brabant	6.774	5.195
Bijdragen overige decentrale overheden	2.364	2.288
Overige subsidies en bijdragen	1.246	71
Totaal vooruitontvangen	**24.020**	**18.246**
Totaal overlopende passiva	**42.262**	**35.112**

Tabel 4.22: Overlopende vooruitontvangen en totaal overlopende passiva (bedragen x € 1.000)

Vooruitontvangen subsidies en bijdragen van derden (bedragen x € 1.000,-)	Boek-waarde 31-12-2024	Splitsing project	Ontvan-gen	Vrijgeval-len	Boek-waarde 31-12-2025
EU					
LIFE subsidie Phos4eu ViviMag	1.095	0	0	62	1.033
Renovatie en optimalisatie ontvangstwerk RWZI Nieuwveer	0	0	766	0	766
Baggeren vaarwegen	0	0	234	151	83
Totaal EU	**1.095**	**0**	**1.000**	**213**	**1.882**
Rijk					
Participatief monitoren PAN-polders	5	0	0	0	5
Impulsregeling Deltaplan Agrarisch Waterbeheer 2023-2027	0	0	239	129	110
Afkoopsom overdracht waterstaatswerken	5.143	0	0	503	4.640
Tweede fase Deltaprogramma Zoetwater - Krekenvisie West-Brabant deel 1	0	0	671	234	437
HWBP Willemstad Noordschans (voorverkenningsfase)	-70	0	0	8	-78
HWBP Willemstad Noordschans (verkenningsfase)	1.034	0	1.557	728	1.863
HWBP Standhazensedijk (verkenningsfase)	272	0	0	-59	331

Vooruitontvangen subsidies en bijdragen van derden (bedragen x € 1.000,-)	Boek-waarde 31-12-2024	Splitsing project	Ontvan-gen	Vrijgeval-len	Boek-waarde 31-12-2025
HWBP Standhazensedijk PUF (uitwerkingsfase)	353	0	0	-39	392
HWBP Standhazensedijk (realisatiefase)	323	0	199	307	215
HWBP Moerdijk Drimmelen (voorverkenningsfase)	90	0	10	0	100
HWBP Moerdijk Drimmelen (verkenningsfase)	1.988	0	982	1.377	1.593
HWBP Wilhelminakanaal Amertak Donge (Voorverkenningsfase)	0	0	1.008	876	132
HWBP Geertruidenberg-Noord en Dombosch (verkenningsfase)	0	0	2.466	638	1.828
Regeling uitvoeringskosten NPLG waterschappen	65	0	0	65	0
Aanleg en automatiseren stuwen en inlaten	250	0	0	172	78
Klimaatneutraliteit, versnellingsprogramma lachgas	143	0	0	35	108
Water tussen Wal en schelde (Deltafonds)	1	0	0	1	0
Totaal Rijk	**9.597**	**0**	**7.132**	**4.975**	**11.754**
Provincie					
Nautisch beleidsplan Vaarwegen	64	0	0	34	30
Water in balans	412	0	0	75	337
Watersysteemherstel Heiloop Ossendrecht	316	0	189	213	292
Klimaat robuust landelijk gebied	2	0	0	0	2
Stuw Markiezaatsmeer	103	0	0	87	16
Programma klimaat robuuste zoetwatervoorziening	398	0	0	0	398
GGA regievoering - Brabantse Delta	0	0	125	125	0
Onderzoek en kleinschalige maatregelen bestrijding blauwalg	50	0	0	50	0
Bijdrageregeling water & bodem (MOK 1e tranche)	3.681	-1.056	0	949	1.676
Bijdrageregeling water & bodem (MOK 2e tranche)	0	1.056	3.435	581	3.910
Extra capaciteit MOK	169	0	265	336	98
Kavelruil De Moeren	0	0	18	3	15
Water tussen Wal en Schelde	0	0	0	0	0
Totaal Provincie	**5.195**	**0**	**4.032**	**2.453**	**6.774**
Overige decentrale overheden					
RES2030 Regio West Brabant	851	0	1.363	1.314	900
West Brabantse gemeenten project Meten en monitoren	0	0	162	135	27
EVZ Boomkikker, Biodiversiteit, gemeente Breda	1.437	0	0	0	1.437
Gilzewouwervallei	0	0	72	72	0
Totaal Overige decentrale overheden	**2.288**	**0**	**1.597**	**1.521**	**2.364**

Vooruitontvangen subsidies en bijdragen van derden (bedragen x € 1.000,-)	Boek-waarde 31-12-2024	Splitsing project	Ontvan-gen	Vrijgeval-len	Boek-waarde 31-12-2025
Overige					
Unie van Waterschappen (DWA) Blue Deal Argentinië	0	0	77	77	0
Landelijk project Waterwegen	57	0	0	20	37
Pha2use Transitiefase	0	0	566	81	485
Noordrand Midden grondverwerving projectdeel West (SBB)	14	0	0	0	14
Water tussen Wal en Schelde (waterschap)	0	0	16	16	0
Realiseren van EVZ Wildertse arm, Huis ter Heide	0	0	850	140	710
Totaal Overige	**71**	**0**	**1.509**	**334**	**1.246**
Totaal vooruit ontvangen subsidies/ bijdragen van derden	**18.246**	**0**	**15.270**	**9.496**	**24.020**

Tabel 4.23: Vooruit ontvangen subsidies en bijdragen van derden (bedragen x € 1.000,-)

Rapportage projectgebonden eigen bijdrage Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

Onderdeel van de financiering van het HWBP is dat waterschappen die versterkingen van primaire waterkeringen uitvoeren op basis van de ingediende voorcalculatie 90% subsidie krijgen en zelf een projectgebonden eigen bijdrage (PGEB) van 10% dragen. De subsidieregeling van het HWBP vraagt dat de waterschappen risicodragend zijn. Bij een eventueel tekort, staat het waterschap zelf aan de lat voor meerkosten. Uitgezonderd zijn exogene risico's, zoals bijvoorbeeld wijzigingen in nationale rekenvoorschriften of wet- en regelgeving die bij het aanvragen van de subsidie niet konden worden voorzien.

Door de Unie van Waterschappen is opgemerkt dat bij het bepalen van de omvang van onderschrijding dan wel overschrijding t.o.v. 10% PGEB, door de waterschappen een verschillende basis werd gebruikt voor het berekenen van deze 10% PGEB. Sommige waterschappen (ook waterschap Brabantse Delta) baseerden zich op de subsidiabele uitgaven van de eindafrekening. De subsidiabele uitgaven zoals blijkend uit de beschikking zijn leidend; dus van de geraamde uitgaven. Deze afspraak is november 2025 met terugwerkende kracht voor alles situaties gaan gelden waarin de 10% PGEB is onder- of overschreden.

Onderstaande rapportage gaat alleen over de afgeronde HWBP-projectfasen en laat zien of er na vaststelling van deze fase een overschot of een tekort is ten opzichte van de begrote PGEB. In 2025 is één projectfase vastgesteld. De rapportage ziet er als volgt uit (een positieve eindstand wijst op een overschot aan PGEB).

Project/ periode	Stand 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31-12-2025
Standhazensedijk, verkenning; afgerond in 2023	272	59	0	331
Willemstad Noordschans, voorverkenning; afgerond in 2023	-70	-8	0	-78
Standhazensedijk, planuitwerking; afgerond in 2024	353	39	0	392
Moerdijk Drimmelen, voorverkenning; afgerond in 2024	90	10	0	100
Standhazensedijk, realisatiefase, afgerond in 2025	0	215	0	215
Totaal overschot/ tekort PGEB t/m 2025	**645**	**315**	**0**	**960**

Tabel 4.24: Project/periode (bedragen x € 1.000,-)

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Borgstelling Unie van Waterschappen

De Nederlandse Waterschapsbank heeft aan de Unie van Waterschappen een geldlening verstrekt van € 6 miljoen met stortingsdatum 2 mei 2017 tegen een rentepercentage van 2,75%. De lening loopt tot 2 mei 2042 en is ter herfinanciering van de bestaande hypothecaire lening (rente: 4,28%). De lening is verstrekt onder voorwaarde van borgstelling door de leden van de Unie van Waterschappen. Voor de borgstelling geldt een verdeelsleutel die gebaseerd is op de contributiebijdrage 2017. Het aandeel van waterschap Brabantse Delta bedraagt 4,41%. Dit komt overeen met een borgstelling van € 0,27 miljoen.

Garantstelling Aquon

In de GR Aquon is in artikel 38 Borgtocht opgenomen dat voor de aan Aquon verstrekte leningen iedere deelnemer jegens betreffende geldgever rechtstreeks aansprakelijk is conform zijn kostenaandeel in Aquon, op basis van de laatst vastgestelde verdeelsleutel. Aquon is in het verleden vier langlopende leningen aangegaan voor een totaalbedrag van € 9,65 miljoen. Aquon heeft in de periode 2022 - 2024 acht nieuwe leningen afgesloten ter financiering van de nieuwbouw in Houten. De waarde van de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer bedraagt per 31-12-2025 € 42,18 miljoen. Verder beschikt Aquon over een rekening-courant krediet van € 7 miljoen bij de Waterschapsbank.

Garantstelling provincie Noord-Brabant

In 2014 hebben de provincie Noord-Brabant en de Brabantse waterschappen afspraken gemaakt over het budget van water in het plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3). Voor het onderdeel ‘niet productieve investeringen voor water’ is afgesproken dat de waterschappen zorgen voor een verplichte cofinanciering van 50%. Het waterschap heeft zich garant gesteld voor een bedrag van € 1,1 miljoen voor de tender die in 2017 is opengesteld. Na de openstelling heeft er nog een wijziging plaatsgevonden in de cofinanciering. Zowel de waterschappen als de provincie dragen ieder 25% bij aan de cofinanciering (i.p.v. 50% door de waterschappen). Ondertussen is het project vispassages afgerond en de POP subsidie is vastgesteld. Onze cofinanciering was € 0,36 miljoen, (oorspronkelijk € 0,73 miljoen). Project EVZ Donge is door RVO vastgesteld met een cofinanciering van € 0,47 miljoen (oorspronkelijk € 1,1 miljoen). Voor deze cofinanciering zijn al deelfacturen ontvangen, de openstaande verplichting per eind 2025 bedraagt afgerond € 0,21 miljoen.

Garantstelling SNB

Waterschap Brabantse Delta is met andere waterschappen aandeelhouder van de N.V. Slibverwerking Noord-Brabant (SNB). SNB heeft bij de Nederlandse Waterschapsbank leningen afgesloten, waarvoor Brabantse Delta garant staat tot maximaal de hoogte van het aandelenbezit van 14,51%. Tegenover deze garantiestelling heeft Brabantse Delta een recht van hypotheek ontvangen van SNB op de grond, gebouwen en installaties in Moerdijk.

Kredietlimiet rekening-courant Waterschapsbank

De maximale kredietlimiet van de rekening-courant bij de Nederlandse Waterschapbank bedroeg in 2025 € 80 miljoen.

Opdrachten investeringsprojecten

Met betrekking tot investeringsprojecten is per ultimo 2025 voor € 40,5 miljoen aan opdrachten verstrekt.

Vitaliteitsuren voorziening

Binnen de organisatie bestaat een reële verplichting van € 0,16 miljoen ten aanzien van de vitaliteitsuren die werknemers opbouwen. Gezien de aard van de uren en de onzekerheid ten aanzien van het daadwerkelijk verbruik hiervan is geen voorziening getroffen. In de komende jaren zal de ontwikkeling en daadwerkelijke opname worden gemonitord. Als blijkt dat dit tot inzet en dus kosten leidt, dan zal een voorziening worden opgenomen op de balans.

Huurovereenkomsten en leasecontracten

Het waterschap is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van deze verplichtingen.

Huurovereenkomsten

Het waterschap is een tweetal huurovereenkomsten aangegaan met de volgende ingangsdatum, maandbedrag (incl. BTW) en looptijd:

- Huurovereenkomst Quadienst Finance NL BV: ingangsdatum 12 februari 2025, met een maandbedrag € 130 en een looptijd van 36 maanden.
- Huurovereenkomst Canon Business Center: ingangsdatum 1 december 2025, met een maandbedrag € 382 en een looptijd van 60 maanden.

Het waterschap heeft voor de dienstauto's in eigen beheer 100 onderhoudscontracten (reparatie, onderhoud en banden).

Leasecontracten

Het waterschap is een viertal leasecontracten aangegaan t.b.v. vervoersmiddelen met de volgende ingangsdata, maandbedragen (incl. BTW) en looptijden:

- Leasecontract 1 Leaseovereenkomst: ingangsdatum 21 juni 2024, met een maandbedrag van € 1.115 en een looptijd van 60 maanden.
- Leasecontract 2 Leaseovereenkomst: ingangsdatum 30 oktober 2024, met een maandbedrag van € 909 en een looptijd van 60 maanden.
- Leasecontract 3 Leaseovereenkomst: ingangsdatum 22 juli 2025, met een maandbedrag van € 1.052 en een looptijd van 60 maanden.
- Leasecontract 4 Leaseovereenkomst: ingangsdatum 5 december 2025, met een maandbedrag van € 1.209 en een looptijd van 60 maanden.

Na balansdatum voorgedane ontwikkelingen

Er zijn geen inzichten die verkregen zijn ná 31 december 2025, maar vóór het vaststellen van de Jaarstukken 2025 die van belang zijn voor de financiële positie van het waterschap.

5. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid Dagelijks bestuur Waterschap Brabantse Delta

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en waterschapsverordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 17 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 4.190.000. De grondslag voor deze verantwoording is de kadernota rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 1.915.000 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 4.190.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 1.187.000 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	**Totaal (x € 1.000)**
1A. Overschrijding lasten programma's	1.074
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	667
2. Ongeautoriseerde reservemutaties - geen bevindingen.	0
3a. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het bestuur zijn gemeld (niet conform financiële verordening en/of mandaatbesluit financiële verordening). In aard niet onrechtmatig.	0
3b. Over- of onderschrijding van de dekkingsmiddelen die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het bestuur zijn gemeld (niet conform financiële verordening).	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	***1.741***
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	1.187
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	554

Toelichting: Voor een bedrag van € 300.000 geldt dat het aanvullende krediet aan het algemeen bestuur voorgelegd had moeten worden in plaats van aan het dagelijks bestuur en voor een bedrag van € 254.100 is geen uitvoeringskrediet aangevraagd terwijl dat wel had gemoeten. Tevens heeft het dagelijks bestuur vastgesteld dat een verschuiving van € 16.503 tussen projecten heeft plaatsgevonden en heeft deze verschuiving als een formele onrechtmatigheid (financieel rechtmatig) geclassificeerd.	
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	174
Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium	
Geen aanwijzingen van misbruik.	0
Totaal onrechtmatigheden	1.915
Totaal van de onrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid	1.187
Totaal van de onrechtmatigheden resterend (dus niet-acceptabel)	728
Verantwoordingsgrens (2% van de lasten exclusief toevoeging aan de reserves)	4.190
Onder verantwoordingsgrens	3.462

Tabel 5.1: Begrotingscriterium (bedragen x € 1.000)

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Accountants

Baker Tilly (Netherlands) B.V.
Bijster 39
Postbus 3814
4800 DV Breda

T: +31 (0)76 525 00 00

breda@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

Aan het algemeen bestuur van
Waterschap Brabantse Delta

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van het Waterschap Brabantse Delta te Breda gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van het Waterschap Brabantse Delta op 31 december 2025 alsmede een getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

De jaarrekening bestaat uit:
1. het overzicht van baten en lasten over 2025;
2. de balans per 31 december 2025;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. het overzicht van gerealiseerde investeringen; en
5. de rechtmatigheidsverantwoording over 2025.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 17 december 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Waterschap Brabantse Delta zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) B.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

Baker Tilly (Netherlands) B.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 4.190.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 209.500 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Als onderdeel van onze controle hebben wij inzicht verkregen in het waterschap en haar interne beheersingsomgeving. Wij hebben een frauderisicoanalyse uitgevoerd met als doelstelling het identificeren en inschatten van mogelijke risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Wij hebben onze frauderisicoanalyse besproken met het dagelijks bestuur en de auditcommissie.

In onze frauderisicoanalyse hebben wij geconcludeerd dat wij geen frauderisico zien ten aanzien van de opbrengstverantwoording. Dit vloeit voort uit het feit dat de opbrengststromen bij het waterschap Brabantse Delta grotendeels vast zijn (zoals bijdragen vanuit het publieke instellingen) of bestaan uit een grote hoeveelheid kleine, routinematige, niet materiële transacties waardoor de kans op een materiële fraude laag is (zoals belastingopbrengsten). Daarbij is het proces omtrent belastingopbrengsten uitbesteed aan een serviceorganisatie.

In onze frauderisicoanalyse hebben wij het volgende frauderisico geïdentificeerd en geëvalueerd in het kader van onze controle.

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Het dagelijks bestuur of het management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een incentive van het dagelijks bestuur of het management zou hierbij kunnen zijn om op die wijze een betere financiële situatie of prestatie te presenteren.

Als wij kijken naar de jaarrekening van het waterschap ziet dit risico primair toe op het eventueel verschuiven van (project)lasten om zodoende binnen de budgetafspraken van het krediet dan wel programma te blijven of om externe subsidies te realiseren.

Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van handmatige boekingen op projecten en in het bijzonder op projecten waarbij sprake is van bijdragen derden. Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de opgevoerde kosten subsidiabel zijn.

Verder is er sprake van een algemeen risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt.

Om dit algemene risico te ondervangen hebben wij onder andere de volgende werkzaamheden verricht:
- Analyseren en beoordelen van op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- Analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Beoordelen van belangrijke schattingen en de schattingsprocessen van het dagelijks bestuur of het management zoals de waardering van de vaste activa en debiteuren en het toereikend zijn van voorzieningen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het dagelijks bestuur bij deze posten. Wij hebben onder meer de volgende werkzaamheden verricht:
  - Met betrekking tot vorderingen hebben wij de inschatting van het dagelijks bestuur van de inbaarheid van de (belasting)vorderingen en dientengevolge de omvang van de voorziening dubieuze (belasting)debiteuren gecontroleerd;
  - Met betrekking tot de voorzieningen hebben we vastgesteld dat de uitgangspunten voor de voorziening pensioenen plausibel zijn.
- Beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om;
- Doornemen van notulen van vergaderingen van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Verder hebben we ten aanzien van het frauderisico in de controle elementen van onvoorspelbaarheid in de controlewerkzaamheden opgenomen.

Naast bovenstaande hebben wij, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd en het bestaan vastgesteld van de beheersingsmaatregelen op organisatieniveau zoals het integriteitsbeleid en de klokkenluidersregeling, alsmede de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten, het maken van schattingen en het bewaken van projecten. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken.

Het risico dat betalingen onrechtmatig zijn doordat betaald is aan een onjuist bankrekeningnummer
Vanwege het feit dat de betalingen binnen uw organisatie omvangrijk zijn hebben wij dit betaalproces als frauderisico aangemerkt in onze controle.

Wij hebben de opzet geëvalueerd en de werking getoetst van de maatregelen van interne beheersing met betrekking tot het aanmaken en uitvoeren van betalingen.

Om het risico op onrechtmatige onttrekkingen van liquide middelen te ondervangen hebben wij de volgende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd:
- Wij hebben vastgesteld dat ingevoerde mutaties in het crediteurenstambestand door een andere medewerker zijn gecontroleerd op juistheid en vastgesteld dat op alle mutaties het vier-ogen-principe heeft plaatsgevonden;
- Wij hebben door middel van een bankanalyse (opgesteld op basis van de CAMT-bestanden) vastgesteld of er onrechtmatige betalingen plaatsgevonden. Ook hebben wij de juistheid vastgesteld van betalingen buitenom betaalbatches door controle op crediteuren met meerdere rekeningnummers of rekeningnummers met meerdere namen, waarbij gebruik is gemaakt van de IBAN-Naam check;
- Wij hebben geanalyseerd of betalingen buiten de vastgestelde procedure om hebben plaatsgevonden en deze betalingen getoetst op juistheid van het rekeningnummer.

Wij zijn gedurende de gehele controle alert geweest op indicaties van (mogelijke) fraude. Daarnaast hebben wij middels een schriftelijke bevestiging door het dagelijks bestuur laten bevestigen dat alle gevallen van (mogelijke) fraude zijn gemeld aan ons.

Wij hebben tijdens onze controle geen specifieke aanwijzingen gekregen voor (een vermoeden van) fraude.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie
Het dagelijks bestuur heeft in de paragraaf Weerstandsvermogen, -capaciteit en risico's een beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van het waterschap om de door haar geïdentificeerde risico's op te vangen en haar bedrijfsvoering voort te zetten voor tenminste 12 maanden na het opstellen van de jaarrekening. De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Als onderdeel van onze controle hebben wij deze veronderstelling met het dagelijks bestuur geëvalueerd aan de hand van de tot het moment van het verstrekken van deze controleverklaring beschikbare informatie waaronder de begroting en de financiële kengetallen inclusief de weerstandsratio.

Wij hebben, op basis van de verkregen controle-informatie, overwogen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het waterschap haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Eventuele relevante gebeurtenissen na balansdatum die haar effect kunnen hebben op de financiële positie van het waterschap zijn toereikend toegelicht in de toelichting op de balans.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht:
- Wij hebben een risicoanalyse uitgevoerd gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder;
- Wij hebben kennisgenomen van de analyse in de risicoparagraaf en de paragraaf weerstandsvermogen van het dagelijks bestuur en overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben. Wij hebben met het dagelijks bestuur de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten besproken;
- Wij hebben kennisgenomen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector. Daarbij hebben we vastgesteld dat het waterschap een sluitende meerjarenbegroting heeft. De in de begroting opgenomen structurele lasten zijn gedekt door structurele baten. Hiermee wordt voldaan aan artikel 99, lid 3 van de Waterschapswet waarin wordt gesteld dat de begroting in evenwicht moet zijn;
- Wij hebben kennisgenomen van de beoordeling van de (meerjaren)begroting van het waterschap door de toezichthouder;
- Wij hebben inlichtingen ingewonnen over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het dagelijks bestuur een beoordeling heeft gemaakt.

Op basis van onze kennis en ons begrip van de organisatie, verkregen tijdens onze jaarrekeningcontrole, en de financiële positie van het waterschap, zoals deze blijkt uit de jaarrekening, vinden wij het hanteren van de continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het waterschap niet langer in staat is om de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Waterschapsbesluit .

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van het Waterschap Brabantse Delta op 31 december 2025 alsmede van het getrouw weergeven van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico’s in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of het waterschap in staat is de financiële risico’s vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico’s kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het waterschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 17 december 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het waterschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat het waterschap in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van het waterschap;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de controle van de jaarrekening om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de in de jaarrekening van het waterschap opgenomen financiële informatie ten aanzien van activiteiten uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties van het waterschap als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening.

Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van het waterschap zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Breda, 1 juni 2026
Baker Tilly (Netherlands) B.V.

Was getekend,

drs. R. Opendorp RA

Bijlage 1: Staat van reserves en voorzieningen

Staat van reserves en voorzieningen *bedragen x € 1.000*	Stand primo 2025	Mutaties 2025			Stand ultimo 2025	Resultaat-bestemming Jaarrekening 2025	Stand na resultaat-bestemming
		toevoeging	vrijval	onttrekking/ aanwending			
1. Algemene reserve/calamiteitenreserve							
Algemene reserve Watersysteembeheer	2.189				2.189	-260	1.930
Algemene reserve Zuiveringsbeheer	3.425				3.425	-620	2.806
Reserve Werkloosheidsuitkeringen Watersysteembeheer	307			-28	278		278
Reserve Werkloosheidsuitkeringen Zuiveringsbeheer	307			-28	278		278
Totaal Algemene reserves	6.228	0	0	-57	6.171	-879	5.292
2. Bestemmingsreserves							
Cloudsoftware	1.074				1.074	-589	485
Duurzaam financieel beleid Watersysteembeheer	4.801				4.801	3.997	8.798
Duurzaam financieel beleid Zuiveringsbeheer	1.965				1.965	1.668	3.663
Overdracht waterstaatswerken Rijkswaterstaat	38			-38	0		0
Totaal Bestemmingsreserves	7.879	0	0	-38	7.841	5.075	12.916
3. Tariefegalisatiereserves							
Watersysteembeheer	10.553				10.553	-5.158	5.395
Zuiveringsbeheer	4.338				4.338	-1.846	2.492
Totaal Tariefegalisatiereserves	14.891	0	0	0	14.891	-7.004	7.887
4 Voorzieningen							
Voorziening Werkloosheidsuitkeringen personeel	153	19		-109	63		63
Voorziening APPA-uitkeringen bestuur	57	147		-81	122		122
Voorziening Pensioenen bestuur	3.003	811		-197	3.618		3.618
Totaal Voorzieningen	3.212	976	0	-386	3.803	0	3.803
Totaal Reserves en Voorzieningen Brabantse Delta	32.211	976	0	-481	32.706	-2.809	29.898

Bijlage 2: Staat van baten en lasten naar kosten en opbrengstensoorten

LASTEN (alle bedragen x € 1.000)		Rekening 2025	Gewijzigde Begroting 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
		224.286	**226.286**	**226.334**	**208.833**
I.	**kapitaallasten (rente en afschrijving)**	**60.285**	**58.774**	**59.808**	**56.633**
	afschrijvingen van activa	49.182	47.543	47.867	46.278
	interne en externe rentelast	11.103	11.231	11.941	10.355
	leaseverplichting CBL	0	0	0	0
II.	**personeelslasten**	**75.910**	**77.026**	**76.037**	**72.008**
	salarissen personeel en bestuur	50.222	50.476	52.110	45.790
	sociale premies	11.049	11.738	11.738	10.937
	rechtstreekse uitkeringen bestuur/personeel	2.726	2.888	2.888	2.462
	overige personeelslasten	2.851	3.001	2.912	3.067
	personeel van derden	9.062	8.923	6.389	9.751
III.	**goederen en diensten van derden**	**87.116**	**90.141**	**89.979**	**78.991**
	duurzame gebruiksgoederen	2.784	2.198	2.550	906
	overige gebruiks- en verbruiksgoederen	6.179	7.542	7.532	6.481
	energie	12.025	12.402	12.199	10.367
	huren en rechten	310	369	371	138
	leasebetalingen	482	648	648	175
	pachten en erfpachten	18	17	16	19
	verzekeringen	903	864	863	888
	belastingen	1.210	1.166	1.217	1.298
	onderhoud door derden	25.932	26.248	25.726	24.129
	overige diensten door derden	36.681	37.590	37.196	33.871
	bijdragen aan derden	591	1.097	1.660	720
IV.	**toevoegingen voorzieningen/onvoorzien/stelpost**	**976**	**346**	**511**	**1.202**
	toevoegingen aan voorzieningen	976	11	11	745
	toevoeging egalisatiereserve watersystemen	0	0	0	0
	toevoeging egalisatiereserve zuivering	0	0	0	0
	toevoeging aan overige reserves	0	0	0	457
	onvoorzien	0	335	500	0

BATEN *(alle bedragen x € 1.000)*		Rekening 2025	Gewijzigde Begroting 2025	Begroting 2025	Rekening 2024
		221.478	**219.789**	**218.295**	**207.650**
I.	**rentebaten**	**2.256**	**2.122**	**2.400**	**2.631**
	externe rentebaten	134	0	0	84
	interne rentebaten	0	0	0	0
	rentebaten deposito's CBL	0	0	0	0
	dividenden en bonusuitkeringen	2.122	2.122	2.400	2.547
II.	**personeelsbaten**	**591**	**241**	**119**	**681**
	baten i.v.m. salarissen	466	176	74	582
	uitlening van personeel	125	65	45	100
III.	**goederen en diensten aan derden**	**11.770**	**11.399**	**11.275**	**11.293**
	verkoop van grond	618	250	100	311
	verkoop van duurzame goederen	101	200	200	320
	verkoop van overige goederen	0	50	50	84
	opbrengst uit grond en water	261	179	182	187
	opbrengst uit overige eigendommen	466	409	372	347
	diensten voor derden	6.280	7.051	7.407	6.126
	bijdragen van overheden	433	785	723	814
	bijdragen van overigen	3.612	2.476	2.242	3.105
IV.	**waterschapsbelastingen**	**193.119**	**191.544**	**189.304**	**179.832**
	opbrengst omslag gebouwd	58.696	59.329	57.669	55.469
	opbrengst verharde openbare wegen	1.772	1.641	1.641	1.474
	opbrengst omslag ongebouwd	7.370	7.429	7.429	6.696
	opbrengst omslag ingezetenen	28.717	28.548	28.548	26.220
	opbrengst omslag natuurterreinen	183	191	191	165
	opbrengst verontreinigingsheffing	550	392	392	650
	zuiveringsheffing bedrijven	30.595	28.842	28.262	27.706
	zuiveringsheffing huishoudens	65.236	65.171	65.171	61.453
V.	**onttrekkingen voorz./res. en geact. Lasten**	**13.741**	**14.481**	**15.197**	**13.214**
	onttrekkingen voorzieningen	0	0	0	46
	onttrekking egalisatiereserve WS	0	0	0	96
	onttrekking egalisatiereserve ZB	0	0	0	0
	onttrekking overige reserves	95	40	40	438
	geactiveerde lasten	13.646	14.442	15.157	12.634

Bijlage 3: BBP-productenlijst naar de taken

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		2025 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Waterbeleid & Plannen	01120	1.2 Waterbeheersplan	**80.649**	72.584	0	8.065
Waterbeleid & Plannen	01150	1.5 Thema- en gebiedsgerichte plannen	**2.478.177**	2.106.451	0	371.727
Waterbeleid & Plannen	01155	1.6 Plannen afvalwaterketenbeleid	**1.484.321**	0	0	1.484.321
Waterbeleid & Plannen	03110	6.1 Peilbesluiten	**346.293**	346.293	0	0
Waterbeleid & Plannen	03120	6.2 Waterakkoorden	**9.282**	9.282	0	0
Waterbeleid & Plannen	06110	22.1 Beheer keurkwartet en VTH-beleid	**357.106**	321.395	35.711	0
Waterbeleid & Plannen	06410	27.1 Rioleringsplannen	**54.581**	27.290	0	27.290
Waterbeleid & Plannen	06430	27.3 Stimulering derden aanpak diffuse emissies	**908.646**	454.323	0	454.323
Waterbeleid & Plannen	51000	Bestuursprogramma en Kadernota	**172.398**	86.199	0	86.199
Organisatie	31000	2 Organisatiebeleid en -beheer	**912.228**	456.114	0	456.114
Organisatie	32000	3 Personeelsbeleid en -beheer	**4.029.850**	2.619.402	0	1.410.447
Organisatie	33000	4 KAM	**672.696**	336.348	0	336.348
JFIV[4]	07110	31.1 Kostentoedeling en belastingverordeningen	**0**	0	0	0
JFIV	07120	31.2 Aanslagen huishoudens en forfaitaire bedrijfsruimten	**4.519.511**	2.395.341	0	2.124.170
JFIV	07130	31.3 Aanslagen zuiveringsheffing overige bedrijven	**391.168**	207.319	0	183.849
JFIV	07140	31.4 Aanslagen watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en natuur	**14.518**	7.694	0	6.823
JFIV	07145	31.5 Aanslagen verontreinigingsheffing	**0**	0	0	0

[4] JFIV: Juridische zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		2025 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
JFIV	07150	31.6 Verzoek-, bezwaar- en beroepschriften huish. en forfaitaire bedrijfsruimten	**0**	0	0	0
JFIV	07160	31.7 Bezwaar- en beroepschriften zuiveringsheffing overige bedrijven	**0**	0	0	0
JFIV	07170	31.8 Bezwaar- en beroepschriften watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en pachters	**0**	0	0	0
JFIV	07180	31.9 Bezwaar- en beroepschriften verontreinigingsheffing	**0**	0	0	0
JFIV	07310	32.1 Betalingsverwerking aanslagen	**0**	0	0	0
JFIV	07320	32.2 Kwijtschelding	**0**	0	0	0
JFIV	07330	32.3 Invorderingsmaatregelen aanslagen	**0**	0	0	0
JFIV	08130	33.3 Beheer niet-reglementaire zaken	**-218.638**	-153.047	-43.728	-21.864
JFIV	09110	a Onvoorzien	**0**	0	0	0
JFIV	09120	b Mutaties 'algemene' reserves	**0**			
JFIV	09130	c Belastingopbrengst	**-193.132.297**	**-97.294.682**		**-95.837.615**
JFIV	09140	e Dividenden en overige algemene opbrengsten	**-2.122.321**	-1.061.160	0	-1.061.160
JFIV	09141	Overige algemene kosten	**280.103**	140.052	0	140.052
JFIV	09142	Opbrengsten separate afvalwaterstromen	**0**	0	0	0
JFIV	34000	6 Algemeen-bestuurlijke en –juridische ondersteuning	**1.162.234**	755.452	0	406.782
JFIV	41000	7 (Concerncontrol en) Financieel beleid	**1.024.464**	512.232	0	512.232
JFIV	42000	8 Meerjarenraming en begroting	**139.531**	69.765	0	69.765
JFIV	43000	10 Comptabiliteit	**1.735.530**	867.765	0	867.765
JFIV	45000	9 Managements- en bestuursrapportages	**230.952**	115.476	0	115.476
JFIV	73000	Nieuwbouw projecten	**0**	0	0	0

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		2025 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Bestuur & Communicatie	08110	33.1 Bestuur	**4.584.133**	3.071.369	0	1.512.764
Bestuur & Communicatie	08120	33.2 Bestuursondersteuning	**1.488.404**	997.231	0	491.173
Bestuur & Communicatie	08210	34.1 Externe communicatie	**1.689.428**	1.098.128	33.789	557.511
Bestuur & Communicatie	55000	5 Interne voorlichting	**326.165**	212.007	0	114.158
Programmeren & Monitoren	01110	1.1 Beheersplan waterkeringen	**225.507**	225.507	0	0
Programmeren & Monitoren	01125	1.2 Beheersplan watersystemen	**268.696**	268.696	0	0
Programmeren & Monitoren	01140	1.4 Beheersplan vaarwegenbeheer	**125.622**	0	125.622	0
Programmeren & Monitoren	01160	1.7 Calamiteitenplannen	**435.721**	261.433	43.572	130.716
Programmeren & Monitoren	01165	1.6 Beheersplan zuiveren	**0**	0	0	0
Programmeren & Monitoren	02110	3.1 Legger waterkeringen	**352.101**	352.101	0	0
Programmeren & Monitoren	02120	3.2 Beheersregister waterkeringen	**124.703**	124.703	0	0
Programmeren & Monitoren	02130	3.3 Veiligheidstoetsing waterkeringen	**2.166.603**	2.166.603	0	0
Programmeren & Monitoren	02210	4.1 Aanleg en verwerving primaire waterkeringen	**10.466.862**	10.466.862	0	0
Programmeren & Monitoren	02230	4.3 Aanleg en verwerving regionale waterkeringen	**3.926.276**	3.926.276	0	0
Programmeren & Monitoren	02250	4.5 Aanleg en verwerving overige waterkeringen	**79.731**	79.731	0	0
Programmeren & Monitoren	02410	5.1 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	**1.338**	1.338	0	0
Programmeren & Monitoren	03130	6.3 Legger waterlopen en kunstwerken	**174.259**	174.259	0	0
Programmeren & Monitoren	03140	6.4 Beheersregister waterlopen en kunstwerken	**367.964**	367.964	0	0
Programmeren & Monitoren	03210	7.1 Aanleg en verwerving waterlopen	**4.991.168**	4.991.168	0	0
Programmeren & Monitoren	03230	7.3 Bouw en verwerving kunstwerken passieve waterbeheersing	**151.509**	151.509	0	0

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		2025 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Programmeren & Monitoren	03510	9.1 Bouw en verwerving kunstwerken actieve waterbeheersing	**4.648.148**	4.648.148	0	0
Programmeren & Monitoren	03610	10.1 Calamiteitenbestrijding watersystemen	**401.973**	401.973	0	0
Programmeren & Monitoren	03710	11.1 Monitoring waterkwantiteit	**858.930**	858.930	0	0
Programmeren & Monitoren	03720	11.2 Monitoring waterkwaliteit	**3.524.943**	3.524.943	0	0
Programmeren & Monitoren	03720	11.2 Monitoring grondwater	**284.889**	284.889	0	0
Programmeren & Monitoren	04110	12.1 Bouw en verwerving transportstelsels	**16.478.150**	0	0	16.478.150
Programmeren & Monitoren	04140	Calamiteitenbestrijding transportstelsels	**2.251**	0	0	2.251
Programmeren & Monitoren	04210	13.1 Bouw en verwerving zuiveringsinstallaties	**13.056.395**	0	0	13.056.395
Programmeren & Monitoren	04270	Calamiteitenbestrijding zuiveringsinstallaties	**3.345**	0	0	3.345
Programmeren & Monitoren	04310	14.1 Bouw en verwerving slibverwerkingsinstallaties	**2.557.541**	0	0	2.557.541
Programmeren & Monitoren	04350	Calamiteitenbestrijding slibverwerking	**3.395**	0	0	3.395
Programmeren & Monitoren	05110	19.1 Legger vaarwegen, kunstwerken en havens	**92.560**	46.280	46.280	0
Programmeren & Monitoren	05120	19.2 Beheersregister vaarwegen, kunstwerken en havens	**42.548**	21.274	21.274	0
Programmeren & Monitoren	05210	20.1 Aanleg en verwerving vaarwegen en havens	**100.547**	50.274	50.274	0
Programmeren & Monitoren	05240	20.4 Bouw en verwerving kunstwerken vaarwegenbeheer	**218.013**	109.006	109.006	0
Programmeren & Monitoren	05320	21.2 Calamiteitenbestrijding vaarwegen en havens	**0**	0	0	0
Programmeren & Monitoren	61000	12 Centrale (geo)grafische informatie	**1.792.028**	1.385.775	45.697	360.556
Facilitair & ICT	32500	11 Informatiebeleid (en Automatisering)	**774.961**	503.724	0	271.236
Facilitair & ICT	35000	13 Huisvesting (algemeen)	**4.039.442**	2.129.840	32.390	1.877.212
Facilitair & ICT	36000	14 Interne faciliteiten	**6.761.876**	4.395.219	0	2.366.657
Facilitair & ICT	44000	11 (Informatiebeleid en) Automatisering	**11.789.382**	7.533.415	129.683	4.126.284

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		2025 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Onderhouden	02220	4.2 Onderhoud primaire waterkeringen	**2.315.176**	2.315.176	0	0
Onderhouden	02240	4.4 Onderhoud regionale waterkeringen	**978.656**	978.656	0	0
Onderhouden	02260	4.6 Onderhoud overige waterkeringen	**211.712**	211.712	0	0
Onderhouden	02270	4.7 Voorzieningen verwante belangen waterkeringen	**0**	0	0	0
Onderhouden	02280	4.8 Muskusrattenbestrijding	**575.458**	575.458	0	0
Onderhouden	03220	7.2 Onderhoud waterlopen	**10.918.848**	10.918.848	0	0
Onderhouden	03240	7.4 Onderhoud kunstwerken passieve waterbeheersing	**380.551**	380.551	0	0
Onderhouden	03250	7.5 Kwaliteitsmaatregelen in oppervlaktewater	**991.708**	991.708	0	0
Onderhouden	03260	7.6 Voorzieningen verwante belangen watersystemen	**15.003**	15.003	0	0
Onderhouden	03270	7.7 Muskusrattenbestrijding	**575.458**	575.458	0	0
Onderhouden	03410	8.1 Baggerprogramma	**194.322**	194.322	0	0
Onderhouden	03420	8.2 Verwijdering en verspreiding van baggerspecie	**2.593.931**	2.593.931	0	0
Onderhouden	03430	8.3 Verwijdering en verwerking van baggerspecie	**572.510**	572.510	0	0
Onderhouden	03440	8.4 Bijdragen aan derden voor baggeren	**0**	0	0	0
Onderhouden	03450	8.5 Saneringsprogramma	**0**	0	0	0
Onderhouden	03460	8.6 Sanering waterbodems	**0**	0	0	0
Onderhouden	03520	9.2 Onderhoud kunstwerken actieve waterbeheersing	**2.467.567**	2.467.567	0	0
Onderhouden	04120	12.2 Onderhoud transportstelsels	**3.685.319**	0	0	3.685.319
Onderhouden	04220	13.2 Onderhoud zuiveringsinstallaties	**6.137.306**	0	0	6.137.306
Onderhouden	04260	13.6 IBA-inrichtingen	**138.407**	0	0	138.407
Onderhouden	04320	14.2 Onderhoud slibverwerkingsinstallaties	**1.980.101**	0	0	1.980.101
Onderhouden	05220	20.2 Onderhoud vaarwegen en havens	**656.804**	328.402	328.402	0

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		2025 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
Onderhouden	05220	Onderhoud vaarweg het Oude Maasje	**17.919**	17.919	0	0
Onderhouden	05230	20.3 Baggeren vaarwegen en havens	**902.728**	451.364	451.364	0
Onderhouden	05231	20.3a Wegwerken baggerachterstanden vaarwegen	**94.180**	94.180	0	0
Onderhouden	05250	20.5 Onderhoud kunstwerken vaarwegenbeheer	**688.803**	344.401	344.401	0
Onderhouden	05270	20.7 Voorzieningen verwante belangen vaarwegenbeheer	**89.281**	0	89.281	0
Onderhouden	05310	21.1 Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens	**68.995**	0	68.995	0
Onderhouden	71000	Muskusrattenbeheer	**-1.389**	-1.389	0	0
Bedienen	03530	9.3 Bediening kunstwerken actieve waterbeheersing	**3.130.610**	3.130.610	0	0
Bedienen	04130	12.3 Beheer transportstelsels	**4.152.917**	0	0	4.152.917
Bedienen	04230	13.3 Beheer zuiveringsinstallaties	**10.698.878**	0	0	10.698.878
Bedienen	04240	13.4 WVO-heffing effluent	**675.375**	0	0	675.375
Bedienen	04250	13.5 Subsidies afhaakproblematiek	**0**	0	0	0
Bedienen	04330	14.3 Beheer slibverwerkingsinstallaties	**2.061.611**	0	0	2.061.611
Bedienen	04340	14.4 Afzet slib/restproducten	**8.159.890**	0	0	8.159.890
Bedienen	04410	15.1 Afvalwaterbehandeling door derden	**5.041.665**	0	0	5.041.665
Bedienen	05260	20.6 Bediening kunstwerken vaarwegenbeheer	**549.098**	274.549	274.549	0
Centraal management	21000	1 Centraal management	**610.233**	396.652	0	213.582
Bouwen	n.v.t.		**0**	0	0	0
Concerncontrol	53000	7 Concerncontrol (en financieel beleid)	**708.632**	354.316	0	354.316

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		2025 Totaal	Watersysteem beheer	Vaarwegen beheer	Zuiverings beheer
VTH[5]	01210	2.1 Plannen van derden	**1.295.039**	1.295.039	0	0
VTH	06210	23.1 Vergunningen en meldingen	**1.458.916**	1.342.203	72.946	43.767
VTH	06310	24.1 Wabo Adviezen	**539.457**	269.728	0	269.728
VTH	06320	24.2 Adviezen Waterwet aan andere waterbeheerders	**126.059**	113.453	0	12.606
VTH	06420	27.2 Subsidies lozingen	**64.570**	32.285	0	32.285
VTH	06610	25.1 Toezicht	**2.840.981**	1.704.588	142.049	994.343
VTH	06710	26.1 Bestuursrechtelijke handhaving	**691.644**	449.568	27.666	214.410
VTH	06720	26.2 Strafrechtelijke handhaving	**279.919**	184.746	5.598	89.574
			5.243.339	**1.801.985**	**2.434.822**	**1.006.533**
		Bijdrage provincie vaarwegenbeheer			-2.434.822	
		Bedrijfsresultaat jaarrekening 2025	**2.808.518**	**1.801.985**	**0**	**1.006.533**

[5] VTH: Vergunningen, Toezicht en Handhaving

Bijlage 4: BBP-productenlijst naar de programma's

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen	2025 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen
Waterbeleid & Plannen	01120	1.2 Waterbeheersplan	75,00%	15,00%	10,00%	**80.649**	60.487	12.097	8.065
Waterbeleid & Plannen	01150	1.5 Thema- en gebiedsgerichte plannen	75,00%	10,00%	15,00%	**2.478.177**	1.858.633	247.818	371.727
Waterbeleid & Plannen	01155	1.6 Plannen afvalwaterketenbeleid	0,00%	0,00%	100,00%	**1.484.321**	0	0	1.484.321
Waterbeleid & Plannen	03110	6.1 Peilbesluiten	100,00%	0,00%	0,00%	**346.293**	346.293	0	0
Waterbeleid & Plannen	03120	6.2 Waterakkoorden	100,00%	0,00%	0,00%	**9.282**	9.282	0	0
Waterbeleid & Plannen	06110	22.1 Beheer keurkwartet en VTH-beleid	80,00%	20,00%	0,00%	**357.106**	285.685	71.421	0
Waterbeleid & Plannen	06410	27.1 Rioleringsplannen	50,00%	0,00%	50,00%	**54.581**	27.290	0	27.290
Waterbeleid & Plannen	06430	27.3 Stimulering derden aanpak diffuse emissies	50,00%	0,00%	50,00%	**908.646**	454.323	0	454.323
Waterbeleid & Plannen	51000	Bestuursprogramma en Kadernota	35,00%	15,00%	50,00%	**172.398**	60.339	25.860	86.199
Organisatie	31000	2 Organisatiebeleid en -beheer	35,00%	15,00%	50,00%	**912.228**	319.280	136.834	456.114
Organisatie	32000	3 Personeelsbeleid en -beheer	54,00%	11,00%	35,00%	**4.029.850**	2.176.119	443.283	1.410.447
Organisatie	33000	4 KAM	35,00%	15,00%	50,00%	**672.696**	235.443	100.904	336.348
JFIV[6]	07110	31.1 Kostentoedeling en belastingverordeningen	26,50%	26,50%	47,00%	**0**	0	0	0
JFIV	07120	31.2 Aanslagen huishoudens en forfaitaire bedrijfsruimten	26,50%	26,50%	47,00%	**4.519.511**	1.197.671	1.197.671	2.124.170
JFIV	07130	31.3 Aanslagen zuiveringsheffing overige bedrijven	26,50%	26,50%	47,00%	**391.168**	103.659	103.659	183.849
JFIV	07140	31.4 Aanslagen watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en natuur	26,50%	26,50%	47,00%	**14.518**	3.847	3.847	6.823

[6] JFIV: Juridische zaken, Financiën, Inkoop en Vastgoed

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen	2025 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen
JFIV	07145	31.5 Aanslagen verontreinigingsheffing	26,50%	26,50%	47,00%	**0**	0	0	0
JFIV	07150	31.6 Verzoek-, bezwaar- en beroepschriften huish. en forfaitaire bedrijfsruimten	26,50%	26,50%	47,00%	**0**	0	0	0
JFIV	07160	31.7 Bezwaar- en beroepschriften zuiveringsheffing overige bedrijven	26,50%	26,50%	47,00%	**0**	0	0	0
JFIV	07170	31.8 Bezwaar- en beroepschriften watersysteemheffing gebouwd, ongebouwd en pachters	26,50%	26,50%	47,00%	**0**	0	0	0
JFIV	07180	31.9 Bezwaar- en beroepschriften verontreinigingsheffing	26,50%	26,50%	47,00%	**0**	0	0	0
JFIV	07310	32.1 Betalingsverwerking aanslagen	26,50%	26,50%	47,00%	**0**	0	0	0
JFIV	07320	32.2 Kwijtschelding	26,50%	26,50%	47,00%	**0**	0	0	0
JFIV	07330	32.3 Invorderingsmaatregelen aanslagen	26,50%	26,50%	47,00%	**0**	0	0	0
JFIV	08130	33.3 Beheer niet-reglementaire zaken	40,00%	50,00%	10,00%	**-218.638**	-87.455	-109.319	-21.864
JFIV	09110	a Onvoorzien							
JFIV	09120	b Mutaties 'algemene' reserves							
JFIV	09130	c Belastingopbrengst							
JFIV	09140	e Dividenden en overige algemene opbrengsten							
JFIV	09141	Overige algemene kosten							
JFIV	09142	Opbrengsten separate afvalwaterstromen							
JFIV	34000	6 Algemeen-bestuurlijke en –juridische ondersteuning	54,00%	11,00%	35,00%	**1.162.234**	627.607	127.846	406.782
JFIV	41000	7 (Concerncontrol en) Financieel beleid	35,00%	15,00%	50,00%	**1.024.464**	358.562	153.670	512.232
JFIV	42000	8 Meerjarenraming en begroting	35,00%	15,00%	50,00%	**139.531**	48.836	20.930	69.765

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen	2025 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen
JFIV	43000	10 Comptabiliteit	35,00%	15,00%	50,00%	**1.735.530**	607.436	260.330	867.765
JFIV	45000	9 Managements- en bestuursrapportages	35,00%	15,00%	50,00%	**230.952**	80.833	34.643	115.476
JFIV	73000	Nieuwbouw projecten				**0**			
Bestuur & Communicatie	08110	33.1 Bestuur	52,00%	15,00%	33,00%	**4.584.133**	2.383.749	687.620	1.512.764
Bestuur & Communicatie	08120	33.2 Bestuursondersteuning	52,00%	15,00%	33,00%	**1.488.404**	773.970	223.261	491.173
Bestuur & Communicatie	08210	34.1 Externe communicatie	52,00%	15,00%	33,00%	**1.689.428**	878.503	253.414	557.511
Bestuur & Communicatie	55000	5 Interne voorlichting	54,00%	11,00%	35,00%	**326.165**	176.129	35.878	114.158
Programmeren & Monitoren	01110	1.1 Beheersplan waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	**225.507**	0	225.507	0
Programmeren & Monitoren	01125	1.2 Beheersplan watersystemen	100,00%	0,00%	0,00%	**268.696**	268.696	0	0
Programmeren & Monitoren	01140	1.4 Beheersplan vaarwegenbeheer	0,00%	100,00%	0,00%	**125.622**	0	125.622	0
Programmeren & Monitoren	01160	1.7 Calamiteitenplannen	35,00%	35,00%	30,00%	**435.721**	152.502	152.502	130.716
Programmeren & Monitoren	01165	1.6 Beheersplan zuiveren	0,00%	0,00%	100,00%	**0**	0	0	0
Programmeren & Monitoren	02110	3.1 Legger waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	**352.101**	0	352.101	0
Programmeren & Monitoren	02120	3.2 Beheersregister waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	**124.703**	0	124.703	0
Programmeren & Monitoren	02130	3.3 Veiligheidstoetsing waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	**2.166.603**	0	2.166.603	0
Programmeren & Monitoren	02210	4.1 Aanleg en verwerving primaire waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	**10.466.862**	0	10.466.862	0
Programmeren & Monitoren	02230	4.3 Aanleg en verwerving regionale waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	**3.926.276**	0	3.926.276	0
Programmeren & Monitoren	02250	4.5 Aanleg en verwerving overige waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	**79.731**	0	79.731	0
Programmeren & Monitoren	02410	5.1 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	0,00%	100,00%	0,00%	**1.338**	0	1.338	0
Programmeren & Monitoren	03130	6.3 Legger waterlopen en kunstwerken	100,00%	0,00%	0,00%	**174.259**	174.259	0	0
Programmeren & Monitoren	03140	6.4 Beheersregister waterlopen en kunstwerken	100,00%	0,00%	0,00%	**367.964**	367.964	0	0
Programmeren & Monitoren	03210	7.1 Aanleg en verwerving waterlopen	100,00%	0,00%	0,00%	**4.991.168**	4.991.168	0	0

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen	2025 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen
Programmeren & Monitoren	03230	7.3 Bouw en verwerving kunstwerken passieve waterbeheersing	100,00%	0,00%	0,00%	**151.509**	151.509	0	0
Programmeren & Monitoren	03510	9.1 Bouw en verwerving kunstwerken actieve waterbeheersing	100,00%	0,00%	0,00%	**4.648.148**	4.648.148	0	0
Programmeren & Monitoren	03610	10.1 Calamiteitenbestrijding watersystemen	100,00%	0,00%	0,00%	**401.973**	401.973	0	0
Programmeren & Monitoren	03710	11.1 Monitoring waterkwantiteit	100,00%	0,00%	0,00%	**858.930**	858.930	0	0
Programmeren & Monitoren	03720	11.2 Monitoring waterkwaliteit	100,00%	0,00%	0,00%	**3.524.943**	3.524.943	0	0
Programmeren & Monitoren	03720	11.2 Monitoring grondwater	100,00%	0,00%	0,00%	**284.889**	284.889	0	0
Programmeren & Monitoren	04110	12.1 Bouw en verwerving transportstelsels	0,00%	0,00%	100,00%	**16.478.150**	0	0	16.478.150
Programmeren & Monitoren	04140	Calamiteitenbestrijding transportstelsels	0,00%	0,00%	100,00%	**2.251**	0	0	2.251
Programmeren & Monitoren	04210	13.1 Bouw en verwerving zuiveringsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	**13.056.395**	0	0	13.056.395
Programmeren & Monitoren	04270	Calamiteitenbestrijding zuiveringsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	**3.345**	0	0	3.345
Programmeren & Monitoren	04310	14.1 Bouw en verwerving slibverwerkingsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	**2.557.541**	0	0	2.557.541
Programmeren & Monitoren	04350	Calamiteitenbestrijding slibverwerking	0,00%	0,00%	100,00%	**3.395**	0	0	3.395
Programmeren & Monitoren	05110	19.1 Legger vaarwegen, kunstwerken en havens	0,00%	100,00%	0,00%	**92.560**	0	92.560	0
Programmeren & Monitoren	05120	19.2 Beheersregister vaarwegen, kunstwerken en havens	0,00%	100,00%	0,00%	**42.548**	0	42.548	0
Programmeren & Monitoren	05210	20.1 Aanleg en verwerving vaarwegen en havens	0,00%	100,00%	0,00%	**100.547**	0	100.547	0
Programmeren & Monitoren	05240	20.4 Bouw en verwerving kunstwerken vaarwegenbeheer	0,00%	100,00%	0,00%	**218.013**	0	218.013	0
Programmeren & Monitoren	05320	21.2 Calamiteitenbestrijding vaarwegen en havens	0,00%	100,00%	0,00%	**0**	0	0	0
Programmeren & Monitoren	61000	12 Centrale (geo)grafische informatie	49,88%	30,00%	20,12%	**1.792.028**	893.864	537.608	360.556

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen	2025 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen
Facilitair & ICT	32500	11 Informatiebeleid (en Automatisering)	54,00%	11,00%	35,00%	**774.961**	418.479	85.246	271.236
Facilitair & ICT	35000	13 Huisvesting (algemeen)	45,00%	11,00%	44,00%	**4.039.442**	1.719.862	442.367	1.877.212
Facilitair & ICT	36000	14 Interne faciliteiten	54,00%	11,00%	35,00%	**6.761.876**	3.651.413	743.806	2.366.657
Facilitair & ICT	44000	11 (Informatiebeleid en) Automatisering	54,00%	11,00%	35,00%	**11.789.382**	6.366.266	1.296.832	4.126.284
Onderhouden	02220	4.2 Onderhoud primaire waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	**2.315.176**	0	2.315.176	0
Onderhouden	02240	4.4 Onderhoud regionale waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	**978.656**	0	978.656	0
Onderhouden	02260	4.6 Onderhoud overige waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	**211.712**	0	211.712	0
Onderhouden	02270	4.7 Voorzieningen verwante belangen waterkeringen	0,00%	100,00%	0,00%	**0**	0	0	0
Onderhouden	02280	4.8 Muskusrattenbestrijding	0,00%	100,00%	0,00%	**575.458**	0	575.458	0
Onderhouden	03220	7.2 Onderhoud waterlopen	100,00%	0,00%	0,00%	**10.918.848**	10.918.848	0	0
Onderhouden	03240	7.4 Onderhoud kunstwerken passieve waterbeheersing	100,00%	0,00%	0,00%	**380.551**	380.551	0	0
Onderhouden	03250	7.5 Kwaliteitsmaatregelen in oppervlaktewater	100,00%	0,00%	0,00%	**991.708**	991.708	0	0
Onderhouden	03260	7.6 Voorzieningen verwante belangen watersystemen	100,00%	0,00%	0,00%	**15.003**	15.003	0	0
Onderhouden	03270	7.7 Muskusrattenbestrijding	100,00%	0,00%	0,00%	**575.458**	575.458	0	0
Onderhouden	03410	8.1 Baggerprogramma	100,00%	0,00%	0,00%	**194.322**	194.322	0	0
Onderhouden	03420	8.2 Verwijdering en verspreiding van baggerspecie	100,00%	0,00%	0,00%	**2.593.931**	2.593.931	0	0
Onderhouden	03430	8.3 Verwijdering en verwerking van baggerspecie	100,00%	0,00%	0,00%	**572.510**	572.510	0	0
Onderhouden	03440	8.4 Bijdragen aan derden voor baggeren	100,00%	0,00%	0,00%	**0**	0	0	0
Onderhouden	03450	8.5 Saneringsprogramma	100,00%	0,00%	0,00%	**0**	0	0	0
Onderhouden	03460	8.6 Sanering waterbodems	100,00%	0,00%	0,00%	**0**	0	0	0

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen	2025 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen
Onderhouden	03520	9.2 Onderhoud kunstwerken actieve waterbeheersing	100,00%	0,00%	0,00%	**2.467.567**	2.467.567	0	0
Onderhouden	04120	12.2 Onderhoud transportstelsels	0,00%	0,00%	100,00%	**3.685.319**	0	0	3.685.319
Onderhouden	04220	13.2 Onderhoud zuiveringsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	**6.137.306**	0	0	6.137.306
Onderhouden	04260	13.6 IBA-inrichtingen	0,00%	0,00%	100,00%	**138.407**	0	0	138.407
Onderhouden	04320	14.2 Onderhoud slibverwerkingsinstallaties	0,00%	0,00%	100,00%	**1.980.101**	0	0	1.980.101
Onderhouden	05220	20.2 Onderhoud vaarwegen en havens	0,00%	100,00%	0,00%	**656.804**	0	656.804	0
Onderhouden	05220	Onderhoud vaarweg het Oude Maasje	0,00%	100,00%	0,00%	**17.919**	0	17.919	0
Onderhouden	05230	20.3 Baggeren vaarwegen en havens	0,00%	100,00%	0,00%	**902.728**	0	902.728	0
Onderhouden	05231	20.3a Wegwerken baggerachterstanden vaarwegen	0,00%	100,00%	0,00%	**94.180**	0	94.180	0
Onderhouden	05250	20.5 Onderhoud kunstwerken vaarwegenbeheer	0,00%	100,00%	0,00%	**688.803**	0	688.803	0
Onderhouden	05270	20.7 Voorzieningen verwante belangen vaarwegenbeheer	0,00%	100,00%	0,00%	**89.281**	0	89.281	0
Onderhouden	05310	21.1 Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens	0,00%	100,00%	0,00%	**68.995**	0	68.995	0
Onderhouden	71000	Muskusrattenbeheer	50,00%	50,00%	0,00%	**-1.389**	-694	-694	0
Bedienen	03530	9.3 Bediening kunstwerken actieve waterbeheersing	100,00%		0,00%	**3.130.610**	3.130.610	0	0
Bedienen	04130	12.3 Beheer transportstelsels	0,00%		100,00%	**4.152.917**	0	0	4.152.917
Bedienen	04230	13.3 Beheer zuiveringsinstallaties	0,00%		100,00%	**10.698.878**	0	0	10.698.878
Bedienen	04240	13.4 WVO-heffing effluent	0,00%		100,00%	**675.375**	0	0	675.375
Bedienen	04250	13.5 Subsidies afhaakproblematiek	0,00%		100,00%	**0**	0	0	0
Bedienen	04330	14.3 Beheer slibverwerkingsinstallaties	0,00%		100,00%	**2.061.611**	0	0	2.061.611

PROCES	BBP BEHEERPRODUCT		Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen	2025 Totaal	Water-systemen	Water-veiligheid	Waterketen
Bedienen	04340	14.4 Afzet slib/restproducten	0,00%		100,00%	**8.159.890**	0	0	8.159.890
Bedienen	04410	15.1 Afvalwaterbehandeling door derden	0,00%		100,00%	**5.041.665**	0	0	5.041.665
Bedienen	05260	20.6 Bediening kunstwerken vaarwegenbeheer	0,00%	100,00%	0,00%	**549.098**	0	549.098	0
Centraal management	21000	1 Centraal management	54,00%	11,00%	35,00%	**610.233**	329.526	67.126	213.582
Bouwen	n.v.t.		0,00%		0,00%	**0**	0	0	0
Concerncontrol	53000	7 Concerncontrol (en financieel beleid)	34,00%	16,00%	50,00%	**708.632**	240.935	113.381	354.316
VTH[7]	01210	2.1 Plannen van derden	70,00%	30,00%	0,00%	**1.295.039**	906.527	388.512	0
VTH	06210	23.1 Vergunningen en meldingen	67,00%	30,00%	3,00%	**1.458.916**	977.474	437.675	43.767
VTH	06310	24.1 Wabo Adviezen	50,00%	0,00%	50,00%	**539.457**	269.728	0	269.728
VTH	06320	24.2 Adviezen Waterwet aan andere waterbeheerders	70,00%	20,00%	10,00%	**126.059**	88.242	25.212	12.606
VTH	06420	27.2 Subsidies lozingen	50,00%	0,00%	50,00%	**64.570**	32.285	0	32.285
VTH	06610	25.1 Toezicht	35,00%	30,00%	35,00%	**2.840.981**	994.343	852.294	994.343
VTH	06710	26.1 Bestuursrechtelijke handhaving	59,00%	10,00%	31,00%	**691.644**	408.070	69.164	214.410
VTH	06720	26.2 Strafrechtelijke handhaving	58,00%	10,00%	32,00%	**279.919**	162.353	27.992	89.574
					Netto lasten jaarrekening 2025	**200.217.854**	**68.110.684**	**34.341.913**	**97.765.257**

[7] VTH: Vergunningen, Toezicht en Handhaving

Bijlage 5: Principes waarmee kosten en opbrengsten aan de beheerproducten zijn toegerekend

Wijze van doorberekening kostenplaatsen

Sleutel	Toerekening van:	Toerekening aan:	Principe van toerekening
Sleutel A	Kostenplaats 1010 Kapitaallasten	Beheerproducten	Op basis van specifiek nut (staat van activa)
Sleutel B	Kostenplaatsen teams/processen (personeelskosten) 2000 t/m 2999	Beheerproducten	Op basis van begrote uren/fte's per beheerproduct

Wijze van doorberekening ondersteunende beheerproducten

De programma's Buiten Gewoon Doen maken gebruik van 10 processen om de waterschapsdoelen te realiseren. Hierbij is geen onderscheid meer tussen primaire en ondersteunende processen. Met ingang van de gewijzigde Begroting 2020 Buiten Gewoon Doen worden de kosten van de ondersteunende beheerproducten dan ook niet meer toegerekend aan de primaire beheerproducten. Alle beheerproducten kennen een sleutel naar de wettelijke taken (zie bijlage 2) en de programma's Buiten Gewoon Doen (zie bijlage 3).

Hierop zijn twee uitzonderingen:

1. Er wordt nog steeds op basis van de projecturen een deel van de kosten van huisvesting en ICT doorbelast naar de projecten. De resterende kosten worden via de verdeelsleutel in de productenlijst direct naar de taken en programma's doorbelast.
2. Vanwege afspraken die gemaakt zijn rondom het muskusrattenbeheer worden er vanuit de ondersteunende processen nog steeds kosten doorbelast naar het product muskusrattenbeheer, ten behoeve van de kostenverrekening naar de drie deelnemende waterschappen (waterschap De Dommel, waterschap Aa en Maas en waterschap Brabantse Delta).

Bijlage 6: Overzicht van de door het bestuur toegekende kredieten 2025

Investerings-besluit project nr.	Omschrijving project	Datum krediet verstrekking	Krediet verstrekt door
800825	Renovatie & Modificatie Diverse Rioolgemalen 2025-2027, UVK	28-1-2025	DB
800753	Vervanging onderhouds- en calamiteitenmaterieel 2025-2026, UVK	4-2-2025	DB
800955	Trajectaanpak Keizersveer - Waalwijk, UVK	19-2-2025	AB
800761	Renovatie en modificatie kleine kunstwerken 2025 t/m 2027, UVK	18-2-2025	DB
800992	Dijkversterking Geertruidenberg-Noord en Domboch, UVK	16-4-2025	AB
800997	Realisatie innovatie lab, UVK	17-9-2025	AB
801010	Onderzoek en uitvoering kleinschalige maatregelen bestrijding blauwalg 2025- 2028, UVK	25-6-2025	AB
800858	Verbeteren regionale keringen Markkanaal, VBK	15-4-2025	DB
800851	Groot onderhoud Bouvigne 2025-2027, UVK	25-6-2025	AB
800364	Realisatie EVZ Steenbergsche Vliet - Ligne Steenbergen, UVK	25-6-2025	AB
800946	Monitoring en uitvoering restopgave natuurinrichting Westelijke Langstraat (fase 2), UVK	25-6-2025	AB
801019	Financiële Bijdrage voor vervangen en verleggen persleiding i.v.m. werkzaamheden N282, UVK	13-5-2025	DB
800303	Bijdrage Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) 2025, UVK	27-5-2025	DB
800798	Renovatie beluchtingssysteem 10 aeratietanks RWZI Bath, UVK	24-6-2025	DB
800923	Vervangen chemicaliën doseerinstallaties diverse rwzi's, UVK	24-6-2025	DB
800801	Vervangen persleiding Dinteloord, UVK	15-7-2025	DB
800897	Baggeren vaarwegen regulier onderhoud 2022-2026, UVK	15-7-2025	DB
800959	Monitoring regionale keringen, UVK	26-8-2025	DB
800734	Baggeren stedelijke gebieden 2025, UVK	29-7-2025	DB
800837	Infrastructuurplan ICT 2025-2026, UVK	29-7-2025	DB
800881	Dijkversterking Wilhelminakanaal, Amertak en Donge, UVK	5-11-2025	AB

Investerings-besluit project nr.	Omschrijving project	Datum krediet verstrekking	Krediet verstrekt door
800914	Modificeren Debietmeetpunten De Zoom, UVK	9-9-2025	DB
801034	Modificeren schuifafsluiters AWP systeem, UVK	23-9-2025	DB
801035	Nieuwe schakelkasten en implementatie CORDIS besturing op RWZI Waalwijk, UVK	16-9-2025	DB
800803	Nieuwbouw rioolgemaal St. Willebrord, UVK	23-9-2025	DB
800993	Innovatieve Initiatieven Waterketen, UVK	30-9-2025	DB
800947	Kwaliteitsimpuls beheerregister Watersystemen, UVK	16-12-2025	DB
800650	Realiseren van Beekherstel Heiloop te Ossendrecht, UVK	4-11-2025	DB
801085	Onderzoek Erodeerbaarheid Klei, UVK	25-11-2025	DB
544	Nieuwbouw & capaciteitsvergroting rioolgemaal Kaatsheuvel, UVK	25-11-2025	DB
800508	Herstel afvalwatertransportleidingen vanuit vanuit 4e inspectie, UVK	2-12-2025	DB
800902	Realiseren Klimaatrobuuste bovenlopen Markdal - stroomgebied Merkske, VBK	16-12-2025	DB
800835	Renovatie Slibgisting RWZI Dongemond & Waalwijk, UVK	16-12-2025	DB

Bijlage 7: Overzicht onderhanden werken met een restantkrediet eind 2025

Project-nummer	Projectnaam	Goedgekeurd krediet	Totaal besteed t/m 2025	Restant krediet eind 2025	Prognose totale uitgaven	Toelichting
800214	Realisatie maatregelen tegen wateroverlast Vosdonk Etten-Leur	4.000.000	1.382.821	2.617.179	6.614.105	Het project is vertraagd in verband met een beroepszaak op het Projectplan Waterwet. Hierover is een mededeling aan het AB verstuurd. In de AB vergadering van juli 2026 wordt (aanvullend) UVK aangevraagd.
800332	Uitvoering gebiedsinrichting Cruijslandse Kreken (fase 2)	2.735.000	2.035.449	699.551	5.248.150	De laatste kredietaanvraag is in december 2023 gedaan. Het beschikbare krediet is verstrekt voor grondaankoop en engineering. In de AB vergadering van juli 2026 wordt (aanvullend) UVK aangevraagd voor de realisatie.
800515	Uitvoeren integrale maatregelen Halsterslaag en Oudland	160.000	112.158	47.842	4.312.158	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800517	Realisatie ecologische verbindingszone en Beekherstel Tilburg West	1.300.000	1.249.700	50.300	1.430.000	Als gevolg van de weersomstandigheden en juridische procedure (Raad van State) duurt het project 800517 Tilburg West langer dan verwacht waardoor er meer uren nodig zijn en en wordt het krediet overschreden. Door de natte terreinomstandigheden zijn er meer kosten ontstaan tijdens de uitvoering. Die kosten worden geboekt op 800495 Cofinanciering POP t.b.v. Tilburg West.
800530	Realiseren ecologische verbindingszone Terheijden-Zonzeel fase 1	650.000	472.057	177.943	1.675.046	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.

Project-nummer	Projectnaam	Goedgekeurd krediet	Totaal besteed t/m 2025	Restant krediet eind 2025	Prognose totale uitgaven	Toelichting
800539	Inspectie en herstel kathodische bescherming leidingtracé Schelde Rijn Kanaal – Waarde	100.000	47.105	52.895	997.105	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800591	Inrichten EVZ's en beekherstel binnen de gemeente Roosendaal	100.000	54.317	45.683	1.099.317	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800601	inrichten EVZ's en beekherstel binnen gemeente Steenbergen	100.000	76.371	23.629	3.296.371	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800621	Groene Berging maatregel afvalwaterakkoord Woensdrecht	92.500	27.648	64.852	1.700.200	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800651	Realiseren van EVZ Wildertse arm, Huis ter heide	750.000	687.515	62.485	3.200.000	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800652	Realiseren waterrobuust dal van de molenbeek te Roosendaal	70.000	595	69.405	3.490.595	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800654	Realiseren EVZ groenstrook te Klundert	250.000	27.177	222.823	2.292.177	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.

Project-nummer	Projectnaam	Goedgekeurd krediet	Totaal besteed t/m 2025	Restant krediet eind 2025	Prognose totale uitgaven	Toelichting
800657	Verbetering primaire kering traject Willemstad Noordschans	7.100.000	3.215.739	3.884.261	82.615.175	Het waterschap verstrekt PER FASE uitvoeringskrediet; de totaalprognose betreft alle projectfases. De totaalprognose is daarom hoger dan vertrekte uitvoeringskredieten.
800697	Nieuwbouw bedrijfsgebouw en werkplaats Dongemond	250.000	164.397	85.603	4.182.516	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800710	Renovatie E-installatie RWZI Nieuwveer	250.000	-	250.000	25.000.000	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800717	Realiseren Demo Installatie Vivianiet terugwinning op RWZI Nieuwveer (LIFE-project Phos4EU 101113877)	2.500.000	776.054	1.723.946	15.000.000	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800728	Verbetering primaire kering traject Moerdijk – Drimmelen	5.650.000	3.273.152	2.376.848	115.908.519	Voor het project wordt per fase krediet aangevraagd in lijn met de subsidieverstrekking vanuit het HWBP, vooralsnog is alleen het geld beschikbaar gesteld voor de voorverkenning en de verkenningsfase. De prognose is voor het gehele project, dus inclusief uitvoering.
800802	Vervangen Persleiding Nispen	60.000	50.379	9.621	549.418	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800818	Renovatie diverse rioolgemalen 2024-2026	6.000.000	1.906.947	4.093.053	10.175.433	Er wordt nog een 2e fase UVK aangevraagd.

Project-nummer	Projectnaam	Goedgekeurd krediet	Totaal besteed t/m 2025	Restant krediet eind 2025	Prognose totale uitgaven	Toelichting
800825	Renovatie & Modificatie Diverse Rioolgemalen 2025-2027	5.000.000	802.583	4.197.417	6.749.061	Er wordt nog een 2e fase UVK aangevraagd.
800858	Verbeteren regionale keringen Markkanaal	750.000	366.562	383.438	2.268.552	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800859	Verbeteren regionale kering Drongelens kanaal	250.000	225.651	24.349	2.974.573	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800881	Verbetering primaire keringen Wilhelminakanaal, Amertak en Donge	6.400.000	973.778	5.426.222	267.790.526	Het waterschap verstrekt PER FASE uitvoeringskrediet; de totaalprognose betreft alle projectfases. De totaalprognose is daarom hoger dan vertrekte uitvoeringskredieten.
800893	Renovatie en Ontwikkelingen RWZI Baarle Nassau	2.500.000	506.807	1.993.193	24.897.031	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800895	Realiseren beek- en kreekherstel en natte natuurparel noordelijk deel Markdal	2.200.000	1.608.110	591.890	22.500.000	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800902	Realiseren Klimaatrobuuste bovenlopen Markdal – stroomgebied Merkske	650.000	323.215	326.785	1.780.000	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.

Project-nummer	Projectnaam	Goedgekeurd krediet	Totaal besteed t/m 2025	Restant krediet eind 2025	Prognose totale uitgaven	Toelichting
800946	Monitoring en uitvoering restopgave natuurinrichting Westelijke Langstraat (fase 2)	2.500.000	860.287	1.639.713	8.061.428	Project heeft Uitvoeringskrediet voor het eerste deelproject. Zodra de volgende delen in uitvoering gaan, wordt aanvullend krediet aangevraagd. Er is geen overschrijding.
800957	Impuls beheer en eigendom regionale waterkeringen	130.000	108.665	21.335	9.908.665	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800958	Bijzonder waterkerende constructies regionale keringen	20.000	15.207	4.793	825.207	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800960	Organiseren en aanschaffen materieel hoogwater	250.000	21.548	228.452	555.048	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800962	Realisatie toekomstbestendige RWZI Nieuw Vossemeer	250.000	110.458	139.542	8.004.416	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800972	Bijdragen aan NNP in stroomgebieden Merkske en Strijbeekse Beek	150.000	103.871	46.129	1.210.000	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800981	Upgrade PAPI Waterketen	75.000	81.806	- 6.806	1.631.806	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.

Project-nummer	Projectnaam	Goedgekeurd krediet	Totaal besteed t/m 2025	Restant krediet eind 2025	Prognose totale uitgaven	Toelichting
800990	Implementatie wetten Vet en WON op de elektrische installatie	250.000	137.730	112.270	1.880.198	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
800992	Dijkverbetering Geertruidenberg-Noord en Dombosch	2.950.000	709.210	2.240.790	43.906.778	Het waterschap verstrekt PER FASE uitvoeringskrediet; de totaalprognose betreft alle projectfases. De totaalprognose is daarom hoger dan vertrekte uitvoeringskredieten.
801010	Onderzoek en uitvoering kleinschalige maatregelen bestrijding blauwalg 2025- 2028	800.000	130.388	669.612	950.388	Project heeft Uitvoeringskrediet voor de eerste helft van de projectperiode. Halverwege de projectperiode wordt aanvullend krediet aangevraagd.
801016	Renoveren Slibnoodbuffer RWZI Bath	50.000	2.115	47.885	637.115	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
801017	Vervangen Harkroosters RWZI Nieuwveer	20.000	7.309	12.691	2.551.619	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
801018	Renovatie rioolgemaal Made	100.000	85.572	14.428	2.635.572	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
801020	Uitvoering KRW maatregelen Chaamse Beken	250.000	41.801	208.199	1.900.000	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
801023	Verbetering watersysteem Capelsche Polder	500.000	240.922	259.078	1.440.922	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.

Project-nummer	Projectnaam	Goedgekeurd krediet	Totaal besteed t/m 2025	Restant krediet eind 2025	Prognose totale uitgaven	Toelichting
801025	Renovatie Stuw Zuidrand te Roosendaal	75.000	14.897	60.103	800.000	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.
801047	Renovatie 1e fase RWZI Dongemond	20.000	-	20.000	7.500.000	Project heeft voorbereidingskrediet, prognose is gebaseerd op totale verwachte kosten.

Bijlage 8: Afwijkingen uitgaven of inkomsten investeringen

In artikel 10, lid 7 van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie waterschap Brabantse Delta is het volgende opgenomen: “In de tussentijdse rapportages worden afwijkingen groter dan € 1.000.000 toegelicht. Afwijkingen groter dan € 200.000 en kleiner dan € 1.000.000 worden één keer per jaar bij de jaarrekening toegelicht.”

Project	Projectnaam	Toelichting afwijking
800494	Renovatie en optimalisatie Ontvangstwerk RWZI Nieuwveer	Binnen het project worden tijdelijke pompen geplaatst. Deze worden elektrisch uitgevoerd en komen in aanmerking voor de Subsidieregeling 'Schoon en Emissieloos Bouwen voor medeoverheden (SPUK SEB)' waardoor de opbrengstenprognose stijgt van 0 euro naar 760.000 euro.
800495	Cofinanciering plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3) water	De opbrengstenprognose bij aanvraag van het uitvoeringskrediet was 550.00 euro is de prognose is verlaagd naar 247.000 euro. Er zijn twee ontwikkelingen die deze dagling verklaren. Allereerst was dit project alleen bedoeld voor de cofinanciering van de POP3-subsidie waaruit ons project 800517 subsidie kon krijgen. Cofinanciering was 50 %. Op onze cofinanciering kregen we 50 % subsidie van de provincie. De financieringsstructuur van de POP3 is gewijzigd. Provincie draagt nu rechtstreeks bij. Onze cofinanciering is nu 25 % zonder subsidie van de provincie. Daarnaast zijn nu ook de uitvoeringskosten van beekhersteltraject Bosperceel opgenomen. Hierdoor is de uitgavenprognose opnieuw opgehoogd. Op deze uitvoeringskosten ontvangen we DHZ en MOK subsidie voor totaal 247.000 euro.
800513	Realiseren ecologische verbindingszone Bleekloop en Smalle Beek bij Bergen op Zoom en Roosendaal	Het verstrekte uitvoeringskrediet is 840.000 euro en de totaalprognose uitgaven is verlaagd naar 400.000 euro door onvoldoende grondbeschikbaarheid.
800720	Renovatie Pendelzuigruimers RWZI Nieuwveer	Het verstrekte uitvoeringskrediet is 4.300.000 euro en de totaalprognose van de uitgaven is verlaagd naar 3.500.000 euro doordat de uitvoeringskosten lager zijn dan verwacht.

Project	Projectnaam	Toelichting afwijking
800811	Aanleg en automatisering stuwen en inlaten	Het verstrekte uitvoeringskrediet is 1.440.000 euro en de totaalprognose uitgaven is verlaagd naar 887.000 euro door een aanbestedingsvoordeel en omdat een aantal risico's niet zijn opgetreden. Het project is eind 2025 opgeleverd.
800915	Renovatie verbindingsleiding 1 Persstation Bergen op Zoom	Het verstrekte uitvoeringskrediet is 1.710.000 euro en de totaalprognose uitgaven is verlaagd naar 1.364.000 omdat de risico’ s rondom de project afronding zijn mee gevallen en daarmee is de risicoreservering vrijgevallen.
800945	Preventieve maatregelen tegen graafschade in primaire keringen	Het verstrekte uitvoeringskrediet si 2.000.000 euro en de totaalprognose is verlaagd naar 1.400.000 euro doordat de aanbesteding lager is uitgevallen en er op het uitgevoerde traject weinig risico's zijn opgetreden.
800965	Aanpassen watersysteem Turfvaart Rijsbergen	Het uitvoeringskrediet is 550.000 euro en de totaalprognose uitgaven is verlaagd naar 350.000 euro doordat de risicoreservering voor o.a. verontreinigde grond niet nodig is gebleken. Ook de interne uren en uitvoeringskosten zijn lager dan verwacht

Bijlage 9: Overzicht van de door het waterschap actief openbaar gemaakte documenten in 2025 in het kader van de Wet open overheid

Cat.	Artikelnr. Woo	Omschrijving	Online platform
1	3.3, 1a, 1b en 1c	Wet en regelgeving Overige besluiten van algemene strekking Ontwerpen waarover extern advies is gevraagd	Officielebekendmakingen.nl
2	3.3, 1d en 1e	Inzicht in de organisatie en werkwijze Inzicht in de bereikbaarheid Informatie over de manier waarop een informatieverzoek kan worden ingediend	Brabantsedelta.nl
3	3.3, 2a en 2c	Vergaderstukken en verslagen van het algemeen bestuur Vergaderstukken en verslagen van de AB commissies Bij het algemeen bestuur ingekomen stukken	Brabantsedelta.bestuurlijkeinformatie.nl
4	3.3, 2d	Agenda's van het dagelijks bestuur Besluiten van het dagelijks bestuur	Brabantsedelta.bestuurlijkeinformatie.nl
5	3.3, 2e	Adviezen over de ontwerpen uit categorie 1 Adviezen van adviescommissies over niet individuele zaken	Nog niet online
6	3.3, 2f	Convenanten	Nog niet online
7	3.3, 2g	Jaarplannen Jaarverslagen	Brabantsedelta.nl
8	3.3, 2i	Woo-verzoeken incl. beslissing Gedeelde documenten op verzoek	Brabantsedelta.nl (vanaf april 2025)
9	3.3, 2j	Onderzoeksrapporten	Nog niet online
10	3.3, 2k 3.3a	Beschikkingen	Officielebekendmakingen.nl
11	3.3, 2l	Klachtoordelen	Nog niet online

Bijlage 10: Resultaattabellen programma's

Resultaattabel programma Waterketen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
Transitie naar een duurzame waterketen						
Innovatie en vernieuwing						
Pilots afkoppelen hemelwater ter ondersteuning gemeente	2	2	2	2025	Eigen wens	Er zijn 2 bijdragen uitgegeven aan gemeenten m.b.t. het afkoppelen van hemelwater.
In samenwerking met programma Klimaat en Duurzaamheid uitvoering geven aan besparings- en hergebruikprojecten, zoals slim energiemanagementsysteem	1	1	2	2026	Eigen wens	In 2025 is er een visie slim energiemanagement opgesteld. In 2026 zal er gestart worden met een vervolgonderzoek en een pilot op RWZI Bath.
Actief bijdragen aan ontwikkelingsprojecten in waterketentechnologie	5	5	5	2025	Eigen wens	Er wijn diverse ontwikkelingsprojecten uitgevoerd in 2025; o.a. Vivimag, PHA2Use, Harkos, Ultieme Waterfabriek, BioPhree + meerdere kleinere ontwikkelingsprojecten
Duurzaamheid en Circulariteit						
Starten met onderzoek om te komen tot lachgasreductie bij de RWZI's	30%	30%	100%	2030	Inspanning	Aantal N_2O sensoren geplaatst en data wordt geregistreerd.
Onderzoeken realisatie energieopwekking achter de meter op gronden RWZI	50%	50%	100%	2026	Inspanning	Er zijn voorbereidings- en opstartdocumenten opgesteld en overgedragen aan proces Bouwen t.b.v. Europese aanbesteding voor zon op veld bij meerdere RWZI's.

Resultaattabel programma Waterketen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
Starten met uitvoering van maatregelen uit het waterbesparingsplan (oplevering plan eind 2024)	pm	pm	pm	pm	Inspanning	Er is op een aantal zuiveringen effluent geschikt gemaakt om als proceswater in te zetten
Innovatieve trajecten op het gebied terugwinnen van grondstoffen	3	3	3	2026	Inspanning	PHA2Use, Harkos en Vivimag
Programmeren van de activiteiten uit het actieplan biodiversiteit	pm	pm	pm	pm		Investarisaties zijn uitgevoerd op de terreinen van de waterketen en de kansen/potenties zijn in beeld gebracht.
Vormgeven van transitie						
Planvorming/herontwerp Dongemond (status)	100%	50%	100%	2025	Inspanning	In 2025 is het besluit genomen om eerst de waterlijn te planvormen en later de sliblijn van RWZI Dongemond, omdat de sliblijn onlangs gerenoveerd is en een andere dynamiek kent als het gaat om koppelkansen voor het maken van grondstoffen of energie voor de omgeving. Daarbij bepalen derden het tempo. Daarnaast is in de commissie van 24 september besloten de scope uit te breiden door eerst te onderzoeken om RWZI Waspik wel of niet aan te sluiten op RWZI Dongemond. De verwachting is dat het bestuur hier op 1 juli 2026 een besluit over neemt, waarna eind 2026 een besluit over de waterlijn van RWZI Dongemond volgt.
Planvorming/herontwerp Rijen (status)	50%	30%	100%	2026	Inspanning	Door gebrek aan personele capaciteit intern en extern (gemeente) valt de voortgang voor

Resultaattabel programma Waterketen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
						2025 tegen. Verwachting met betrekking tot het einddoel, een plan eind 2026, blijft staan.
Opstellen afwegingskader over de afvalwaardeketen	100%	100%	100%	2025	Eigen wens	In het kader van de “doorontwikkeling Asset Management” is het initiatief rondom value cases (ook wel afwegingskader, trade-off matrix, etc.) opgestart. Op dit moment zijn er verschillende varianten in omloop, die op zich goed functioneren in 2025 per casuïstiek. Echter er is behoefte tot meer uniformiteit in de methodiek, dit wordt in 2026 opgepakt. Daarbij worden de bedrijfswaarden als basis gebruikt in aanvulling met niet-financiële elementen.
Vernieuwen acceptatiebeleid afvalwater	50%	10%	100%	2026	Inspanning	Wegens uitval van capaciteit is medio 2025 extra capaciteit ingehuurd. Het conceptbeleid wordt nu helder geformuleerd en hiervoor wordt intern draagvlak gewonnen. Besluitvorming door het Algemeen Bestuur is voorzien na zomer 2026. Einddoel (100% in 2026) blijft onveranderd staan.
Uitwerken toekomstvisie afvalwaterketen inclusief afwegingskader	30%	25%	100%	2026	Eigen wens	In 2025 zijn in de commissie waterketen bij herhaling de toekomstige opgaven in de waterketen geschetst. De boodschap: de opgaven zijn enorm en het gaat over veel geld. Om de opgave verder uit te werken is de werkgroep "Puzzel Waterketen" opgericht. Dus in dat verband wordt deze actie in 2026 verder opgepakt. Wat reeds duidelijk is geworden, is dat de opgave om compliant te

Resultaattabel programma Waterketen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
						blijven al extra investeringen vereisen en dat ambities hierbovenop nog extra investeringen zullen vereisen.
Transport en zuiveren afvalwater						
Voldoen aan lozingseisen (% wat voldoet)	99%	100%	99%	Continu	Resultaat	Helemaal voldaan aan lozingseisen
Voldoen aan gemaakte afnameafspraken (% wat voldoet)	99%	99%	99%	Continu	Resultaat	De renovatie van rioolgemaal Rijsbergen is nog niet uitgevoerd, daarom is het percentage <100 %.
Realiseren wettelijk stikstofverwijderingsrendement (% gerealiseerd rendement)	75%	84%	75%	Continu	Resultaat	Wettelijk rendement behaald
Realiseren wettelijk fosfaatverwijderingsrendement (% gerealiseerd rendement)	75%	80%	75%	Continu	Resultaat	Wettelijk rendement behaald
Inzicht krijgen gevolgen wetgeving Europese Richtlijn stedelijk afvalwater	pm	pm	pm	2026	Inspanning	In 2025 zijn meerdere inzichten verkregen en deze zullen in 2026 verder vertaald worden naar de gevolgen voor het waterschap
Herzien van de vergunningen van de rioolwaterzuiveringsinstallaties	1	1	17	Continu	Eigen wens	Wijzigingsvergunning (omgevingsvergunning) voor RWZI Nieuwveer

Resultaattabel programma Watersystemen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
Algemeen						
Onderhoud watersysteem wordt uitgevoerd conform het Algemeen Onderhoudsplan Watersystemen en Waterkeringen 2020-2030 (% gewerkt conform AOWW)	1	1	1	Continu	Resultaat	In 2025 heeft het aangepaste maaibeleid (met name het niet meer klepelmaaien) gezorgd voor weerstand in het beheersgebied. Met name het volume maaisel die gedeponeerd werd op de percelen zorgde hiervoor. Geconstateerd is dat, met name in het peilbeheerst gebied, bewoners zelf waterlopen hebben geklepeld voordat het Waterschap hier aan toe kwam.
Opstellen hergebruikersplan grondstoffen in 2025	Gereed	in voorbereiding	Gereed	2025	Resultaat	Als gevolg van personele wisseling is in Q4 van 2025 de voorbereiding van de werkzaamheden opgestart.
Uitvoering maatregelen biodiversiteit waterlopen en oevers (% uitgevoerde acties)	10%	10%	uitvoering 100% maatregelen	2025-2030	Inspanning	In 2025 zijn een aantal kleine werkzaamheden als project <250.000 euro uitgevoerd in/nabij het watersysteem. Zo zijn er diverse ecologische en waterbodemonderzoeken uitgevoerd en kleine natuurherstelmaatregelen uitgevoerd.

Resultaattabel programma Watersystemen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
Het in beeld brengen van de effecten van veen in de bodem op waterschapsprocessen zoals waterketen, waterkwaliteit en peilbeheer, om te komen tot handelingsgerichte adviezen ter ondersteuning van integraal beheer en beleidskeuzes	Onderzoek en besluitvorming afgerond	Onderzoek en besluitvorming afgerond	Onderzoek en besluitvorming afgerond	2025	Resultaat	De resultaten van het onderzoek zijn gepresenteerd in een thema overleg van het Dagelijks Bestuur
Gezond Water						
Realisatie KRW-maatregelpakket* (% gerealiseerd)	59% *	57%	100%	2027	Resultaat	De realisatiegraad in % betreft het gemiddelde van gerealiseerde maatregelen binnen het KRW-maatregelenpakket: natte natuurparels, beek- en kreekherstel, bouwen met natuur, ecologische verbindingszones, vispassages, onderzoeken/pilots, akkerrandenbeheer, en extensief onderhoud. Door verschuiving van de doelrealisatie van diverse projecten naar 2026 is voor 2025 een iets kleinere doelrealisatie behaald.

Resultaattabel programma Watersystemen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
Opstellen en uitvoeren Programma KRW impuls Brabant.	Opgesteld	vastgesteld en in uitvoering	Uitgevoerd	2027	Inspanning	Teneinde versnelling aan te brengen in het doelbereik stelde het Algemeen Bestuur het KRW Impulsmaatregelenpakket vast. De uitvoering van dit impulsprogramma is gestart en diverse acties van start gegaan. Zo is een start gemaakt met belangrijke onderdelen van de impuls zoals de analyse van bronnen van probleemstoffen, het meten van stoffen bij de rwzi's en het versterken van risicogericht toezicht en handhaving. Onze gemeentelijke KRW ambassadeur bezocht in 2025 alle gemeenten en agendeerde bij hen, samen met onze gebiedsadviseurs en de omgevingsdienst, de gemeentelijke KRW restopgave. Ter ondersteuning boden wij een KRW-checklist aan. Ook met de Vlaamse overheid waren we in gesprek over gezamenlijke KRW-opgave in het grensgebied.
Actualiseren en aanscherpen lozingsvergunningen op KRW vereisten.	100%	67%	100%	Continu	Wettelijke verplichting	Het actualiseren van vergunningen loopt iets achter op planning. In 2025 zouden we 3 vergunningen actualiseren. In 2025 zijn meerdere vergunningenprocedures gestart, maar er zijn er 2 afgerond in 2025. Een vergunningentraject dat afgerond was, is ingetrokken vanwege het definitief stoppen van het bedrijf. De in 2025 gestarte procedures worden begin 2026 afgerond.

Resultaattabel programma Watersystemen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
Vaststellen nieuw beleid en strategie op basis van nieuwe (EU) regelgeving op het gebied van microverontreinigingen (incl. zeer zorgwekkende stoffen) (status)	Vastgesteld	Gereed voor vaststelling	Vastgesteld	2025	Inspanning	Strategie is gereed voor vaststelling Q1 2026
Water in balans						
Strategie ontwikkelen hoe we omgaan met peilbeheer in vrij afwaterend gebied	Ontwikkeld	Ontwikkeld	Ontwikkeld	2025	Eigen wens	Afgelopen jaar is de 'Nota peilbeheer in vrij-afwaterend gebied' bestuurlijk vastgesteld.
De maatregelen afgesproken in het Deltaplan Zoetwater 2022-2027, Zuid-Westelijke Delta (ZWD) zijn uitgevoerd (in bruto omvang geïnvesteerde €)	6,0 miljoen *	4 miljoen	30,6 miljoen	2027	Inspanning	ZWD-projecten uitgevoerd omvatten de aanleg van stuw Markiezaatmeer, de automatisering van 11 stuwen, de aanleg van EVZ Steenbergse Vliet-Ligne. De jaarrekening is lager dan de begroting vanwege een langer benodigde voorbereidingstijd van enkele grote projecten zoals 'Optimalisatie zoetwatersituatie PAN polder' en 'Water tussen Wal en Schelde'
De maatregelen afgesproken in het Deltaplan Zoetwater 2022-2027, Hoge Zandgronden (DHZ) zijn uitgevoerd (in bruto omvang geïnvesteerde €). Voor de begroting 2025 hiervoor 1,8 miljoen euro op te nemen (cumulatief vanaf 2022).	1,8 miljoen *	2,5 miljoen	10,25 miljoen	2027	Inspanning	DHZ-Projecten die zijn uitgevoerd omvatten diverse **extra** stuwen in A-watergangen, een traject beekherstel Tilburg West, project Waterberging Gilzewouwerbeek te Gilze en verbetering van de waterhuishouding Akkerweg Dorst.

Resultaattabel programma Watersystemen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
Uitvoering acties vanuit de droogteagenda voor het waterschap (% uitgevoerd)	50%	65%	100%	2030	Inspanning	De onderdelen uit de Droogteagenda zijn brede, langlopende trajecten met een doorlooptijd richting 2040. Op dit moment bevindt circa 65% van deze trajecten zich in een fase waarin aantoonbare voortgang wordt geboekt. Afgelopen jaar hebben we gewerkt aan het verder uitrollen van de hogere winter- en voorjaarsstuwstanden in vrij-afwaterende gebieden, het opzetten van een gedeelde Brabantbrede aanpak voor bos- en bomenbeheer. Binnen het breed bestuurlijk grondwateroverleg (BBG), waarbij parallel intern een strategische analyse wordt uitgevoerd, hebben we voor onze zuiveringen in relatie tot de zoetwateropgaven de mogelijkheden voor hergebruik effluent verkend. Daarnaast zijn stappen gezet in de uitwerking van het beregeningsbeleid, waaronder de doorontwikkeling van het koersdocument en de bijbehorende pilots. Ook is gewerkt aan het opstellen van een handelingsperspectief voor droge periodes, zoals de ontwikkeling van een droogteprotocol.
Een nieuw beregeningsbeleid is opgesteld (incl. kleine onttrekkingen) op basis van nieuwe inzichten uit pilots en onderzoeksresultaten (fase)	Pilot Zundert in uitvoering	Pilot Zundert in uitvoering	Opgesteld	2027	Inspanning	Onderzoek is in uitvoering

Resultaattabel programma Watersystemen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
Er is een nieuw grondwaterbeleid gemaakt en geoperationaliseerd waardoor de aanvulling en het gebruik van grondwater weer in evenwicht is (status)	In voorbereiding	In voorbereiding	Operationeel	2027	Resultaat	Najaar 2025 heeft het Koersdocument Beregeningsbeleid uit grondwater ter consultatie voorgelegen aan het AB.
Voldoen aan marges peilbesluiten	87%	82%	85%	Continu	Inspanning	In 2025 is als gevolg van de droogte gestuurd op hogere peilen (binnen beheermarges) waarbij soms bewust beheermarges zijn overschreden. Als gevolg hiervan zijn we lager uitgekomen op ongeveer 82%. Dit % is exclusief de periodes (6%, ongeveer 3 weken) dat we bewust hebben gestuurd op vroeger ingestelde zomerpeilen en latere instelling van de winterpeilen (inzet van de dynamische marges).
Klimaatbestendige regio						
De waterschapsverordening is bijgewerkt, zodat deze klimaatadaptatie ondersteunt waar dat kan (status)	In voorbereiding	In voorbereiding en uitvoering	Bijgewerkt	2026	Eigen wens	Er zijn verschillende factsheets opgesteld binnen de context van het handelingsperspectief. Wat gaan en willen we aanpassen (en hoe), en wat moet daarvoor uitgewerkt worden. Er is ook een kaart gemaakt voor de vertaling ruggen-flanken-beekdalen op detailniveau.

Resultaattabel programma Watersystemen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
Voor 2025 en verder geven we uitvoering aan het handelingsperspectief "water en bodem sturend".	Praktische vertaling tweesporen aanpak	Praktische vertaling tweesporen aanpak	Klimaat-bestendige regio (inrichting)	2050	Eigen wens	In dit kader zijn diverse zaken opgepakt. Er is een besluit genomen over de prioritering aandachtspunten wateroverlast en er is een aanpak voor lokale laagten vastgesteld. Ook is er een ruimtelijk beeld Water en Bodem Sturend opgesteld als hulpmiddel om het strategische gesprek met andere overheden en maatschappelijke organisaties te voeren met wat 'water en bodem sturend' kan betekenen voor toekomstige ontwikkelingen. Daarnaast is een tijdlijn 'water en bodem sturend' op de externe website geplaatst waarop alle mijlpalen zijn weergegeven en toegelicht.
Gebiedsgericht werken aan projecten die bijdragen aan een klimaatbestendige regio (inclusief Water en Bodem Sturend), voor de gebieden: Mark en Bovenlopen/ Zundert /Tussen Buijs en Moer/ Polder 2.0)	3	3	3	2027	Eigen wens	Er is in 2025 een start gemaakt met het gebied Mark en Bovenlopen en Polder 2.0. En de systeemvisie zeekleipolders als onderdeel van de Stedelijke Regio West-Brabant. Daarnaast wordt gewerkt aan een klimaatrobuust watersysteem in de gebieden Zundert binnen het project 'Zundert Floreert'.

Resultaattabel programma Waterveiligheid & Vaarwegen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
Waterkeringen op orde						
Primaire keringen voldoen aan de norm (in %)	64%	64%	100%	2050	Resultaat	Verloopt volgens planning.
Genormeerde regionale keringen voldoen aan de norm (in %)	91%	91%	100%	2030	Resultaat	Verloopt volgens planning.
Kunstwerken in regionale keringen voldoen aan de norm (in %)	90%	90%	100%	2026	Resultaat	Verloopt volgens planning.
Muskus- en beverrattenbeheer						
Muskusratten zijn teruggedrongen naar de landsgrenzen (% minder vangsten)	10%	10%	Gerealiseerd	2035	Inspanning	Verloopt volgens planning.
Strategisch crisismanagement						
Opstellen van een Visie Toekomstbestendige crisisaanpak	Uitvoering	Gerealiseerd	Gerealiseerd	2025	Eigen wens	De visie Samen Breed Voorbereid is in 2025 vastgesteld en in 2026 wordt een plan van aanpak opgesteld.
Het waterschap kan real-time een inschatting geven van de overstromingskansen en -gevolgen (d.m.v. actuele scenario's) (status)	Uitvoering	Uitvoering	Gerealiseerd	2027	Inspanning	Verloopt volgens planning.
Vastgestelde herstelplannen waterveiligheid (status)	Uitvoering	Uitvoering	Gerealiseerd	2027	Eigen wens	Er is begin gemaakt met uitwerken herstelstrategie en -plannnen. In 2026-2027 worden eerste resultaten verwacht.
Doorontwikkeling van het operationeel model- en informatiesysteem	Start	Start	Gerealiseerd	2028	Eigen wens	Moet nog worden opgestart.

Resultaattabel programma Waterveiligheid & Vaarwegen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
Verkenning toepassen early-warning systemen	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	2025	Eigen wens	Doorontwikkeling Centrale Regie Kamer (CRK) vindt plaats binnen kaders projectplan. Link met Early Warning is verkend.
Landelijke systeemoefening "als het water stijgt"	Voorbereiden	Geannuleerd	Uitvoering	2026	Eigen wens	Deze brede oefening zal niet meer plaatsvinden in 2026 door te weinig draagvlak bij de partners. Er wordt verkend of deze oefening toch plaats kan vinden in 2028/2029
Scheepvaartbeheer op orde						
De belangrijkste trajecten voldoen aan de diepte conform vaarwegklassen en BRTN-diepten (in %)	50%	80%	100%	2027	Resultaat	Loopt voor op planning.
Het waterschap voert op basis van actuele, betrouwbare en complete assetgegevens risicoanalyses uit (%)	60%	60%	100%	2027	Eigen wens	In 2025 zijn de risicoanalyses toegepast op de uitvoering van de baggerwerkzaamheden.
Opstellen van een ambitieniveau en visie op lange termijn met de provincie Noord-Brabant	Start	Start	Gerealiseerd	2027	Eigen wens	Routekaart Vaarwegen West Brabant is opgestart.
Klimaatbestendige ruimtelijke inrichting						
Opstellen regionale gebiedsopgaven robuust West-Brabant (status)	Voorbereiden	Voorbereiden	Uitvoering	2027	Eigen wens	Nog niet opgestart, mogelijk bepalen nieuwe prioritering.
Besloten is hoe de compartimenteringskeringen bijdragen aan het verminderen van overstromingsrisico's (status)	Start	Start	Besluit	2027	Eigen wens	Nog niet opgestart, mogelijk bepalen nieuwe prioritering.
Uitwerken impact overstromingsrisico's op Waterketen, Watersystemen en Bedrijfsvoering	Start	Start	Uitvoering	2027	Eigen wens	Nog niet opgestart, mogelijk bepalen nieuwe prioritering.
Duurzaam beheer van waterkeringen en vaarwegen						

Resultaattabel programma Waterveiligheid & Vaarwegen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Soort verplichting	Toelichting Jaarrekening 2025
Uitwerking actieplan biodiversiteit	PvA opgesteld	PvA opgesteld	PvA opgesteld	2025	Eigen wens	Gerealiseerd
Concretiseren doelstelling hergebruik beschoeiingen en ander verticale verdedigingen	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	2025	Eigen wens	Eind 2025 is er getekend voor deelname aan een investeringsproject op Biobased Oeverbeschoeiing. Dit gaat om enkele kilometers te plaatsen in 2027.
Concretiseren doelstelling hergebruik maaisel	Uitvoering	Vertraagd	Uitvoering	2025	Eigen wens	De concretisering van de doelstelling hergebruik maaisel is doorgeschoven naar 2026.
Concretiseren doelstelling hergebruik bagger	Uitvoering	Vertraagd	Uitvoering	2025	Eigen wens	De concretisering van de doelstelling hergebruik bagger is doorgeschoven naar 2026.
Opstellen en vaststellen actuele legger primaire waterkeringen	Start	Start	Besluit	2027	Resultaat	Loopt volgens planning.
Scenario-analyse eigendom en beheer van regionale keringen (status)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	2025	Eigen wens	De scenario analyse is uitgevoerd in 2025.
Verkenning naar vrijwillige dijkinspecties extern (status)	Uitvoering	Uitvoering	Uitvoering	2025	Eigen wens	De inzet van hoogwaterinspecteurs (collega's) is in 2025 geëvalueerd, op dit moment wordt geen uitbreiding voorzien.
Hoogwatermaatregelen zijn ingeregeld (status)	Gestart	Gestart	Uitvoering	2027	Inspanning	Gestart in 2025. Oplevering van onderzoek staat gepland voor 2026.
Vervanging van noodstroomaggregaten bij sluizen	Gestart	Gestart	Gerealiseerd	2027	Resultaat	Verloopt volgens planning.

Resultaattabel programma Klimaat & Duurzaamheid	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Toelichting Jaarrekening 2025
Duurzaam opdrachtgeverschap					
Bij alle relevante inkopen en aanbestedingen wordt Duurzaam Opdrachtgeverschap toegepast (in %)	100%	80%	100%	Continu	Voor inkoopmeldingen boven de €25.000,- waar van toepassing, werden in 2025 de duurzaamheidscriteria toegepast. Bij Bouwen is dit inmiddels standaard geborgd bij de overige processen nog niet. Vandaar 80% en wordt gewerkt naar 100%
Bij alle op te starten grond-, weg- en waterbouw (GWW) projecten wordt de methodiek Duurzaam grond-, weg- en waterbouw (DGWW) toegepast (in %)	100%	100%	100%	Continu	Voor nieuw op te starten GWW trajecten werd het ambitieweb ingevuld
Klimaatneutraal					
Energie					
Opstellen organisatiebreed energiebesparingsplan inclusief een evaluatie van de huidige besparingsdoelstelling (status)	Opgesteld	Gerealiseerd	Gerealiseerd	2025	Er zijn diverse projectvoorsteldocumenten opgesteld gericht op energiebesparing
Visie en plan van aanpak opstellen Slim Energiemanagementsysteem i.s.m. waterprogramma's	Opgesteld	Gerealiseerd	Gerealiseerd	2025	Er is een visiedocument "Slim Energiemanagement" opgesteld in 2025 tbv het implementeren van een Energiemanagementsysteem en flexsturing
Warmtetransitie					

Resultaattabel programma Klimaat & Duurzaamheid	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Toelichting Jaarrekening 2025
Opstellen waterenergievisie in samenwerking met de Brabantse waterschappen	Opgesteld	Vertraging	Opgesteld	2025	Eind 2025 zijn Brabantse Delta, De Dommel en Aa en Maas gestart onder begeleiding van een adviesbureau met de Waterenergievisie. Deze wordt in 2026 afgerond.
Klimaatneutraal in 2035					
Doorontwikkelen dashboard klimaatneutraliteit om actuele CO2-uitstoot inzichtelijk te maken (status)	Operationeel	Operationeel	Gerealiseerd	2025	Data en datagovernance wordt voor het gehele programma ontwikkeld. Er is een start gemaakt om de Klimaatmonitor (de basis) zo veel als mogelijk te automatiseren.
Klimaatneutraal in de keten 2040					
Vertaling van de strategische visie 'Op weg naar klimaatneutraliteit' in routekaart voor waterschap Brabantse Delta (status routekaart)	Vastgesteld	Vertraging	Gerealiseerd	2025	In december 2025 is de vacature voor senior beleidsmedewerker Klimaatneutraal & Innovatie ingevuld. Vertaling en actualisatie van de strategische visie staat nu voor 2026 gepland
Doorontwikkelen CO2 prestatieladder trede 4	Gecertificeerd	Gaat niet door	Gerealiseerd	2025	Rapportage en monitoring hebben we anders vormgegeven. De rapportage en monitoring zijn anders vormgegeven. We zetten sterker in op datagedreven werken, zodat de Klimaatmonitor steeds verder wordt geautomatiseerd en beter kan worden benut voor sturing en verantwoording. In dit kader is de inzet van de CO_2prestatieladder beëindigd.
Reductiedoelstellingen CO2 prestatieladder	pm	Gaat niet door	pm	pm	Rapportage en monitoring hebben we anders vormgegeven. De rapportage en monitoring zijn anders vormgegeven. We zetten sterker in op datagedreven werken, zodat de Klimaatmonitor steeds verder wordt geautomatiseerd en beter kan worden benut voor sturing en verantwoording. In dit kader is de inzet van de CO_2prestatieladder beëindigd.
Circulair					

Resultaattabel programma Klimaat & Duurzaamheid	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaar	Toelichting Jaarrekening 2025
Opstellen routekaart circulariteit	Start uitvoering	Start uitvoering	Gereed	2025	Start routekaart is eind 2025 gestart, oplevering 2026. Oktober 2025 heeft er een actualisatie plaatsgevonden van het Nationaal Programma Circulaire Economie. De routekaart wordt hierop aangescherpt.
Natuur en biodiversiteit					
Uitvoeren van activiteiten uit het actieplan biodiversiteit die gepland staan voor 2025.	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	2025	De uitvoering van kleinschalige maatregelen is gestart. Daarnaast is er in 2025 een doorvertaling van het actieplan gemaakt om zo een effectief uitvoeringsprogramma van het actieplan op te kunnen zetten.
Klimaatbestendige regio					
Stimuleren van ruimtelijke trajecten: opstellen van systeemvisies voor de stedelijke regio's (conf. RIA)	1	1	3	2027	In 2025 is het plan van aanpak voor systeemvisie zeekleipolders in de Stedelijke Regio West-Brabant bestuurlijk vastgesteld. Oplevering is voorzien voor 2026.
Stimuleren van ruimtelijke trajecten: opstarten gebiedsproces ABG-gebied	1	1	1	2026	Op basis van vastgesteld koersdocument (2024) is een procesregisseur aangesteld. Het proces loopt.
Onderzoeksprogramma: meedoen aan onderzoeksprojecten op het vlak van klimaatadaptatie en ruimte van landelijke betekenis	1	1	2	2026	We hebben deelgenomen aan een onderzoek van CRa (binnen het gebied SRBT) in 2025
Stimuleren van klimaatbewustzijn: verdere uitrol van handelingspersepctief WaBoS	1	3	3	2027	Prioritering aandachtspunten wateroverlast is afgerond, er is een eerste aanpak voor lokale laagten vastgesteld, en er is een tijdlijn op de externe website geplaatst waarop alle afgelopen en toekomstige mijlpalen zijn weergegeven en toegelicht.

Resultaattabel programma Innovatie & Digitale Transformatie	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaarrekening	Jaar	Toelichting Jaarrekening 2025
Slim- en informatiegestuurd						
De leereffecten van inzet van drones bij VTH worden organisatiebreed gedeeld en benut via concrete plannen.	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	2025	Pilot inzet drones bij VTH van start sinds Q1-25, pilot AI-gestuurde drone data analyse afgerond, concept rapport evaluatie drones. Organisatorische inbedding volgt in 2026.
Een plan van aanpak opgesteld met betrekking tot BIM (Bouw Informatie Model, een digitaal 3D-ontwerp) en eerste 3 projecten zijn opgestart.	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	2025	Zie PvA BIM (RWZI Baarle Nassau, rioolgemaal St. Willebrord, Rioolgemaal Weststad). Organisatorische inbedding in 2026.
Een plan van aanpak opgesteld met betrekking tot toepassing Digital Twin en eerste project is opgestart.	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Patrick/René	2025	Monsternamekast opgeleverd, pilot predictive maintenance, gemalen keten nabootsen, biologische tweeling node ontwikkeld.
Een plan van aanpak opgesteld met betrekking tot Open data en eerste concrete activiteiten ontplooid.	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Arend/Koen	2025	PvA is opgesteld, implementatie wordt meegenomen in datastrategie

Resultaattabel programma Innovatie & Digitale Transformatie	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaarrekening	Jaar	Toelichting Jaarrekening 2025
Doorontwikkeling Centrale Regiekamer (CRK)	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Loopt	2026	Twee operationele agile teams die middels roadmap en kwartaalplanningen werken, verschillende dashboards opgeleverd (aantal voorbeelden: geautomatiseerd waterbeeld, dashboard mark-dintel vliet, informatie op kaart, A-info tool,data zuiveringskring in kaart).
Ieder proces heeft concrete plannen uitgewerkt (cost voor de baet) in value cases.	10 van 10	10 van 10	10 van 10	Gerealiseerd	2025	Er is focus aangebracht op het proces onderhouden, energie en generatieve AI.
Volwassenheidsniveau 3 op basis van DM-BOK (datamanagement) is gerealiseerd, comform de roadmap	100%	30%	uitvoeren	20%	2025	Dataoffice is opgericht, nog niet operationeel. Governance verlaat in wording, voorbereiding voor doelstelling 2 t/m 5 van DM-BOK in gang gezet.
Functioneel beheer wordt organisatiebreed georganiseerd (in % voldoen aan volwassenheidsniveau 2 o.b.v. Bisl)	100%	100%	100%	Gerealiseerd	2025	Conform planning gerealiseerd.
Assetmanagement						
In 2025 gaan we van ontwikkelen naar toepassen. We blijven actief sturen en verbinden van lopende initiatieven en ontwikkelingen. De gerealiseerde producten en instrumenten worden toegepast en geborgd in de processen en we helpen processen concreet te verbeteren te starten met onderhouden en bedienen.	Certificeerbaar	Certificeerbaar	Certificeerbaar	85%	2025	AM-principes/gedachtegoed leeft en wordt breed toegepast. Er wordt gewerkt aan een aantal concrete verbeterpunten om score van 2,5 naar 3 (ambitie) te brengen.
Bewustwording						

Resultaattabel programma Innovatie & Digitale Transformatie	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaarrekening	Jaar	Toelichting Jaarrekening 2025
Op basis van de SPO (strategische personeelsontwikkeling) en de investeringen in bewustwording, is iedere (team-) manager actief bezig met het in kaart brengen van ontwikkelactiviteiten van het team o.b.v. een integraal interventie-aanbod. (Agile, AI, 21ste eeuwse vaardigheden, data, scenariodenken, digitaal fitheid, etc.)	80%	80%	100%	100%	2026	Start gemaakt met SPO en 21ste eeuwse vaardigheden en implementatie Columbus kompas.
Het Algemeen bestuur heeft kennis van de Vaarkaart en de positie van WBD daarin en heeft deelgenomen aan de workshop "Digitale transformatie voorbij de techniek"	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	2025	Vaarkaartsessie op 23 mei 2025.
De medewerkerstevredenheid is minimaal gelijk aan vóór de flexibele werksituatie (aantal onderdelen waarvan de score minimaal gelijk is gebleven aan het MO van 2019)	N.v.t.	N.v.t.	7 van 7	N.v.t.	2025	MTO sectorbreed is afgeschaft. In 2026 pakt WSBD het op eigen initiatief op.
Innovatie (algemeen)						
Realiseren van een R&D lab op Nieuwveer (status)	Gerealiseerd	Conform planning	1 lab	Conform planning	2026	Uitvoeringskrediet is goedgekeurd. Planvorming is gestart, Verwachte oplevering in 2029.
Uitwerken toekomstscenarios RWZI Dongemond	Gerealiseerd	Gerealiseerd	100%	100%	2025	Planvorming loopt.
Zichtbaar maken en verder brengen van de verschillende innovaties in het winnovatie etalage (via portfolio) (status)	Continu	Continu	Continu	Continu	Continu	Niet via Winnovatie, maar via Innovatiewaaier. Ook op sectoraal niveau wordt hier verder aan gewerkt.
Er vindt een innovatie-week (Futureflow) plaats in voorjaar	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	2025	Heeft plaatsgevonden in april 2025
Update innovatieagenda	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	2025	Gerealiseerd met benaming innovatiegids.
Artificial Intelligence						
Het algoritmeregister is conform de AI-act ingericht inclusief het bijbehorende proces	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Arend/Koen	2025	Intern proces op ingericht, landelijk spelen nog aantal zaken die nog aandacht behoeven.

Resultaattabel programma Innovatie & Digitale Transformatie	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Einddoel	Jaarrekening	Jaar	Toelichting Jaarrekening 2025
Er zijn minimaal 2 processen actief met inzet van AI (nieuwe toepassing)	2	5	5	5	2026	In de begroting 2025 was de verwachting dat er minimaal 2 processen actief aan de slag zouden zijn met AI. Het actief inzetten van AI vindt inmiddels in meerdere processen van het waterschap plaats.
Er is een proces ingericht t.b.v. digitale ethiek en onderdeel van besluitvorming	Gerealiseerd	Gerealiseerd voor alle nieuwe initiatieven, nog inhaalslag eerder lopende activiteiten	Gerealiseerd	Arend/Koen	2025	Volgen van de landelijke lijn.

Bijlage 11: Jaarrekening 2025 gemeenschappelijke rekening muskusratten

	Rekening 2025	Begroting 2025[8]	Rekening 2024
Kosten			
Salarissen en sociale lasten	€ 2.501.837	€ 2.650.344	€ 2.400.806
Overige personeelslasten	€ 86.930	€ 77.600	€ 103.977
Personeel van derden			€ 9.750
Duurzame gebruiksgoederen	€ 30.294	€ 45.000	€ 29.047
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	€ 78.520	€ 100.000	€ 95.243
Energie	€ 74	€ 1.000	€ 1.155
Verzekering	€ 2.197	€ 2.300	€ 1.157
Onderhoud door derden	€ 24.088	€ 15.000	€ 7.685
Overige diensten door derden	€ 72.873	€ 88.900	€ 43.006
Doorbelasting dienstauto's	€ 286.986	€ 276.000	€ 304.669
Doorbelasting dienstkleding	€ 29.500	€ 29.500	€ 29.000
Doorbelasting ondersteunende beheerproducten	€ 303.281	€ 297.400	€ 314.968
Totaal kosten	€ 3.416.579	€ 3.583.044	€ 3.340.461
Opbrengsten			
Overige personeelsbaten	€ 126.570	€ 25.000	€ 137.812
Vergoeding beverrattenbeheer	€ 40.408	€ 16.500	€ 43.078
Vergoeding uit solidariteitsfinanciering	€ 171.973	€ 172.000	€ 171.973
Nog te dekken door waterschappen	€ 3.077.628	€ 3.369.544	€ 2.987.598
Totaal opbrengsten	€ 3.416.579	€ 3.583.044	€ 3.340.461
Te dekken per waterschap	€ 1.025.876	€ 1.123.181	€ 995.866
Inzet voorziening of bestemmingsreserve			€ -22.887
Bijdrage per waterschap	**€ 1.025.876**	**€ 1.123.181**	**€ 972.979**

[8] In tegenstelling tot de jaarrekening van waterschap Brabantse Delta heeft de gemeenschappelijke regeling Muskusratten geen gewijzigde begroting.

Toelichting jaarrekening GR Muskusrattenbestrijding 2025 Verschillen Rekening - Begroting

Kosten

Personeelskosten (€ 139.177 voordeel)

De gemiddelde bezetting bedroeg in 2025 34 fte; per 31 december 2025 bedraagt de bezetting 33,67 fte.
In de begroting 2025 was uitgegaan van een bezetting van 34 fte.
Het team Muskusrattenbeheer bestaat uit een teammanager, 2 rayonleiders en 31 muskusrattenbeheerders.

-/- = voordeel ; +/+ =nadeel

Personeelskosten	Rekening 2025	Begroting 2025	Verschil
Salarissen en sociale lasten	€ 2.501.837	€ 2.650.344	€ -148.507
Overige personeelslasten	€ 86.930	€ 77.600	€ 9.330
Personeel van derden			
Totaal	*€ 2.588.768*	*€ 2.727.944*	*€ -139.177*

Ondanks de lagere salarislasten zijn de overige personeelslasten hoger t.o.v. de begroting. Dit heeft te maken met een eenmalig uitgekeerde transitievergoeding.

Duurzame gebruiksgoederen (€ 14.706 voordeel)

In 2025 zijn 2 kano's en een e-DNA filtervoorziening aangeschaft.

Overige gebruiks- en verbruiksgoederen (€ 21.480 voordeel)

In 2024 zijn extra buizen, palen en gaas aangeschaft waardoor het jaar 2025 begon met een grote voorraad. Daarnaast zijn er minder waadpakken, reddingsvesten aangeschaft vergeleken met vorig jaar.

Onderhoud door derden (€ 9.088 nadeel)

Het betreffen voornamelijk modificaties en onderhoud aan quads.

Overige diensten door derden (16.027 voordeel)

Hieronder vallen o.a. datacommunicatie en telefonie, ICT dienstverlening maar ook de vergunningen en leges. Daarnaast is er voor dit boekjaar een extra budget voor e-DNA bemonstering opgenomen. Dit budget is slechts gedeeltelijk benut, omdat dit voor de eerste keer in de begroting is opgenomen en vrij lastig was in te schatten.

Doorbelasting dienstauto's (€ 10.986 nadeel)

De kosten betreffen de laatste afschrijvingslasten van de huidige dienstauto's, onderhoudskosten en houderschapsbelasting.

Doorbelasting ondersteunende beheerproducten (€ 5.881 nadeel)

De kosten van de ondersteunende beheerproducten worden volgens de BBP methodiek op basis van bestede uren of directe kosten toegerekend aan de beheerproducten.

Toerekening ondersteunende beheerproducten	Rekening 2025	Begroting 2025
Centraal management	€ 2.991	€ 4.200
Organisatiebeleid en - beheer	€ 8.745	€ 8.500
Personeelsbeleid en - beheer	€ 131.693	€ 137.000
Interne communicatie	€ 20.395	€ 17.000
Bestuurlijke en juridische ondersteuning	€ 5.175	€ 4.500
Huisvesting	€ 10.442	€ 10.200
Interne faciliteiten	€ 12.500	€ 18.000
Financieel Beleid	€ 2.549	€ 5.000
Meerjarenraming en begroting	€ 1.968	€ 2.300
Comptabiliteit	€ 16.615	€ 12.200
Ontwikkeling, implementatie en onderhoud ICT	€ 51.623	€ 46.000
Bestuursprogramma en voorjaarsnota	€ 2.432	€ 3.100
Kwaliteit, Arbo en Milieu	€ 9.489	€ 8.500
Concerncontrol	€ 6.339	€ 3.400
Onderhouden	€ 17.067	€ 13.000
Management- en bestuursrapportages	€ 3.258	€ 4.500
Totaal	**€ 303.281**	**€ 297.400**

Doorbelasting op basis van directe uren

De volgende ondersteunende beheerproducten worden doorgerekend op basis van de directe uren per primair beheerproduct.

- Ontwikkeling, implementatie en onderhoud ICT
- Huisvesting
- Centraal management
- Personeelsbeleid en -beheer
- Interne communicatie
- Bestuurlijke en juridische ondersteuning
- Interne faciliteiten

Hoe meer uren op het primaire beheerproduct geboekt worden hoe meer kosten van de ondersteuning worden toegerekend. De kosten van personeelsbeleid en -beheer en interne voorlichting worden gemaakt ten

behoeve van alle medewerkers. Er wordt bij deze ondersteunende beheerproducten daarom gerekend met 34 fte. Van het kantoor, ICT en interne faciliteiten wordt uitsluitend door de teammanager en de opzichters gebruik gemaakt. Hierbij wordt gerekend met slechts 2 fte's (2.800 uur). Ook voor Centraal management en Bestuurlijke en juridische ondersteuning wordt gerekend met 2 fte. Als voorbeeld volgt een berekening van personeelsbeleid en beheer. In de jaarrekening 2025 bedroeg het totaal aantal directe uren op de eindproducten 582.149 uur waaronder 52.162 valt toe te rekenen aan muskusrattenbestrijding. Dit is 8,96% van het totaal (52.162/582.149 x 100%). Het werkelijke aandeel van de muskusrattenbestrijding is hiermee 8,96% x € 1.469.791 = € 131.693. Aan de GR muskusrattenbestrijding wordt hiermee € 131.693 toegerekend.

Doorbelasting op basis van directe kosten

De volgende ondersteunende beheerproducten worden doorgerekend op basis van de directe kosten per primair beheerproduct.

- Organisatiebeleid en -beheer
- Financieel beleid
- Meerjarenraming en begroting
- Comptabiliteit
- Bestuursprogramma
- Concern control
- Management- en bestuursrapportages

Hoe meer directe kosten op het primaire beheerproduct worden geboekt des te meer kosten van de ondersteunende producten daaraan worden toegerekend. De directe kosten van de muskusrattenbestrijding bedragen 1,391% van de totale directe kosten van alle primaire beheerproducten. Van de totale kosten van bijvoorbeeld het ondersteunend beheerproduct Bestuursprogramma en voorjaarsnota wordt daarom 1,391% toegerekend aan de GR Muskusrattenbestrijding. In 2025 bedraagt het werkelijke aandeel van ondersteunend beheerproduct Bestuursprogramma en voorjaarsnota voor de GR Muskusrattenbestrijding: 1,391% van € 174.830 = € 2.432.

Opbrengsten
Overige personeelsbaten (€ 101.570 voordeel)
Het ontstane voordeel heeft te maken met de ontvangen ziektegelden en uitkeringen vanuit het UWV. Deze komen ten gunste van de teams kostenplaats. Daarnaast heeft er extra inzet van teammanager team Muskusrattenbeheer plaatsgevonden bij waterschap Limburg.
Vergoeding beverrattenbeheer (€ 23.908 voordeel)
De inzet van beverrattenbestrijding was hoger dan landelijk begroot. Door de Unie van waterschappen was de hoger ingediende declaratie toegestaan.
Bijdrage per waterschap (€ 97.305 voordeel)
Per deelnemer bedraagt de definitieve bijdrage voor 2025 € 1.025.876. Begroot was € 1.123.181 per deelnemer.

Bovenstaande toelichting heeft uitsluitend betrekking op de financiën. Over de uitvoering van de taak en de vangstgegevens wordt gerapporteerd in het jaarverslag 2025 Muskus- en beverrattenrattenbeheer Brabantse waterschappen. Het jaarverslag wordt separaat aangeboden aan de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

Waterschap Brabantse Delta
Postbus 5520, 4801 DZ Breda
www.brabantsedelta.nl